

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

OBUKA IZBORNE ADMINISTRACIJE Dan izbora

*Opći izbori u Bosni i
Hercegovini 2026.*

SADRŽAJ

Odjeljak 1 – svrha prezentacije

Odjeljak 2 – Dan prije dana izbora dio I

- Preuzimanje izbornog materijala; Evidencije u Zapisniku (ZARBO)
- Vrste izbornog materijala
- Priprema i uređenje biračkog mjesta
- Ulaz biračkog mjesta i izgled biračkog mjesta

Odjeljak 3 - Dan prije dana izbora dio II

- Fizičko sastavljanje uređaja za biometrijsku identifikaciju (BVI)
- Instalacija/zamjena role papira, SIM kartica i USB memorija
- Uključivanje uređaja za identifikaciju birača
- Prijava i PIN
- Dijagnostika uređaja za biometrijsku identifikaciju (Provjera funkcionalnosti)
- Isključivanje uređaja za biometrijsku identifikaciju (Do dana izbora)
- Fizičko sklapanje glasačke kutije i optičkog skenera (PCSO)
- Instaliranje termalnog papira optičkog skenera
- Instaliranje rezervne baterije optičkog skenera
- Uključivanje optičkog skenera
- Prijava na optički skener – pametna kartica i PIN
- Dijagnostika optičkog skenera
- Isključivanje optičkog skenera (Do dana izbora)

Odjeljak 4 - Dan izbora Dio I - Prije otvaranja biračkog mjesta

- Uloga i radnje biračkog odbora
- Dodijeljene uloge u uređaju za biometrijsku identifikaciju
- Pokretanje i prijava uređaja za biometrijsku identifikaciju
- Dodijeljene uloge u optičkom skeneru
- Pokretanje i prijava optičkog skenera

Odjeljak 5 - Dan izbora Dio II - Otvaranje biračkog mjesta

- Radnje kod otvaranja biračkog mjesta
- Prisustvo posmatrača, medija i drugih lica
- Preduslovi za otvaranje biračkog mjesta – specifične tehnologije
- Proces otvaranja biračkog mjesta na uređaju za biometrijsku identifikaciju
- Proces otvaranja biračkog mjesta – optički skeneri

- Proces pokretanja glasanja – optički skeneri
- Dodatne funkcije uređaji za biometrijsku identifikaciju (Izlaznost, jezik, informacije o izborima)
- Dodatne funkcije za optičke skenere – podešavanje jezika

Odjeljak 6 – Dan izbora Dio III – Biometrijska identifikacija birača

- Pretraga birača
- Biometrijska identifikacija birača
- Pretraga birača pomoću MRZ koda na pasošu i ličnoj karti
- Pretraga barkoda sa lične karte i vozačke dozvole
- Ručna pretraga identifikacionih dokumenata
- Potvrda birača pomoću otiska prsta (verifikacija/autentifikacija)
- Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima
- Pomoć drugog lica
- Pomoć drugog lica - Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu
- Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Odjeljak 7 – Dan izbora Dio IV – glasanje

- Proces glasanja
- Proces skeniranja
- Mogući scenarij obrade glasačkog listića

Odjeljak 8 – Dan izbora Dio V – zatvaranje biračkog mjesta, konsolidacija i prijenos rezultata

- Procedura zatvaranja biračkog mjesta
- Preduslov za zatvaranje biračkog mjesta – specifične izborne tehnologije
- Zatvaranje biračkog mjesta – uređaj za biometrijsku identifikaciju
- Konsolidacija i prijenos podataka – uređaj za biometrijsku identifikaciju
- Ponovni ispis izvještaja o zatvaranju glasanja – uređaj za biometrijsku identifikaciju
- Zatvaranje biračkog mjesta – optički skeneri
- Konsolidacija rezultata – optički skener
- Prijenos izbornih rezultata – optički skeneri

Odjeljak 9 – Dan izbora Dio VI – Ručno brojanje glasova

- Ručno brojanje glasova
- Važeći\nevažeći listić

Odjeljak 10 - Dan izbora Dio VII – Pakovanje izbornog materijala

- Pakovanje izbornog materijala
- Zapisnik o radu biračkog odbora (ZARBO) – evidencije

ODJELJAK 01

Svrha prezentacije

Svrha prezentacije

- Prevesti propise u jasan i praktičan redoslijed radnji na biračkom mjestu.
- Objasniti ko šta radi tokom cijelog izbornog dana.
- Naglasiti postupke koji su novi ili posebno važni za Opće izbore 2026.
- Ujednačiti obuku biračkih odbora na svim lokacijama.

Opće informacije o izborima

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je 07. maja 2026. godine usvojila Odluku o raspisivanju i održavanju Općih izbora u Bosni i Hercegovini 2026. godine.

Opći izbori će biti održani u nedjelju, 04. oktobra 2026. godine za:

- Predsjedništvo Bosne i Hercegovine
- Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine
- Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine
- Narodnu skupštinu Republike Srpske
- Predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske
- Skupštine deset kantona u Federaciji Bosne i Hercegovine

ODJELJAK 02

Dan prije dana izbora Dio I

Preuzimanje izbornog materijala; Evidencije u Zapisniku (ZARBO)

- Provjeriti pakovanje i brojno stanje materijala prema ZARBO obrascu - Z1; nedostatke evidentirati u Z2.
- Svi članovi odbora potpisom potvrđuju urednost materijala.
- Predsjednik preuzima izborne uređaje i zaduženje potvrđuje u Z1b.
- Materijal ostaje zaključan i policijski osiguran na biračkom mjestu.
- Kutije s listićima se ne otvaraju do sat prije otvaranja biračkog mjesta.
- Biometrijski uređaj i skener preuzimaju se zapakirani u koferima uz glasačku kutiju sa poklopcem, i akumulator za skener, prema vremenskom planu GIK/OIK.

Napomena: Preuzimanje se vrši u prisustvu OIK/GIK, biračkog odbora i operatera. OIK/GIK mora biti odmah obaviješten ako uređaj ne radi i ne može biti stavljen u funkciju.

Vrste izbornog materijala

OSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

Glasački listići zapakovani u vakuum pakovanja u kutijama za svaki nivo vlasti

SIT Zapisnik o radu biračkog odbora – ZARBO (u daljem tekstu: Zapisnik)

Uređaj za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju s pratećom opremom

Najmanje jedan skener glasačkih listića s glasačkom kutijom i pratećom opremom

Plastični pečati sa serijskim brojevima za glasačku kutiju sa skenerom

Izvodi iz Centralnog biračkog spiska samo za glasanje nepotvrđenim koveriranim glasačkim listićima, glasanje u odsustvu i putem mobilnog tima

Glasačke kutije za biračka mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima, glasanje u odsustvu i glasanje putem mobilnog tima (pomoćne)

Obrasci

Posebni flomasteri za glasanje

NEOSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

Kandidatske liste (dodatak uz glasačke listiće)

Plakati: kandidatske liste, upute za glasanje, odredbe Krivičnog zakona, oznake zabrane i smjernice za označavanje biračkog mjesta

Zaštitne fascikle za glasačke listiće radi osiguranja tajnosti glasa

Kutije s potrošnim materijalom (glasačke kabine, poster, naljepnice, samoljepljivi papirni pečati)

Koverta za pakovanje

Velika kutija za pakovanje i osam manjih kutija za pakovanje neiskorištenih i iskorištenih glasačkih listića (koje je potrebno sklopiti)

Pomoćne vreće za odlaganje glasačkih listića za nivo koji se trenutno ne broji

Providne vreće za pakovanje Zapisnika, Izvještaja o rezultatima i PDL obrazaca i koverti s potvrdama birača koji su glasali

Kutije za pakovanje skenera s brojem biračkog mjesta i crvene naljepnice „Rezultati nisu preneseni“

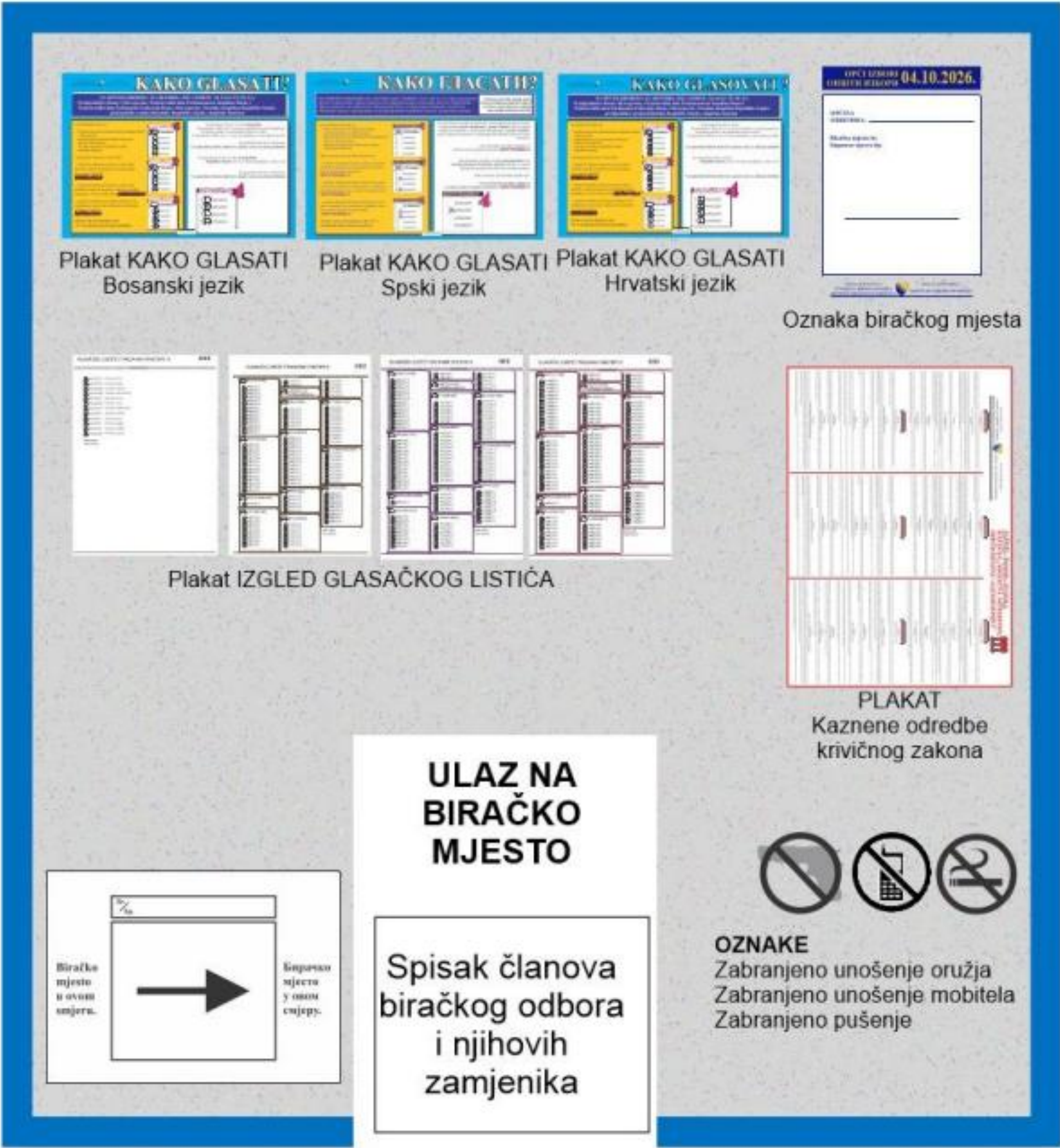
Kutija za pakovanje uređaja za biometrijsku identifikaciju birača

Priprema i uređenje biračkog mjesta

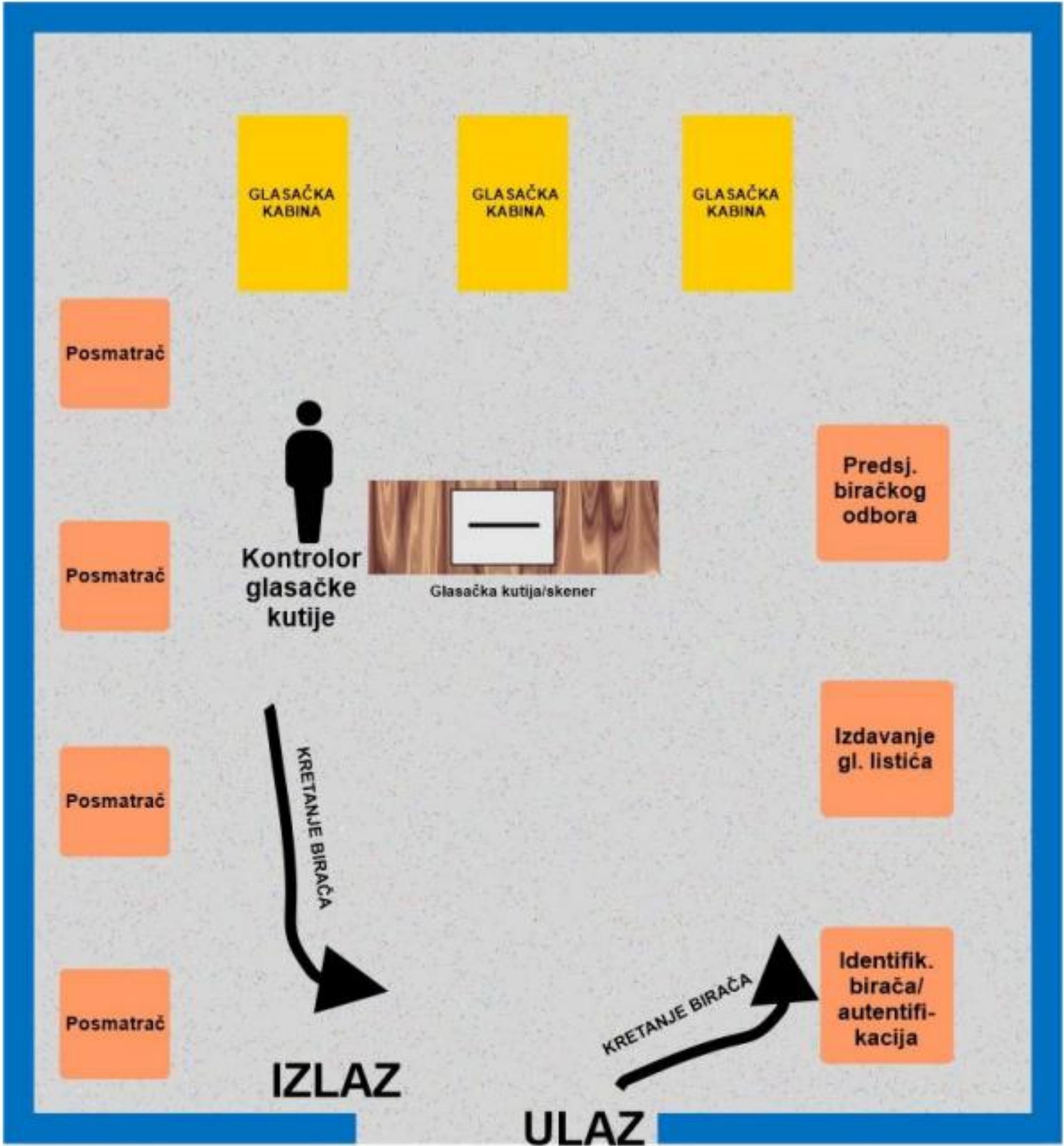
- **Operater i birački odbor:** odmah nakon preuzimanja opreme operater, pod nadzorom predsjednika, instalira opremu i provjerava funkcionalnost (Dijagnostika; izvještaj o dijagnostici dostavlja uz ZARBO - Z1B), kompletnost i fizička oštećenja. O stanju se sačinjava zapisnik, a eventualni problemi prijavljuju Izornoj komisiji/tehničkoj podršci.
- Raspored biračkog mjesta mora osigurati nesmetan protok birača, tajnost glasanja, transparentnost za posmatrača i nesmetan rad odbora: **ulazak → biometrijska identifikacija/autentifikacija → izdavanje listića → glasanje → skeniranje i povrat fascikle/kandidatske liste → izlazak.**
- Predsjednik preliminarno određuje dužnosti članovima odbora.
- **Obavezno osigurati:** pogodno mjesto za identifikaciju i centralnu poziciju skenera; dovoljan broj stolova i stolica za odbor; mjesta za posmatrača; kabine na dovoljnoj udaljenosti, otvorene prema odboru i posmatračima; olovke u kabinama.
- **Označiti i objaviti:** broj biračkog mjesta na vratima; odluku o imenovanju odbora i zamjenika s političkim subjektima koji su ih nominirali; plakate s uputama i kandidatske liste; zabrane oružja, pušenja i korištenja mobitela; oznake smjera od ulaza do biračkog mjesta.
- U krugu od 50 m od ulaza ukloniti sva obilježja i plakate političkih subjekata.

Napomena : Nije dozvoljeno otvarati kutije s glasačkim listićima, jer se one otvaraju sat prije otvaranja biračkog mjesta u nedjelju, na izborni dan.

Ulaz biračkog mjesta i izgled biračkog mjesta



Izgled biračkog mjesta



ODJELJAK 03

Dan prije dana izbora Dio II

Fizičko sastavljanje uređaja za biometrijsku identifikaciju

1

Izvadite uređaj za identifikaciju birača iz kofera, a zatim iz zaštitne navlake kako slijedi.



Fizičko sastavljanje uređaja

- 2 Pozicionirajte uređaj na konačno mjesto gdje će se vršiti proces identifikacije i autentifikacije birača.
- 3 Otvarajući odjeljak sa bočne strane uređaja priključite AC adapter za napajanje i zatvorite odjeljak, a zatim uključite kabal u struju.



 **Napomena:** Priključivanje na utičnicu nije obavezno, ali se preporučuje. Baterija uređaja za identifikaciju birača traje do 16 sati. Ako uređaj nije priključen na eksterno napajanje, pratite nivo baterije i priključite ga kada padne ispod 20%, kako biste izbjegli potpuno pražnjenje.

Instalacija/zamjena role papira, SIM kartica i USB memorija

Uređaj za identifikaciju birača isporučuje se sa jednom rolom termalnog papira već instaliranom u odjeljku štampača (nalazi se na zadnjoj strani uređaja). Sljedeći koraci su potrebni samo ako rola papira nije instalirana ili je potrebno zamijeniti rolu tokom rada.

1

Otvorite odjeljak štampača pažljivim podizanjem donjeg dijela vrata.



2

Povucite gornji dio vrata odjeljka i spustite ih dok se u potpunosti ne otvore. Postavite rolu u utor na vrhu odjeljka, s ivicom role okrenutom prema gore. Izvucite kraj papira tako da približno oko 1,3 cm viri napolje. Ponovno zaklopite poklopac.



Napomena: Ugradnja SIM kartice i USB memorije nije obuhvaćena ovim uputstvom. Obje dolaze već ugrađene i zapečaćene i ne očekuje se da se njima rukuje na terenu.

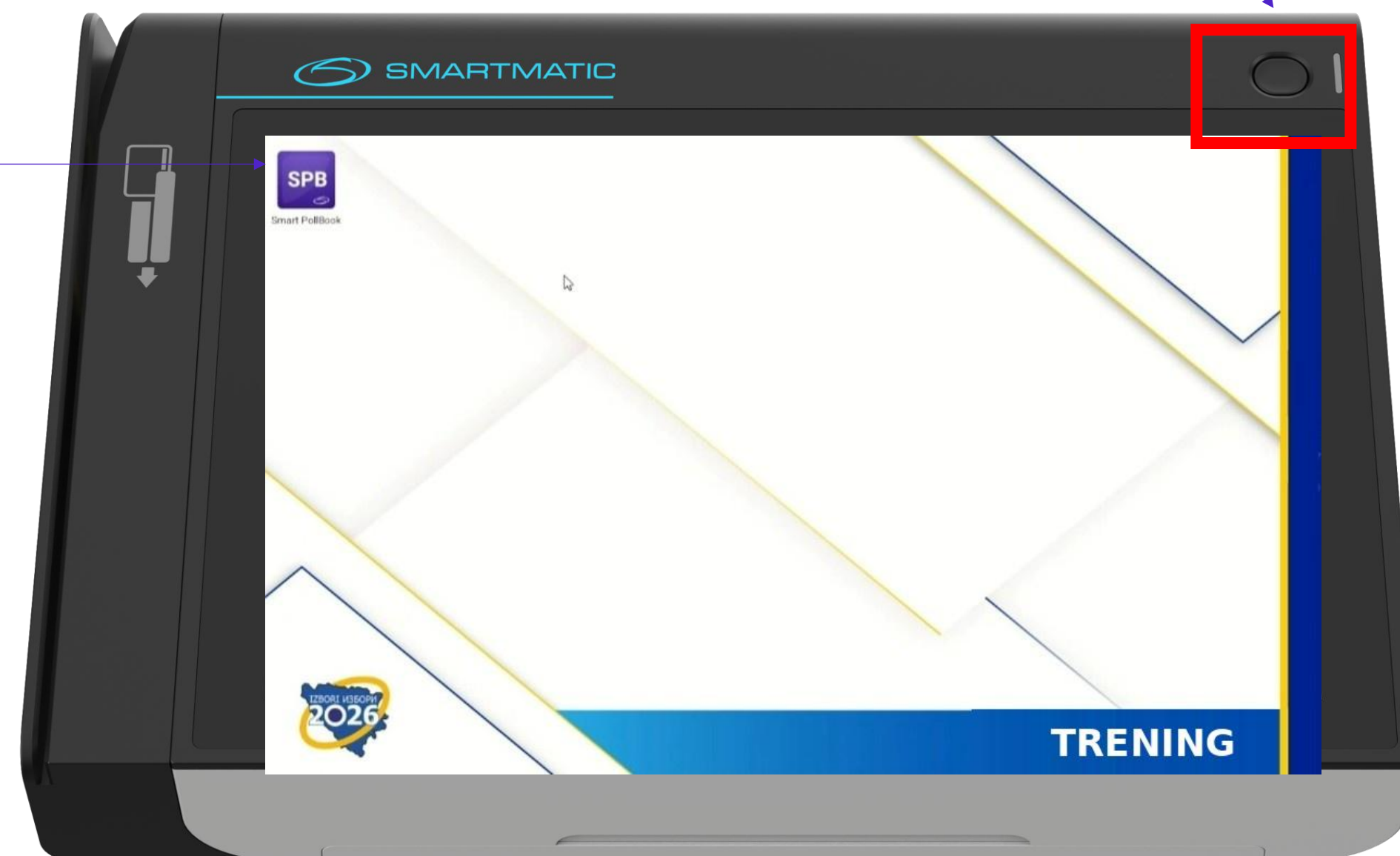
Uključivanje uređaja za identifikaciju birača

1

Operater uključuje uređaj.

2

Pritisnite i malo duže držite dugme za uključivanje da uključite uređaj. Sistem prikazuje ikonu aplikacije Smart PollBook (SPB). Dodirnite SPB ikonu.

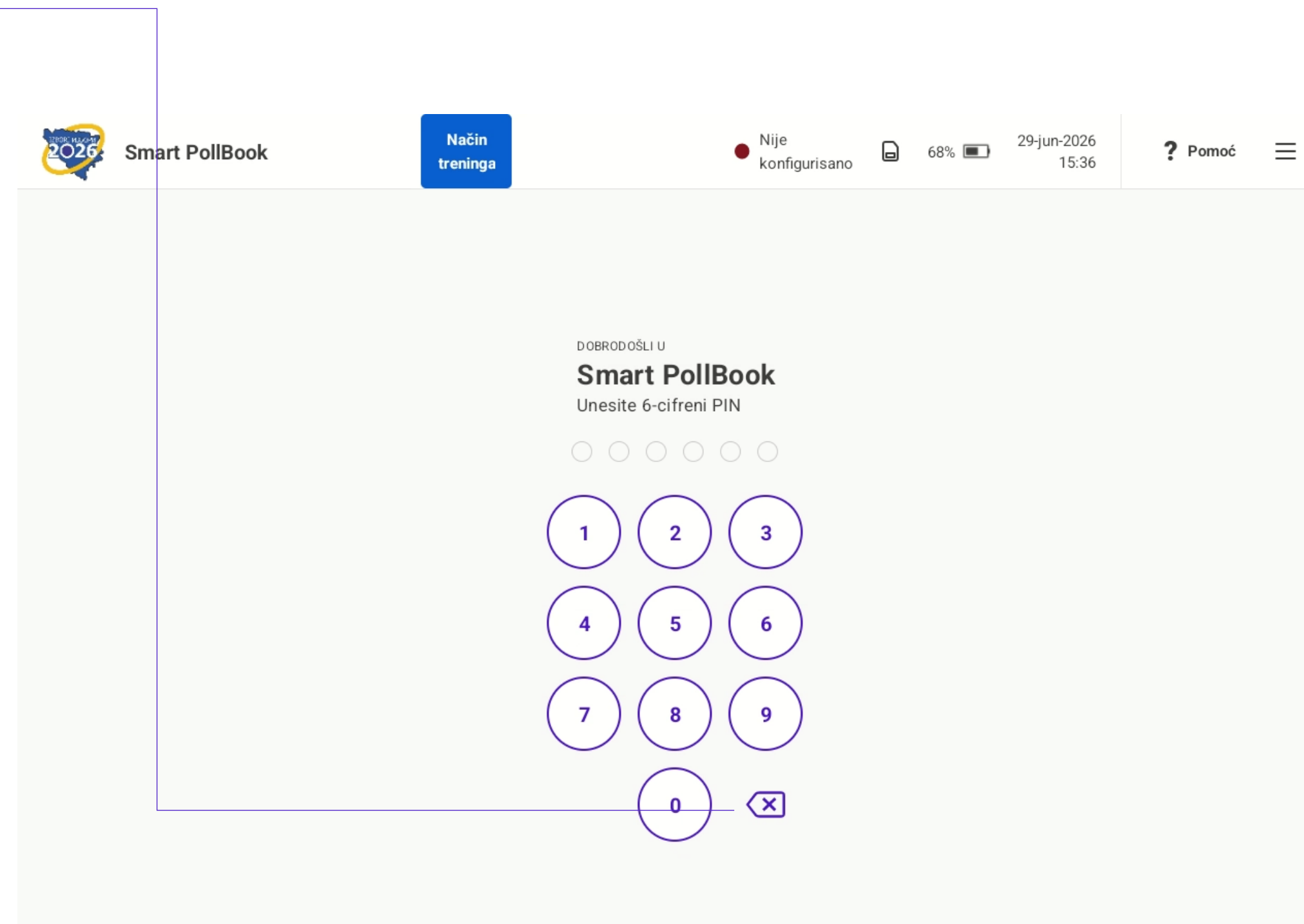


Napomena: Uređaj emituje zvuk (kratki bip) kada se uključi.

Prijava i PIN

3

Sistem zatim prikazuje numeričku tastaturu na ekranu za unos PIN-a. **Operater** unosi 6-cifreni PIN pomoću numeričke (ekranske) tastature (PIN se isporučuje zajedno sa uređajem). Ako je potrebno, koristite **dugme za brisanje** da izbrišete unos.



Dijagnostika uređaja za biometrijsku identifikaciju (Provjera funkcionalnosti)

1

Nakon prijave na ekranu će biti prikazane tri opcije.

Resetovati pokušaje logiranja



Postaviti datum i vrijeme



Dijagnostika



2

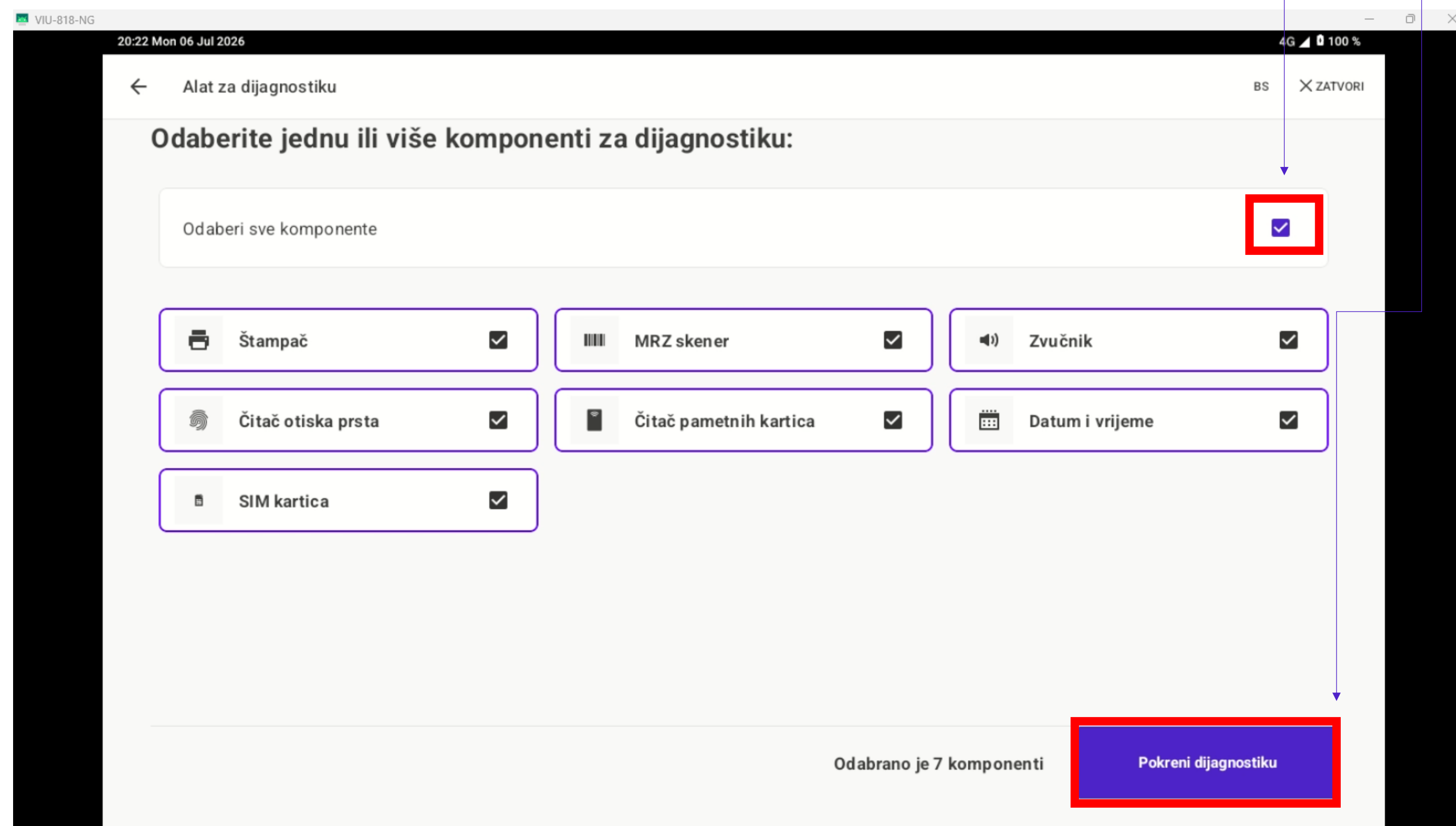
Dodirnite **Dijagnostiku** da nastavite.

Dijagnostika uređaja za biometrijsku identifikaciju (Provjera funkcionalnosti)

Nakon što ste kliknuli na tipku „dijagnostika” sistem će otvoriti listu svih dijagnostika.

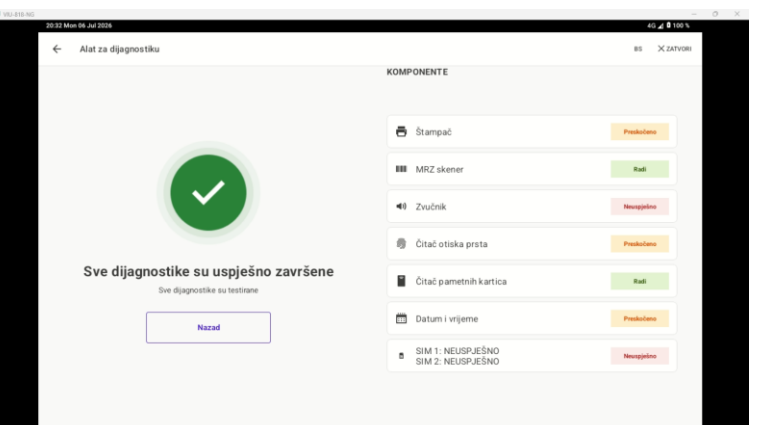
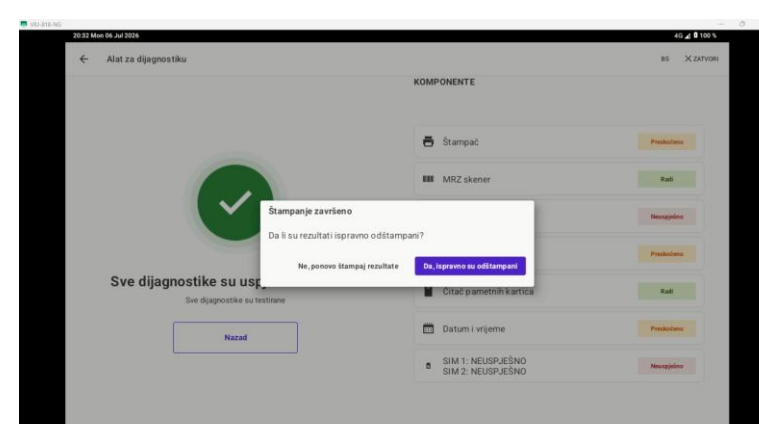
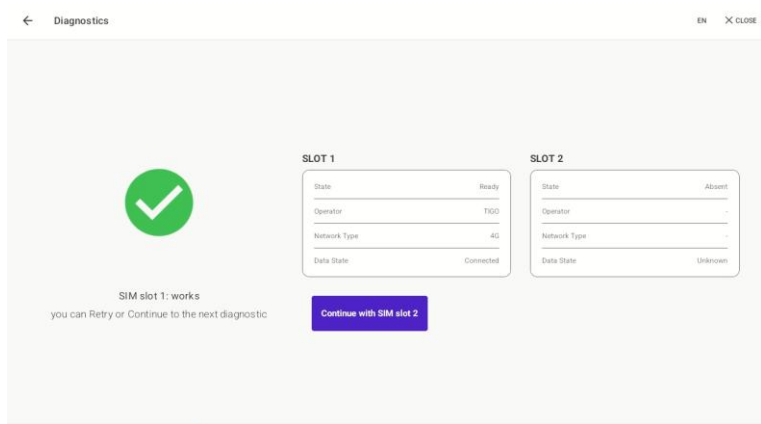
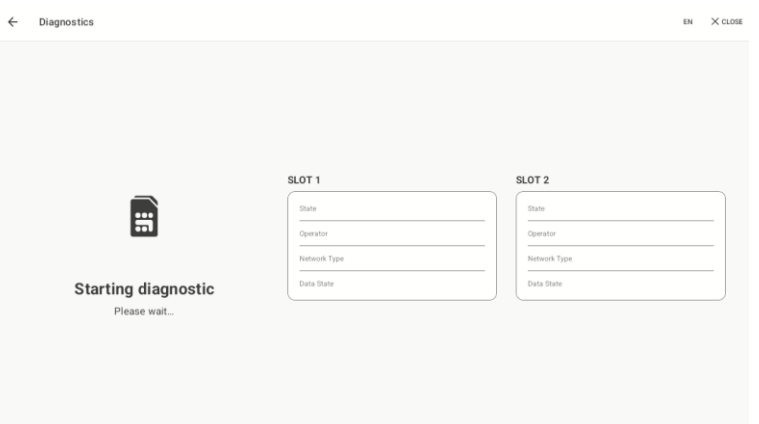
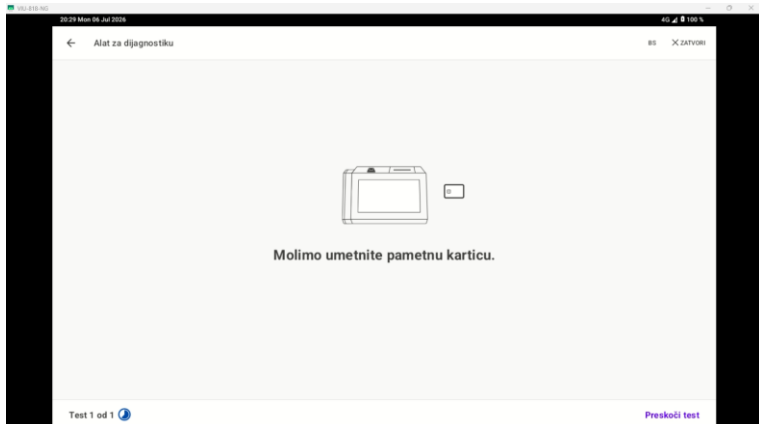
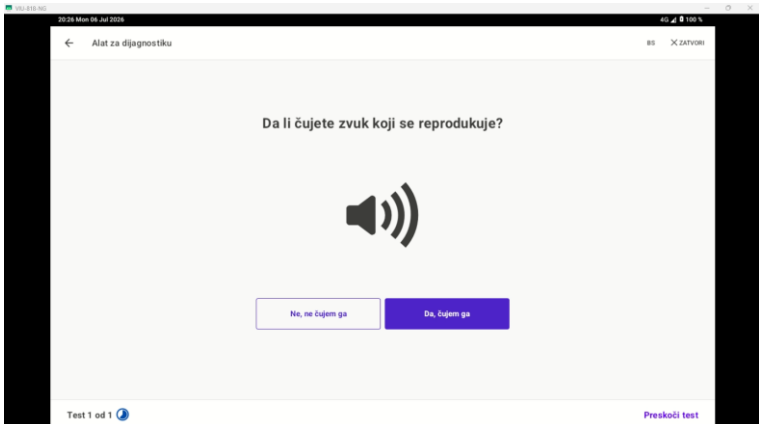
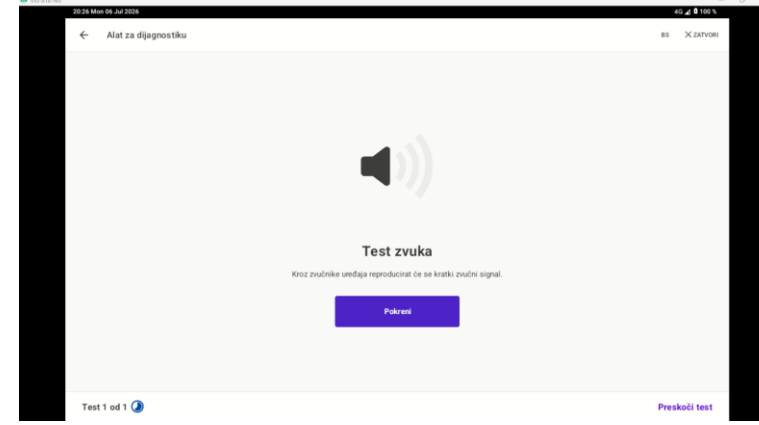
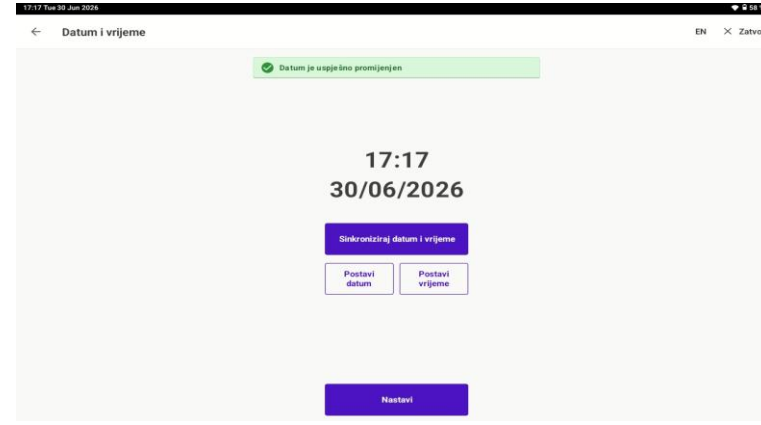
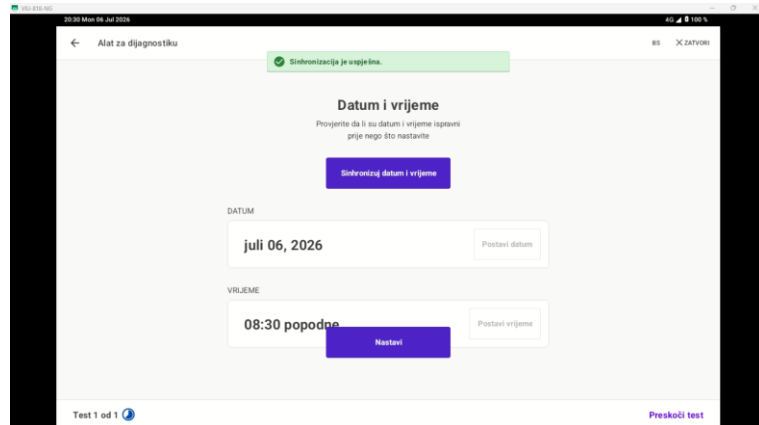
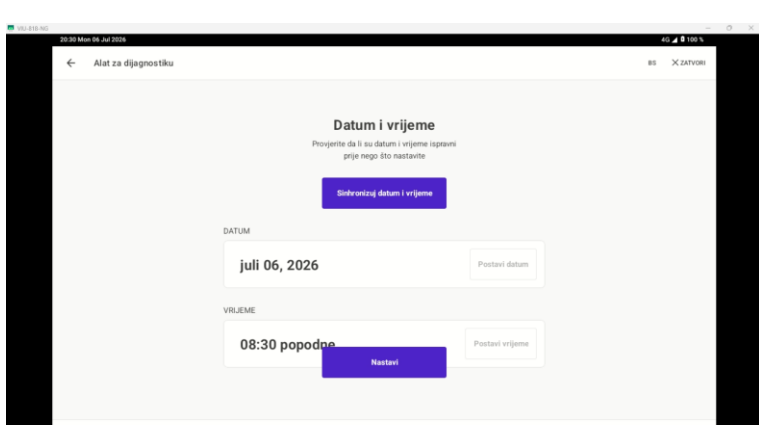
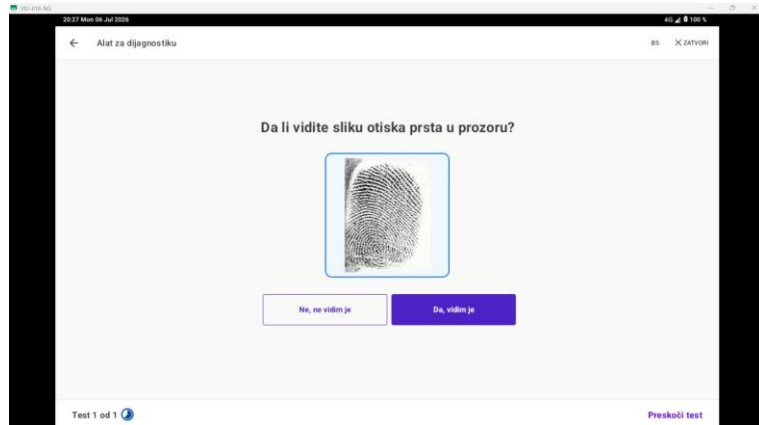
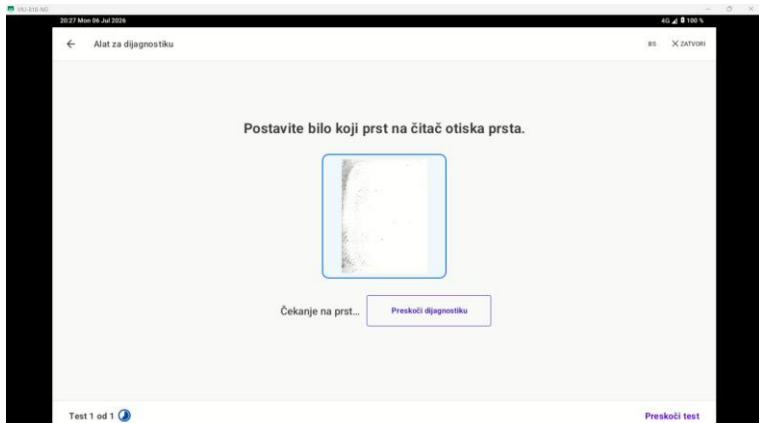
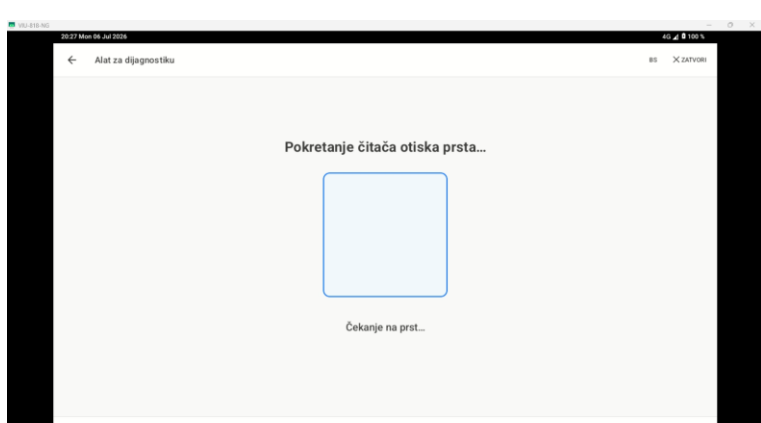
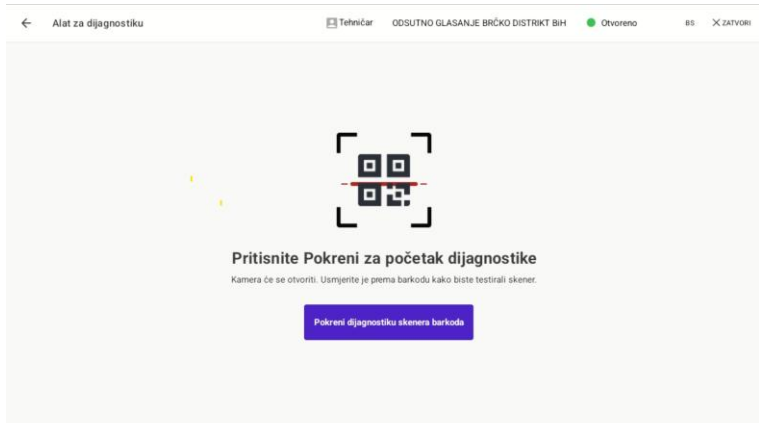
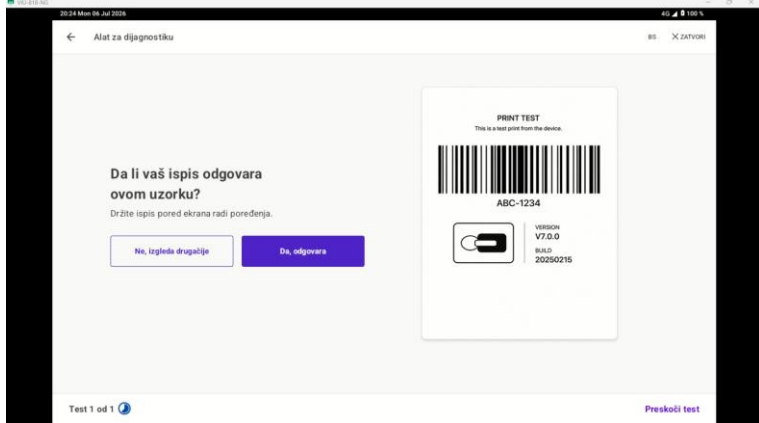
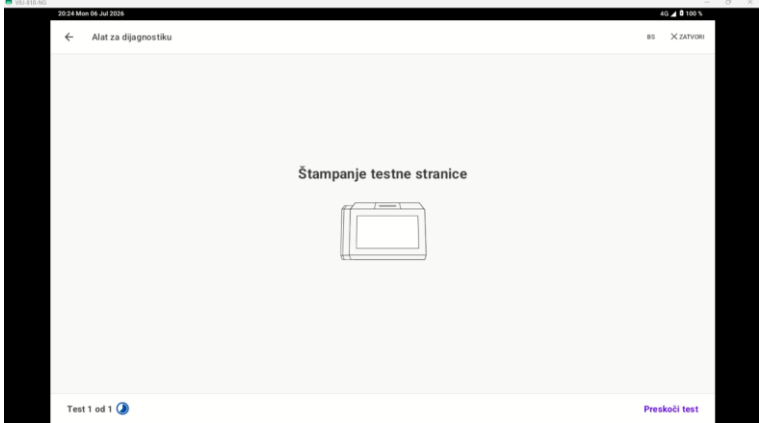
3

Označite opciju „**Odaberi sve komponente**”. Nakon toga pritisnite tipku „**pokreni dijagnostiku**”, a potom pratite šta Vam uređaj traži da uradite.



Dijagnostika uređaja za biometrijsku identifikaciju (Provjera funkcionalnosti)

4 Nakon pokretanja dijagnostike uređaj će tražiti da napravite niz koraka. Pratite instrukcije na ekranu, osigurajte ispunjavanje kontinuiranih zahtjeva uređaja kako slijedi iz ekrana u ekran u skladu sa zahtjevom uređaja. Svaki zahtjev nakon što ga ispunite, potvrdite. **Na kraju dijagnostike uređaj će isprintati dijagnostički izvještaj, kojim se potvrđuje funkcionalnost uređaja.**



Isključivanje uređaja za biometrijsku identifikaciju (Do dana izbora)

3

Isključite uređaj. Zatim spakujte uređaj u kofer shodno početnom stanju kod preuzimanja opreme. Ostavite uređaj u koferu do dana izbora na njegovom konačnom mjestu.

**UREĐAJ ZA BIOMETRIJSKU
IDENTIFIKACIJU/AUTENTIFIKACIJU**



1 Pakuje se u
originalnu kutiju



Fizičko sklapanje glasačke kutije i optičkog skenera

1

Operater postavlja gornji poklopac na glasačku kutiju. Uvjerava se da su sve strane zaključane. Oko gornjeg poklopca nalazi se 12 brava. Pritišće svaku bravu dok ne čujete klik.

2

Otvora poklopac koji prekriva otvore za glasačke listiće.

3

Preuzmite optički skener iz kofera i stavlja ga na vrh poklopca glasačke kutije. Lagano gura optički skener straga kako bi skener postavio u njegov konačni položaj.



Instaliranje termalnog papira optičkog skenera



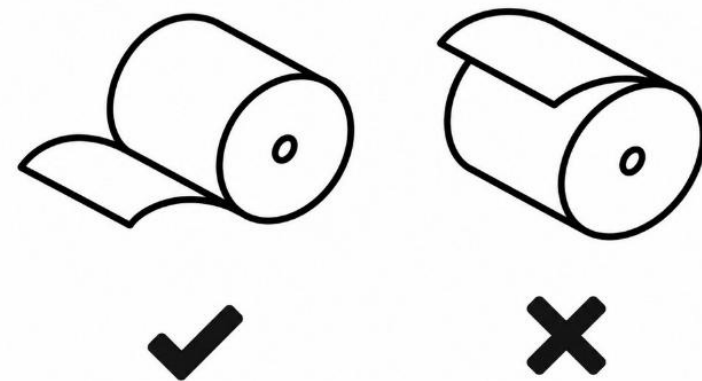
Napomena: Optički skener isporučuje se sa već umetnutom rolom termalnog papira. Ovaj postupak se provodi samo ako termalni papir nije umetnut ili ga je potrebno zamijeniti.

1

Pristupite otvoru štampača laganim pritiskom i podizanjem poklopca. Umetnite ili zamijenite papir tako da rolu papira stavite u odjeljak štampača, pazeći pritom na pravilnu orijentaciju.

2

Izvucite rolu termalnog papira dok ne bude otkriveno 5 cm papira i lagano zatvorite odjeljak, pazeći da papir nije stisnut.



Napomena: Papir se mora odmotavati s donje strane role prema otvoru za izlaz papira, kao što je prikazano na slici.



Instaliranje rezervne baterije – optički skener

1

Uzmite rezervnu bateriju i postavite je na pod, pored optičkog skenera za brojanje glasova. Obavezno koristite izolacioni materijal (kao što je plastika, karton itd.) ispod baterije kako biste izbjegli direktan kontakt s podom.

2

Uklonite plastični poklopac s terminala rezervne baterije.

3

Spojite crveni kabl na pozitivni pol rezervne baterije (crveni terminal), a plavi na negativni (plavi terminal). Pričvrstite leptir maticu pazeći da je kabl čvrsto pričvršćen na terminal rezervne baterije.

4

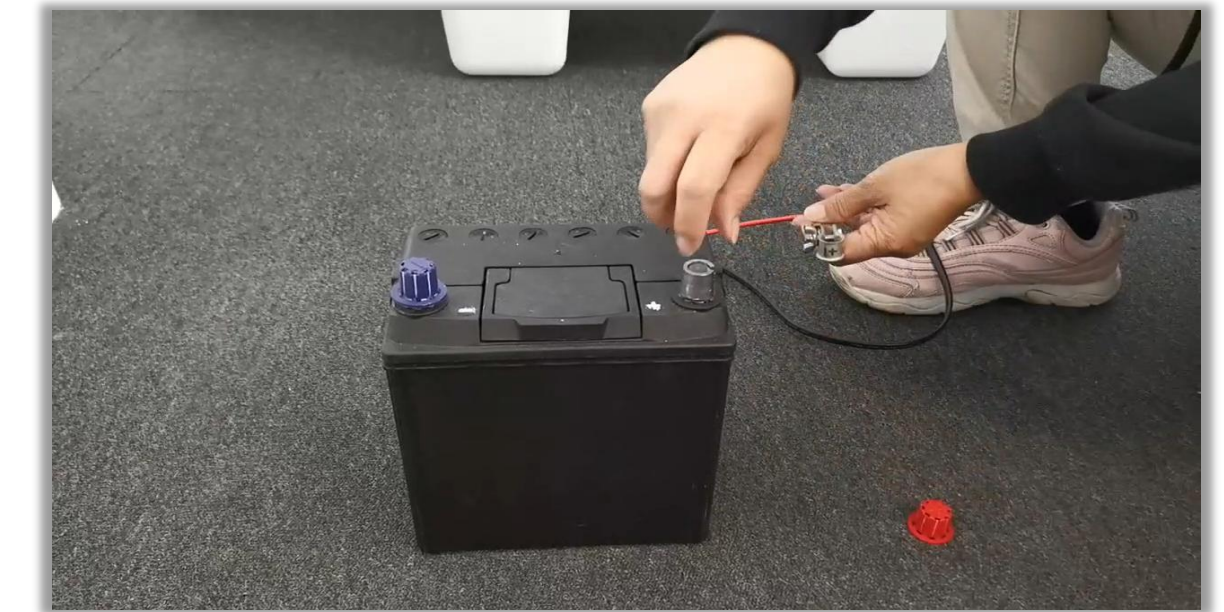
Otvorite odjeljak priključka za rezervnu bateriju optičkog skenera za brojanje glasova.

5

Uključite drugi kraj kabla rezervne baterije u priključak za rezervnu bateriju. Potom spojite adapter za skener prema uputstvu na slici, a onda ga uključite u uređaj i utičnicu na kraju.



Napomena: Kablovi baterije se ne mogu zamijeniti, jer će se time oštetiti optički skener za brojanje glasova.

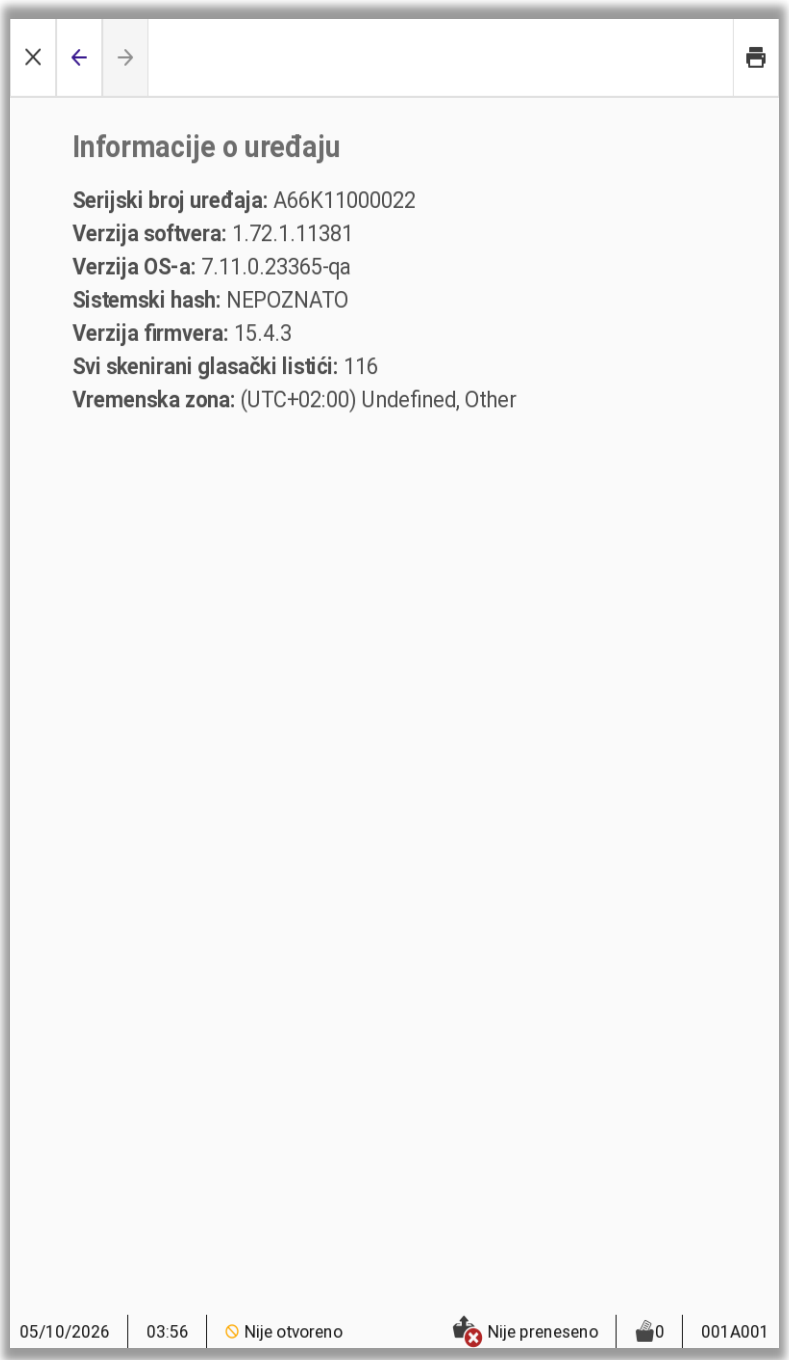


Uključivanje optičkog skenera

1 Pritisnite dugme za uključivanje da biste uključili optički skener za brojanje glasova. Zatvorite poklopac.

2 Optički skener za brojanje glasova će prikazati ekran s informacijama o uređaju, a zatim ekran u stanju mirovanja.

3 Optički skener za brojanje glasova je uspješno instaliran.



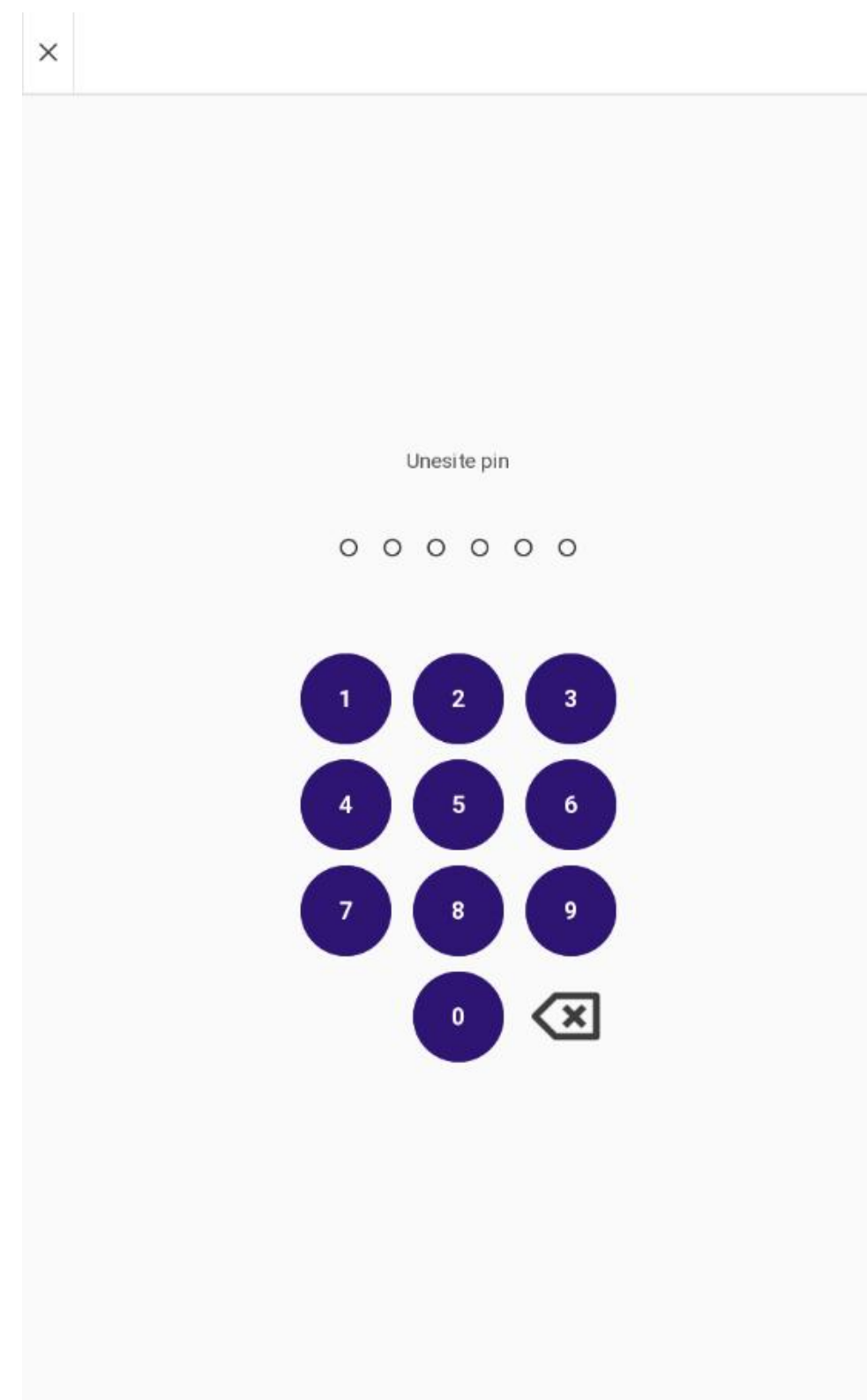
Prijava na optički skener – pametna kartica i PIN

1

Nakon uključivanja optičkog skenera, operater se prijavljuje na način da ubaci ovlaštenu pametnu karticu u čitač pametnih kartica, koji se nalazi sa desne bočne strane optičkog skenera. Optički skener detektuje pametnu karticu i pokreće proces autentifikacije korisnika.

2

Operater biračkog odbora unosi PIN povezan s pametnom karticom pomoću numeričke tastature na ekranu.

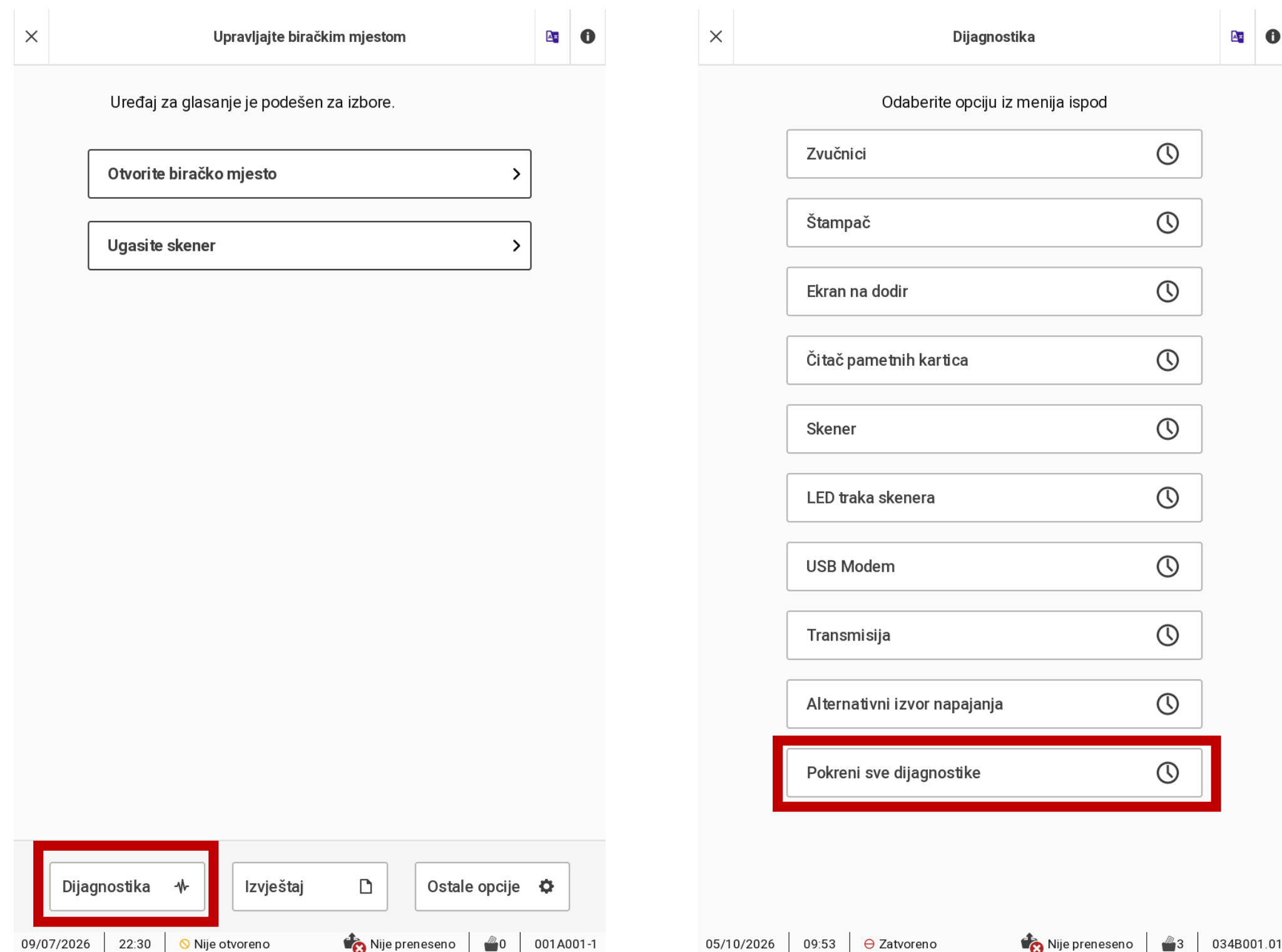


Napomena:

Dijagnostika optičkog skenera

1 Nakon prijave na optički skener na ekranu je potrebno odabrati "Dijagnostika", kao što je prikazano na slici.

2 Zatim je potrebno pokrenuti ikonu „Pokreni sve dijagnostike“.



Dijagnostika optičkog skenera

3

Nakon pokretanja dijagnostike uređaj će tražiti da napravite niz koraka. Pratite instrukcije na ekranu, osigurajte ispunjavanje kontinuiranih zahtjeva uređaja kako slijedi iz ekrana u ekran u skladu sa zahtjevom uređaja. Svaki zahtjev nakon što ga ispunite, potvrdite. Na kraju dijagnostike uređaj će isprintati dijagnostički izvještaj, kojim se potvrđuje funkcionalnost uređaja.

Dijagnostika zvučnika



Reprodukcija zvukova.

Dijagnostika zvučnika

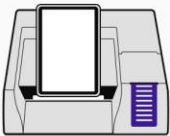


Jeste li čuli zvukove?
Pritisnite "Da" ako ste čuli zvukove. "Ne" ako niste.

Ne

Da

Dijagnostika štampača



Štampanje slike



Dijagnostika štampača



Da li je slika ispravno odštampana?
Pritisnite "Da" ako je ispravno odštampano. "Ne" ako nije.

Ne

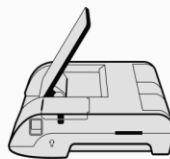
Da

Dijagnostika ekrana na dozir



Притисните ознаку у горњем левом углу.

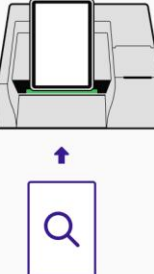
Dijagnostika čitača pametnih kartica



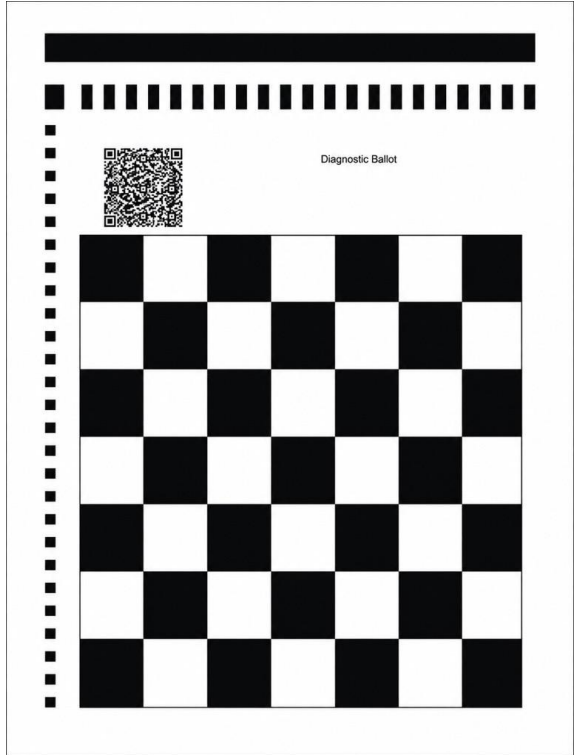
Откривање картице.
Umetnite karticu u čitač kao što je prikazano na slici.

Pritisnite ovdje ako ne odgovara

Dijagnostika skenera



Ubacite dijagnostički glasački listić.

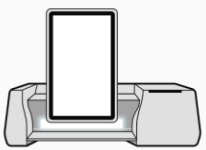


Dijagnostika skenera



Skeniranje glasačkog listića.

Dijagnostika LED trake skenera



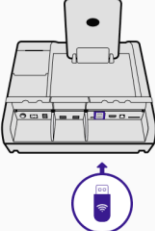
Da li je LED traka na skeneru "bijela"?

Ne

Da



Dijagnostika USB modema



Ubacite USB modem.

Pritisnite ovdje ako ne reagira

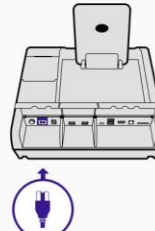
Dijagnostika transmisije



Prenošenje dijagnostičke poruke na 190.14.222.130 server.

Pritisnite ovdje ako ne odgovara

Dijagnostika napajanja

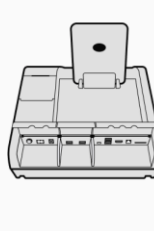


Povežite alternativni izvor napajanja. Jeste li to učinili?

Ne

Da

Dijagnostika napajanja

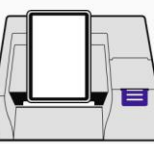


Isključite glavni izvor napajanja. Jeste li to učinili?

Ne

Da

Odštampane dijagnostičke izvještaj



Čuvanje izvještaja.

Sve aktivnosti su uspjeshno završene.

Zatvorite

Isključivanje optičkog skenera (Do dana izbora)

3

Isključite uređaj. Zatim odvojite uređaj od glasačke kutije i spakujte ga u kofer shodno početnom stanju kod preuzimanja opreme. Ostavite uređaj u koferu do dana izbora na njegovom konačnom mjestu.

SKENER GLASAČKIH LISTIĆA



1 Skida se sa
glasačke kutije



2 Pakuje se u
originalnu kutiju



ODJELJAK 04

Dan izbora Dio I - Prije otvaranja biračkog mjesta

Uloga radnje biračkog odbora

Uloga	Ključne odgovornosti
Predsjednik	Upravlja biračkim odborom, raspoređuje dužnosti, nadzire rad operatera, popunjava obrasce, komunicira i izvještava Izbornu komisiju te osigurava zakonitost procesa.
Birački odbor	
Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda	Kontroliše kretanje biračai održava red.
Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / autentifikaciju	Provjerava identitet ličnim dokumentom i otiskom prsta, osigurava potpis potvrde; kod neuspješne autentifikacije dodatnu provjeru vrše predsjednik i član uz PIN predsjednika.
Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića	Priprema set od 4 listića, kandidatsku listu i zaštitnu fasciklu; daje upute za pravilno glasanje i upućuje birača u kabinu.
Član biračkog odbora zadužen za nadzora nad radom skenera glasačkih listića	Usmjerava birača na skeniranje sva 4 listića, provjerava pravilno skeniranje i preuzima fasciklu i kandidatsku listu.
Operater	Priprema uređaje, provjerava funkcionalnost, zatim rješava tehničke probleme pod nadzorom predsjednika, pakuje uređaj i po potrebi komunicira sa tehničkom podrškom.

Uloga i radnje biračkog odbora

- **Birački odbor je obavezan doći na biračko mjesto jedan sat prije otvaranja biračkog mjesta, u 06.00 sati ujutro.**

Pripremne radnje obuhvataju:

- *raspoređivanje dužnosti članovima biračkog odbora;*
- *brojanje i pregled glasačkih listića;*
- *upisivanje potrebnih podataka na zaprimljene koverta;*
- *potpisivanje zakletve u Obrascu Z3a Zapisnika;*
- *pripremu za rad specifičnih izbornih tehnologija;*
- *pokazivanje prazne glasačke kutije i njeno pečaćenje te stavljanje skenera na njen gornji dio;*
- *uključivanje uređaja;*
- *evidentiranje posmatrača i osiguranje uvida u početni izvještaj iz oba uređaja (za biometrijsku identifikaciju / autentifikaciju i skenera glasačkih listića).*

- Predsjednik raspoređuje dužnosti, a svi članovi biračkog odbora moraju biti prisutni tokom glasanja i brojanja, uz evidentiranje u **Z3**, dok se opravdano odsustvo zbog glasanja na drugom biračkom mjestu prijavljuje Izornoj komisiji i evidentira u **Z5a**.
- Sva kašnjenja i prekidi u radu odmah se prijavljuju Izornoj komisiji, a u slučaju odsustva člana predsjednik kontaktira Izbornu komisiju radi pozivanja zamjenika.

Prije otvaranja biračkog mjesta

- *Birački odbor ručno broji sve zaprimljene glasačke listiće za svaki izborni nivo, a ukupan broj po nivoima nakon brojanja metodom duple provjere upisuje se u Obrazac Z1a Zapisnika.*
- *Ako se u vakuum pakovanjima otkrije materijal koji nije glasački listić ili listić koji nije propisala Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, ovakav materijal se izdvaja i posebno broji te se taj broj i evidentira.*
- *Ako je u vakuum pakovanjima manji broj listića od predviđenog broja, a to može utjecati na proces glasanja, birački odbor će obavijestiti Izbornu komisiju koja će nakon uvida na biračkom mjestu evidentirati ovu nepravilnost u Obrascu Z2 Zapisnika i obavijestiti Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.*

Dodijeljene uloge u uređaju za biometrijsku identifikaciju

Funkcionalnosti uređaja za identifikaciju birača dostupne na ekranu zavise od uloge korisnika i statusa (ili moda) uređaja. Tabela ispod sažima funkcionalnosti dostupne za svaku ulogu ili mod uređaja:

Predsjednik biračkog odbora / Zamjenik predsjednika biračkog odbora	Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju / Zamjenik člana biračkog odbora zaduženog za identifikaciju	Operater/Tehnička podrška	Kontingencija/ Vanredne situacije/Tehnička podrška	Konfigurator (*) – u skladištu
- Otvaranje izbora - Dijagnostika - Aktivacija pametne kartice - Pretraga birača - Zatvaranje izbora - Autorizacija (Otisak prsta, Nevažeći lični dokument) - Izvještaji - Ponovni pokušaj prijenosa - Ponovno štampanje izvještaja o zatvaranju	- Otvaranje izbora (uz odobrenje predsjednika) - Pretraga birača - Dijagnostika - Zatvaranje izbora (uz odobrenje predsjednika) - Izvještaji - Ponovni pokušaj prijenosa - Ponovno štampanje izvještaja o zatvaranju	- Resetovanje pokušaja prijave - Postavljanje datuma i vremena - Dijagnostika - pametne kartice - Zapisnici o prijavama na uređaj	Zamjena uređaja ili prenosive memorije	- Dodjela biračkog mjesta - Aktivacija pametne kartice - Ponovna dodijela biračkog mjesta - Postavke - Resetovanje verifikacije (samo za obuku)

Napomene:

- Da bi izvršio određenu funkcionalnost, korisnik mora odabrati i prijaviti se sa odgovarajućom ulogom.
- Ne očekuje se da se uloga Konfiguratora koristi na dan izbora

Pokretanje i prijava uređaja za biometrijsku identifikaciju

1 **Operator** će spremiti uređaj za njegovo uključivanje (sastavljanje mašine). **Član biračkog odbora za identifikaciju** će uključiti uređaj.

2 Potrebno je pritisnuti i držati dugme za uključivanje da uključite uređaj. Sistem prikazuje ikonu aplikacije Smart PollBook (SPB). Dodirnite SPB ikonu.

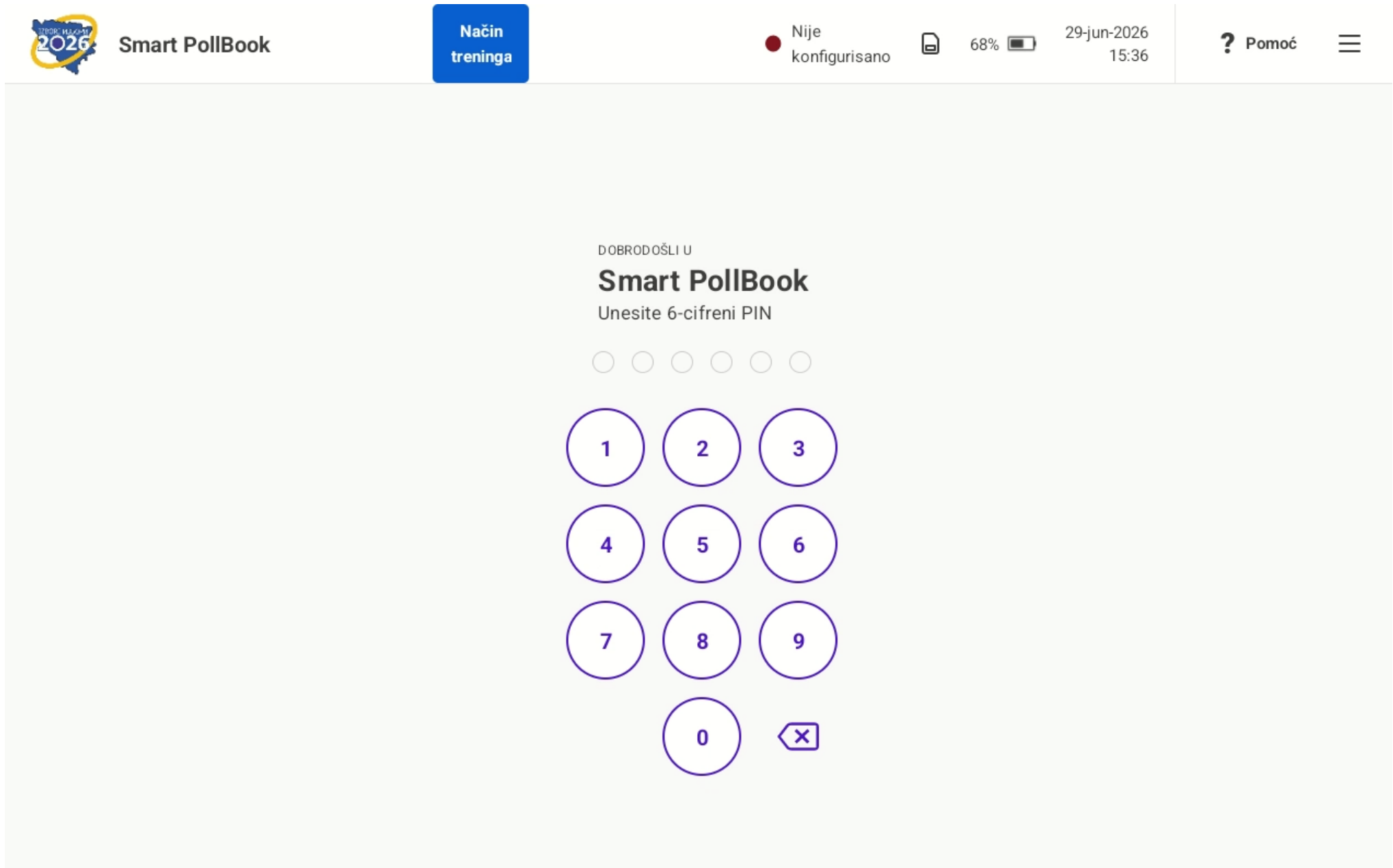


Napomena: Uređaj emituje zvuk (kratki bip) kada se uključi.

Pokretanje i prijava uređaja za biometrijsku identifikaciju

3

Sistem zatim prikazuje numeričku tastaturu na ekranu za unos PIN koda **člana biračkog odbora za identifikaciju**, koji unosi 6-cifreni PIN kod. Ako je potrebno (u slučaju greške), koristite dugme za brisanje da izbrišete unos.



Dodijeljene uloge u optičkom skeneru

Optički skener uključuje više korisničkih profila, od kojih svaki omogućava pristup specifičnim konfigurisanim funkcionalnostima.

Profil	Funkcije
Predsjednik biračkog odbora/Zamjenik predsjednika biračkog odbora	• Inicijalizacija: Započnite glasanje inicijalizacijom sistema za brojanje glasova (Idite na opciju Glasanje). • Otvaranje/Zatvaranje biračkog mjesta: Otvorite biračka mjesta kako biste omogućili početak glasanja i zatvorite ih nakon glasanja. • Generisanje izvještaja: Izradite izvještaje o inicijalizaciji i zatvaranju za potrebe vođenja evidencije. • Zatvaranje glasanja i prijenos rezultata: Nadgledajte prijenos rezultata i druge funkcije nakon glasanja.
Operater	• Dijagnostika: Po potrebi, testirajte različite komponente ili cijeli sistem. • Održavanje: Obavljajte rutinsko čišćenje.
Tehnička podrška	• Osigurava tehničku podršku za postupke rješavanja problema u vanrednim situacijama, zamjenu uređaja i zamjenu memorije podataka.

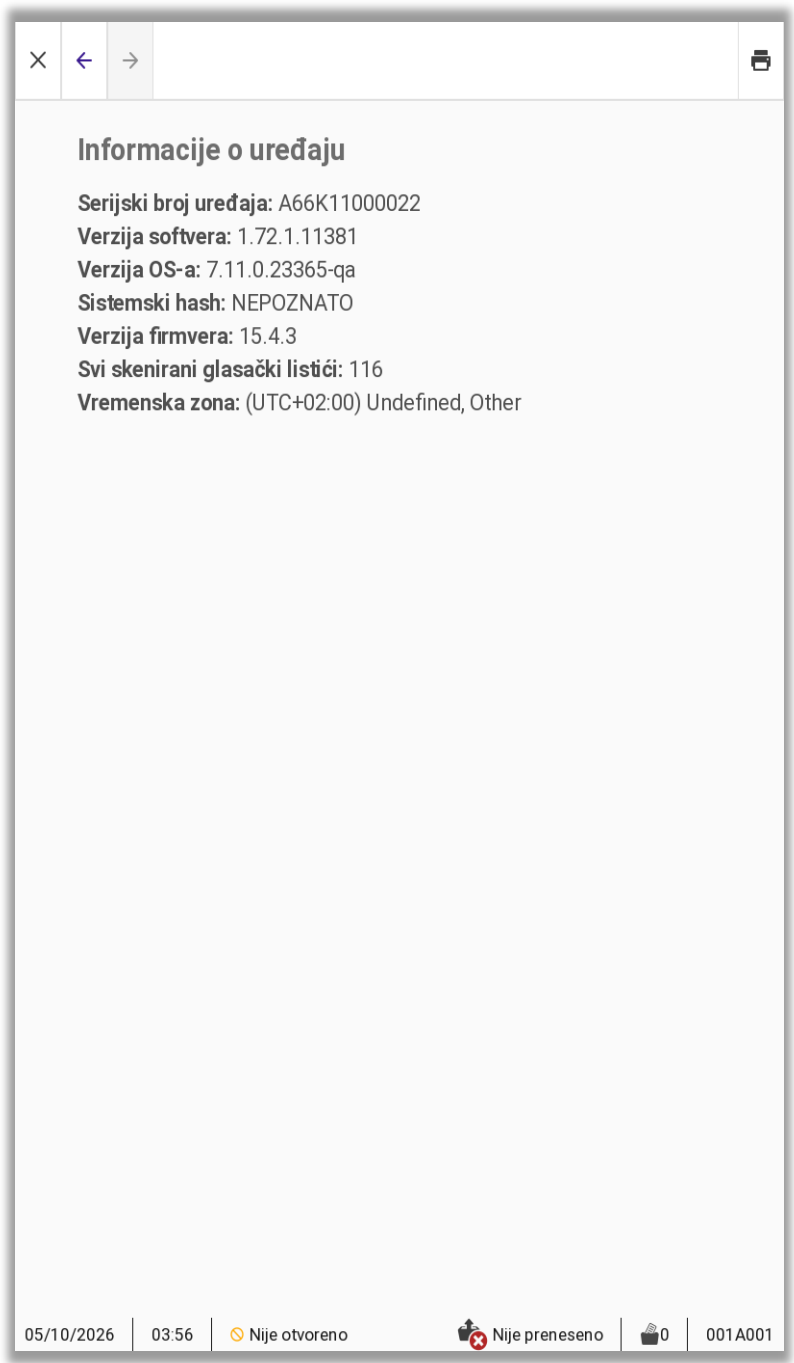
Pokretanje i prijava optičkog skenera

- 1

Nakon što **operator** pripremi uređaj za uključivanje (sastavljanje mašine), **predsjednik biračkog odbora** pritiskom na dugme za uključivanje pokreće optički skener za brojanje glasova i zatvara poklopac.
- 2

Optički skener će prikazati ekran s informacijama o uređaju, a zatim ekran u stanju mirovanja.
- 3

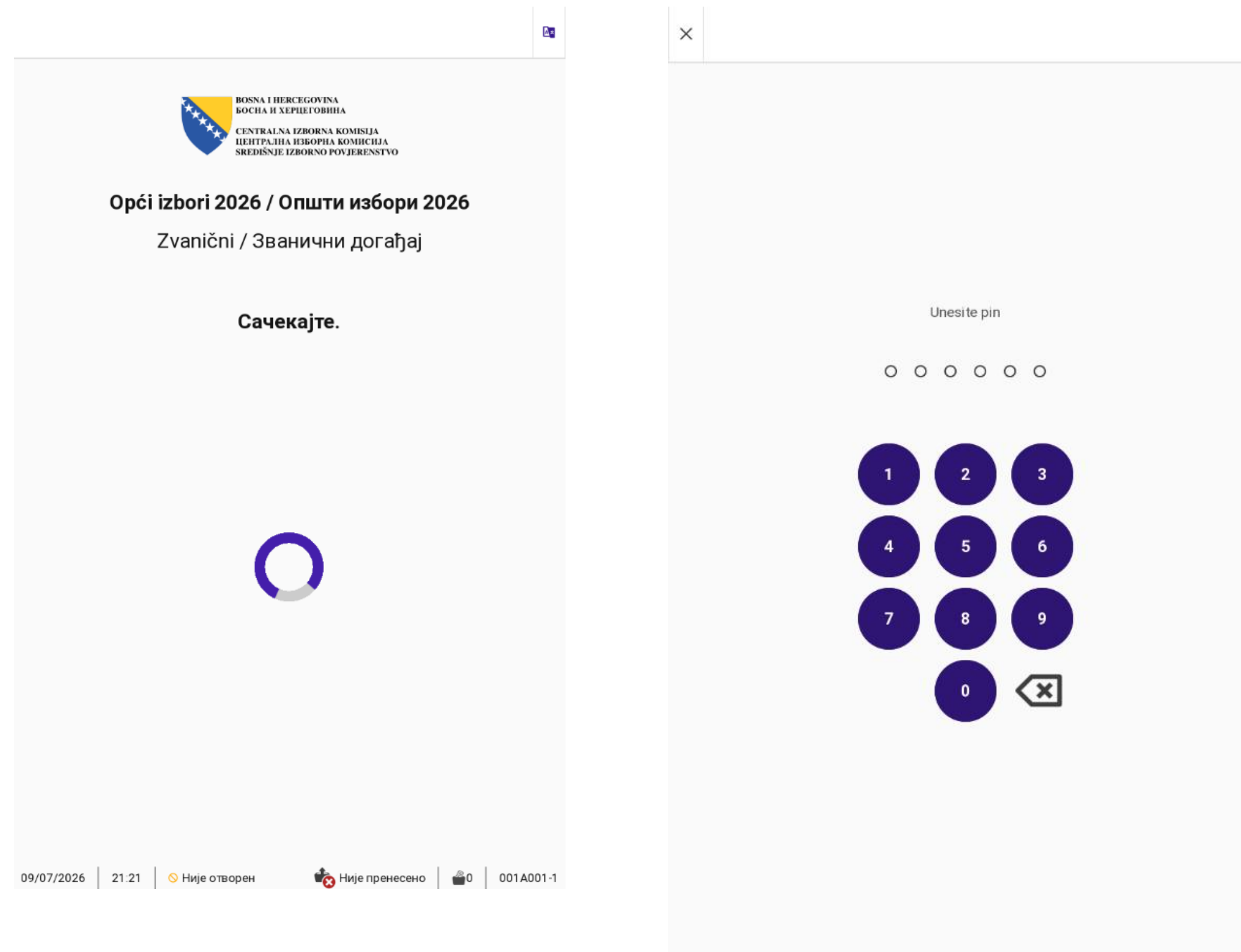
Optički skener je uspješno instaliran.



Uključivanje optičkog skenera za brojanje glasova

1 Predsjednik umetanjem pametne kartice u čitač pametnih kartica pokreće proces.

2 Zatim unosi PIN povezan s pametnom karticom pomoću numeričke tastature na ekranu.



ODJELJAK 05

Otvaranje biračkog mjesta Dio II

Radnje kod otvaranja biračkog mjesta

- Biračko mjesto se otvara tačno u 7.00 ujutro.
- Predsjednik biračkog odbora provjerava glasačku kutiju i pokazuje da je prazna svima na biračkom mjestu.
- Nakon toga operater pod nadzorom predsjednika na glasačku kutiju montira skener i dostavljeni broj pečata.
- **Predsjednik otvara biračko mjesto** i printa početni izvještaj o stanju **na skeneru** koje mora biti “0” i koji potpisuju predsjednik i članovi biračkog odbora.
- Izvještaj se daje na uvid svim posmatračima i isti se prilaže uz Z5 obrazac.
- Član biračkog odbora za identifikaciju započinje proces otvaranja biračkog odbora **na uređaju za biometrijsku identifikaciju**, uz karticu predsjednika i svojim PIN-om. Nakon što član BO pokrene naredbu „**Da, otvori**“, proces otvaranja preuzima predsjednik i sa svojim PIN kodom odobrava otvaranje biračkog mjesta. Izvještaj o stanju na kojem mora biti “0”, a kojeg potpisuju predsjednik i operater se automatski printa. Tako će biračko mjesto biti zvanično otvoreno.
- Izvještaj se daje na uvid svim posmatračima i isti se prilaže uz Z5 obrazac.
- U slučaju problema s radom uređaja, a ukoliko nisu otklonjivi na biračkom mjestu od strane operatera pozat će se tehničari za tehničku podršku.



IZVJEŠTAJ O OTVARANJU BM/
ИЗВЈЕШТАЈ О ОТВАРАЊУ БМ

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

04/10/2026 07:00:00

BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH BIRAČA 1000
БРОЈ РЕГИСТРОВАНИХ БИРАЧА

BROJ IZAŠLIH BIRAČA 0
БРОЈ ИЗАШЛИХ БИРАЧА

.....
PREDSJEDNIK /
ПРЕДСЈЕДНИК

.....
ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ
УРЕЂАЈА /
ПОТПИСОМ ОПЕРАТЕР ПОТВРЂУЈЕ ИСПРАВНОСТ
УРЕЂАЈА

НАПОМЕНА /
НАПОМЕНА

04/10/2026 07:10:08
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLLLLLL
HJJJJJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHUJIOIOLKOHUAYUA

OBM 1.

Prisustvo promatrača, medija i drugih lica

- **Posmatrači:** predsjednik ih evidentira u Z4 obrazac (ime, akreditacija, dolazak/odlazak). Istovremeno može biti 1 posmatrač političkog subjekta i 1 posmatrač udruženja; međunarodni posmatrači mogu imati prevodioca.
- Posmatračima se omogućava uvid u brojanje i početni izvještaj „0“. Ne smiju se miješati u proces, ali mogu postavljati pitanja i podnositi primjedbe. Ometanje može dovesti do udaljavanja odlukom većine odbora, što se evidentira u Z7.
- **Mediji:** nakon otvaranja mogu kratko snimati uz odobrenje predsjednika, bez narušavanja tajnosti glasanja, snimanja u kabini ili ometanja procesa.
- **Izborna komisija i tehnička podrška:** pristupaju radi savjetovanja i rješavanja tehničkih problema; po potrebi se uređaj zamjenjuje, a ako to nije moguće, uz saglasnost CIK BiH može se preći na rad bez tehnologije.
- **Policija:** može pristupiti samo izuzetno, na poziv predsjednika, kada je biračko mjesto zatvoreno zbog narušavanja reda.

Preduslovi za otvaranje biračkog mjesta – specifične izborne tehnologije

Preduslovi za otvaranje procesa verifikacije	Detalji
Ko pokreće verifikaciju uređaja za biometrijsku identifikaciju	Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju počinje, predsjednik biračkog odbora / zamjenik predsjednika odobrava PIN kodom i pametnom karticom
Zahtjevi	- Dostignuto vrijeme i datum otvaranja – (Priprema od 6:58, otvaranje tačno u 7:00) - Pri ruci imati PIN kod i pametnu karticu

Preduslovi za otvaranje optičkih skenera	Detalji
Ko pokreće uređaj	Predsjednik biračkog odbora / Zamjenik predsjednika biračkog odbora
Zahtjevi	- Dostignuto vrijeme i datum otvaranja – (Priprema od 6:58, otvaranje tačno u 7:00) - Pri ruci imati PIN kod i pametnu karticu.

Proces otvaranja biračkog mjesta na uređaju za biometrijsku identifikaciju

- 1
- Nakon što član biračkog odbora zadužen za identifikaciju uz korištenje kartice predsjednika unese svoj PIN na ekranu će se otvoriti informacije o biračkom mjestu.

Otvoreno001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Informacije o izbornom događaju

Naziv izbornog događaja	Vrijeme i datum otvaranja	Vrijeme i datum zatvaranja
Obuka – Probni test / Обука – Пробни тест	06:00 prijepodne on petak, 31 juli 2026	04:00 popodne on petak, 31 juli 2026
Općina / Grad	VELIKA KLADUŠA / ВЕЛИКА КЛАДУША	
Izborni centar	Adresa	
VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1	PRVA OSNOVNA ŠKOLA / ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА	
Broj početnih birača po izbornom centru	Muški registrirani glasači	Ženski registrirani glasači
712	344 (48,3%)	368 (51,7%)
Broj verificiranih birača	Muški glasači potvrđeni	Ženski glasači potvrđeni
0	0 (0,0%)	0 (0,0%)

Da li želite otvoriti izbore?

Da, otvori

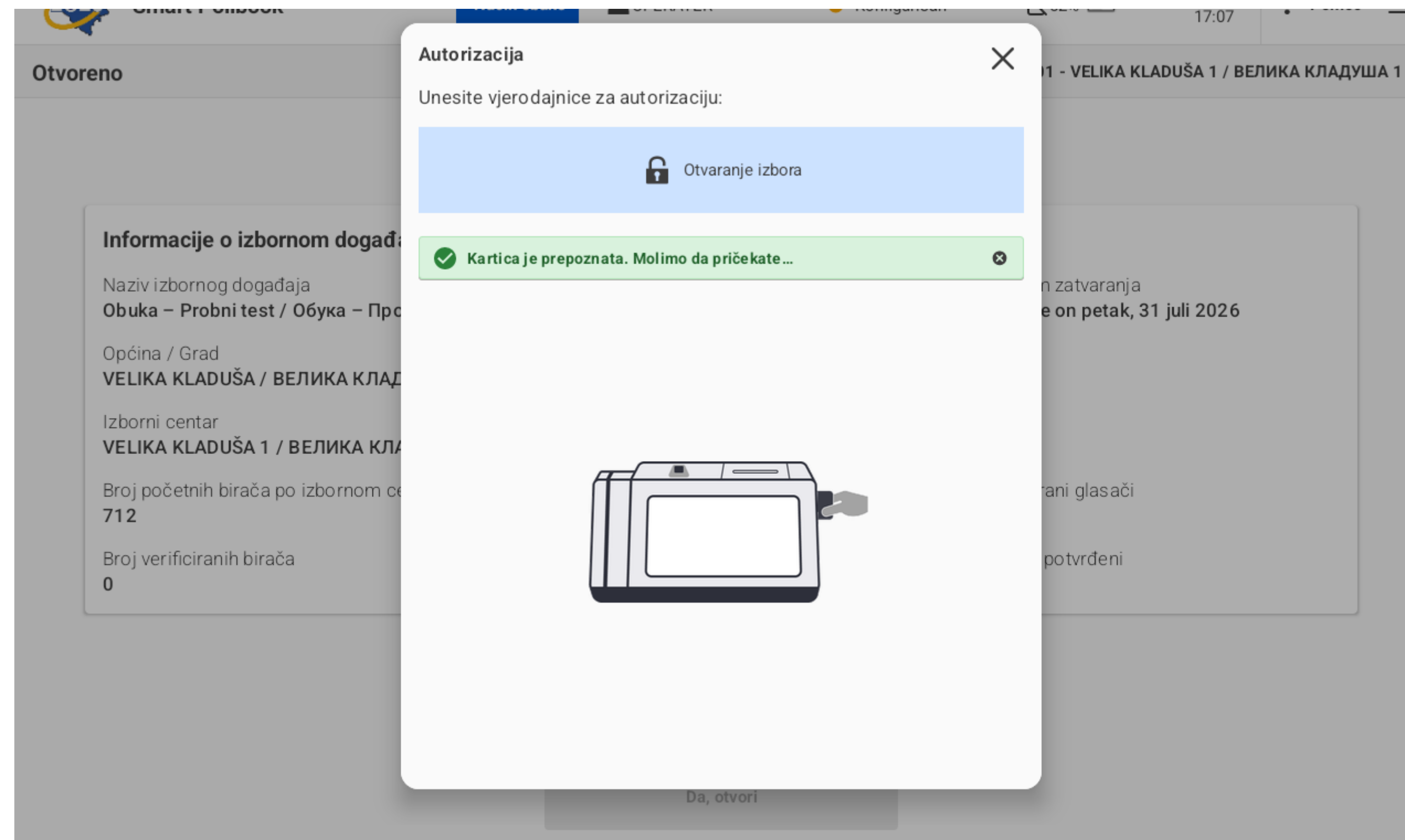
- 2
- Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju će pritisnuti „Da, otvori“ da potvrdi otvaranje.

Napomena: Ako se pokuša otvaranje prije zakazanog vremena, sistem će prikazati poruku da je potrebno sačekati određeni datum i vrijeme.

Proces otvaranja biračkog mjesta na uređaju za biometrijsku identifikaciju

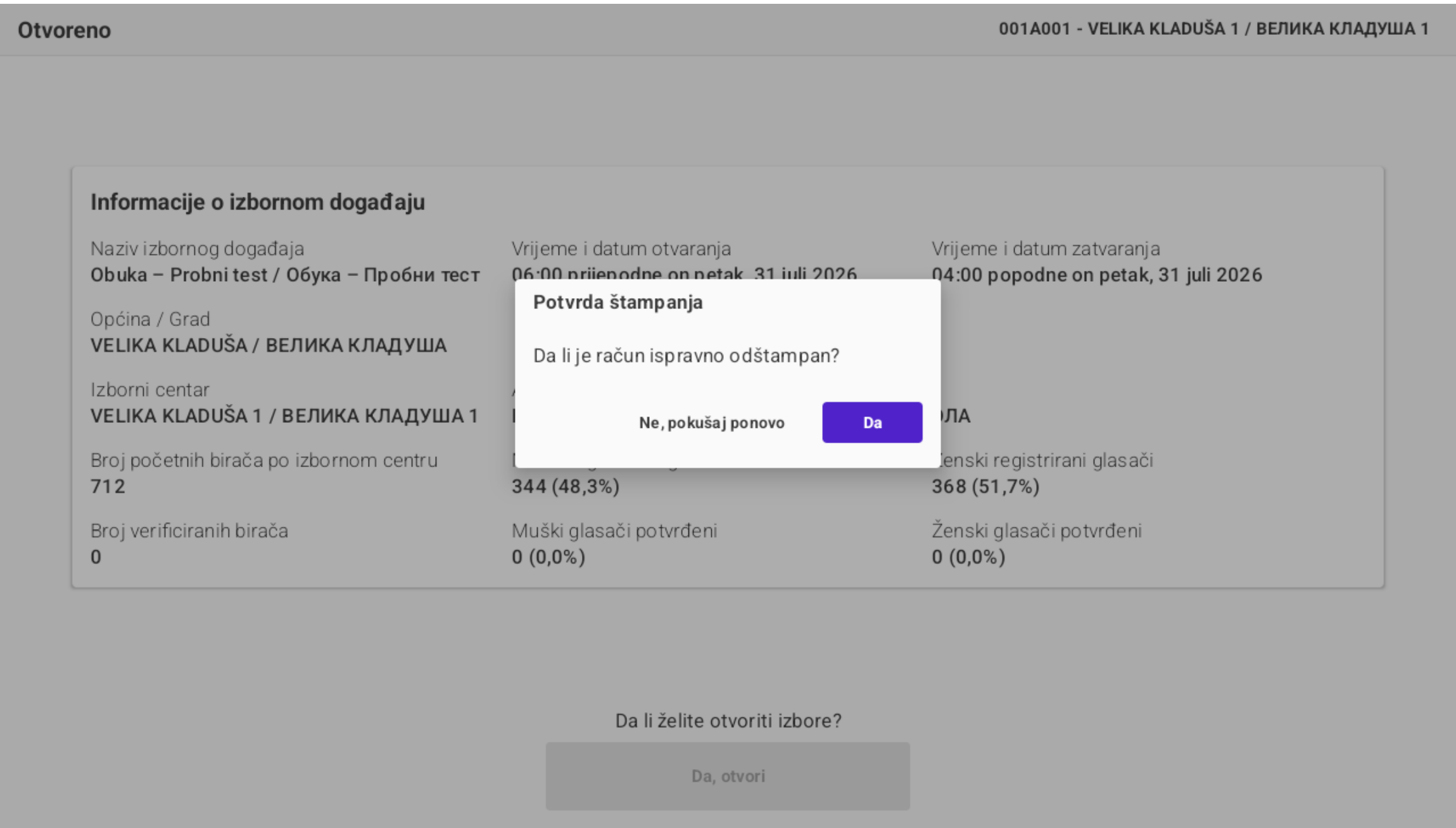
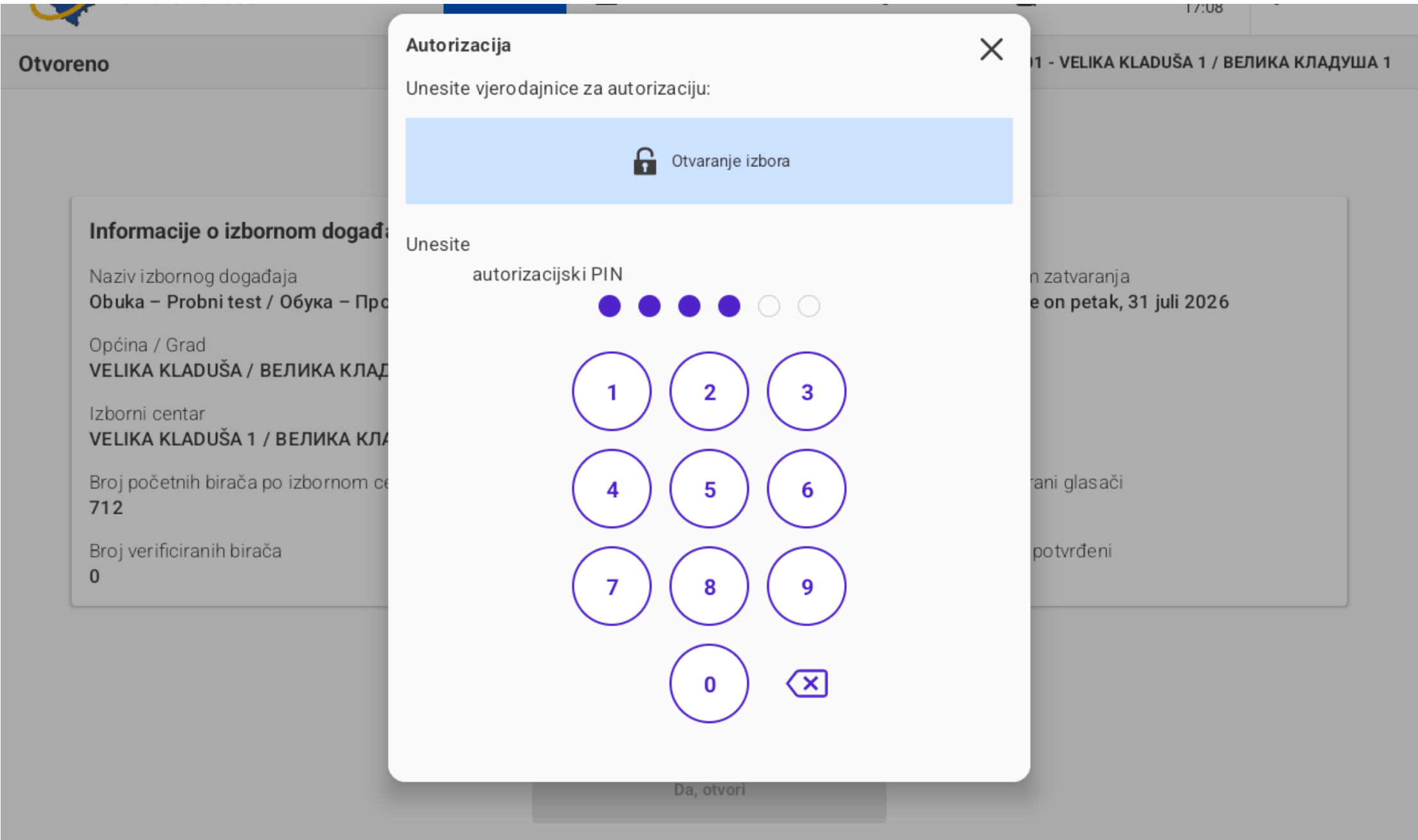
3

Sistem će prikazati ekran za autorizaciju i potvrditi detekciju kartice



Proces otvaranja biračkog mjesta na uređaju za biometrijsku identifikaciju

- 4
- Predsjednik biračkog odbora unosi PIN, a sistem pokreće proceduru otvaranja izbora. Zatim će uređaj automatski odštampati izvještaj o otvaranju izbora („0“ stanje). Potvrdom „Da“ koja se prikaže na ekranu potvrđujete da je uređaj ispravno odštampao izvještaj. Ovaj izvještaj potpisuju predsjednik i operater.



Proces otvaranja biračkog mjesta na uređaju za biometrijsku identifikaciju

5

Nakon što predsjednik odobri otvaranje biračkog mjesta, **član biračkog odbora zadužen za identifikaciju** treba pritisnuti opciju „nastavi”.

Otvoreno

001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

✓

Izbori su sada otvoreni

Informacije o izbornom događaju

Naziv izbornog događaja

Obuka – Probni test / Обука – Пробни тест

Vrijeme i datum otvaranja

06:00 prijepodne on petak, 31 juli 2026

Vrijeme i datum zatvaranja

04:00 popodne on petak, 31 juli 2026

Općina / Grad

VELIKA KLADUŠA / ВЕЛИКА КЛАДУША

Izborni centar

VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Adresa

PRVA OSNOVNA ŠKOLA / ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА

Broj početnih birača po izbornom centru

712

Muški registrirani glasači

344 (48,3%)

Ženski registrirani glasači

368 (51,7%)

Broj verificiranih birača

0

Muški glasači potvrđeni

0 (0,0%)

Ženski glasači potvrđeni

0 (0,0%)

Nastavi

Proces otvaranja biračkog mjesta – optički skeneri

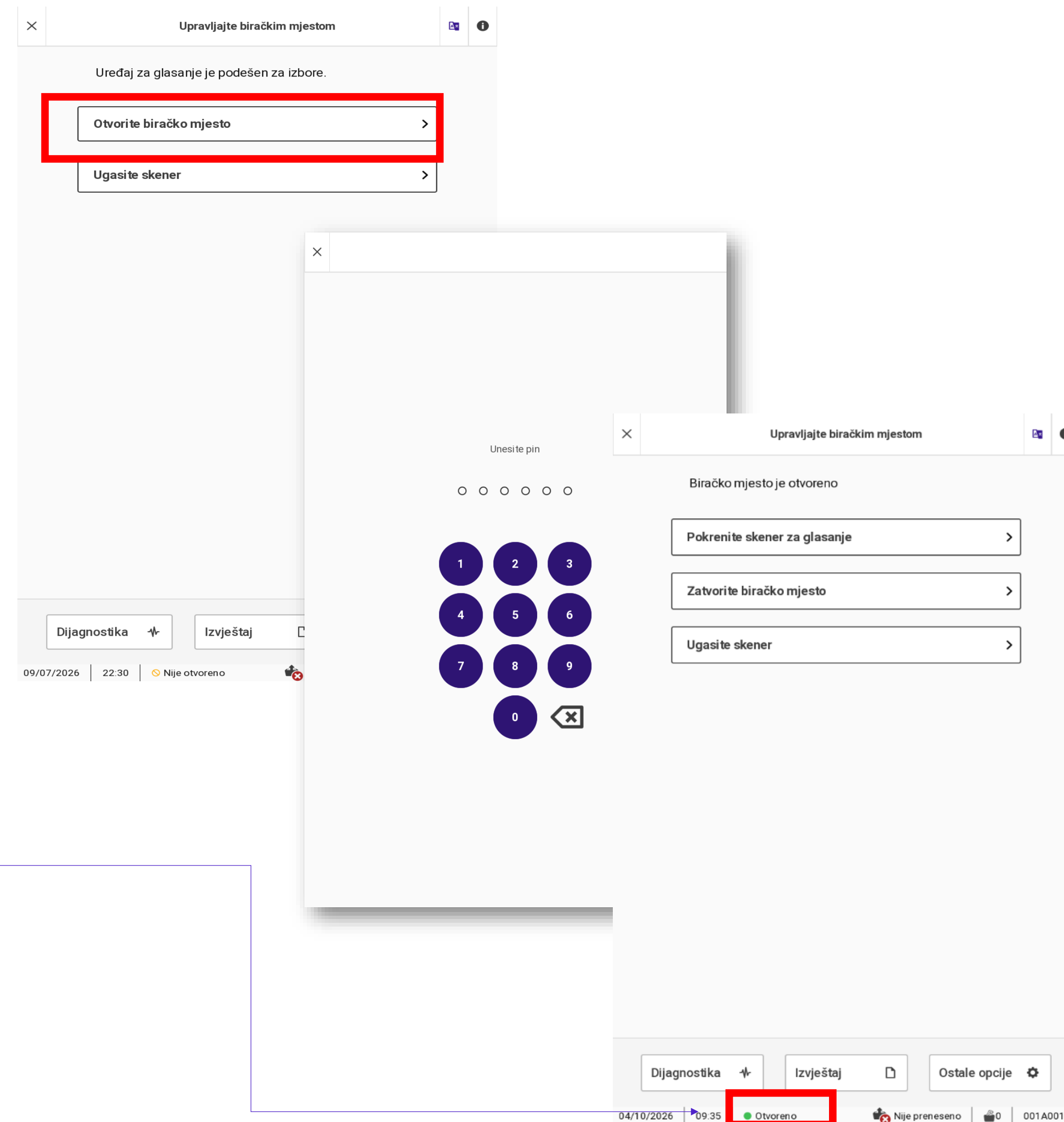
Nakon što se predsjednik prijavio na uređaj, sistem će prikazati meni „Upravljanje biračkim mjestom“.

1 Predsjednik će pritisnuti opciju „Otvorite biračko mjesto“.

2 Zatim će predsjednik unijeti svoj PIN.

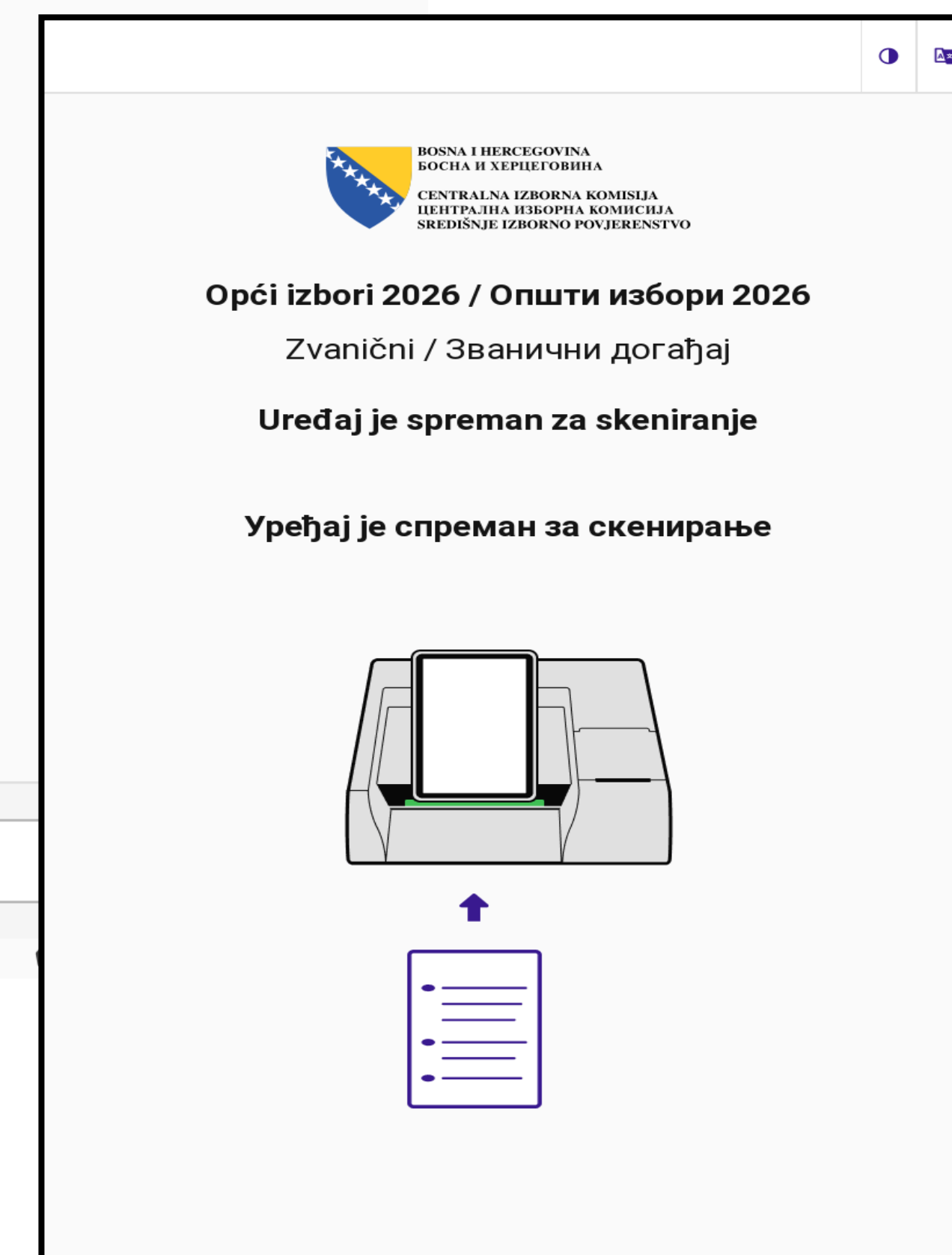
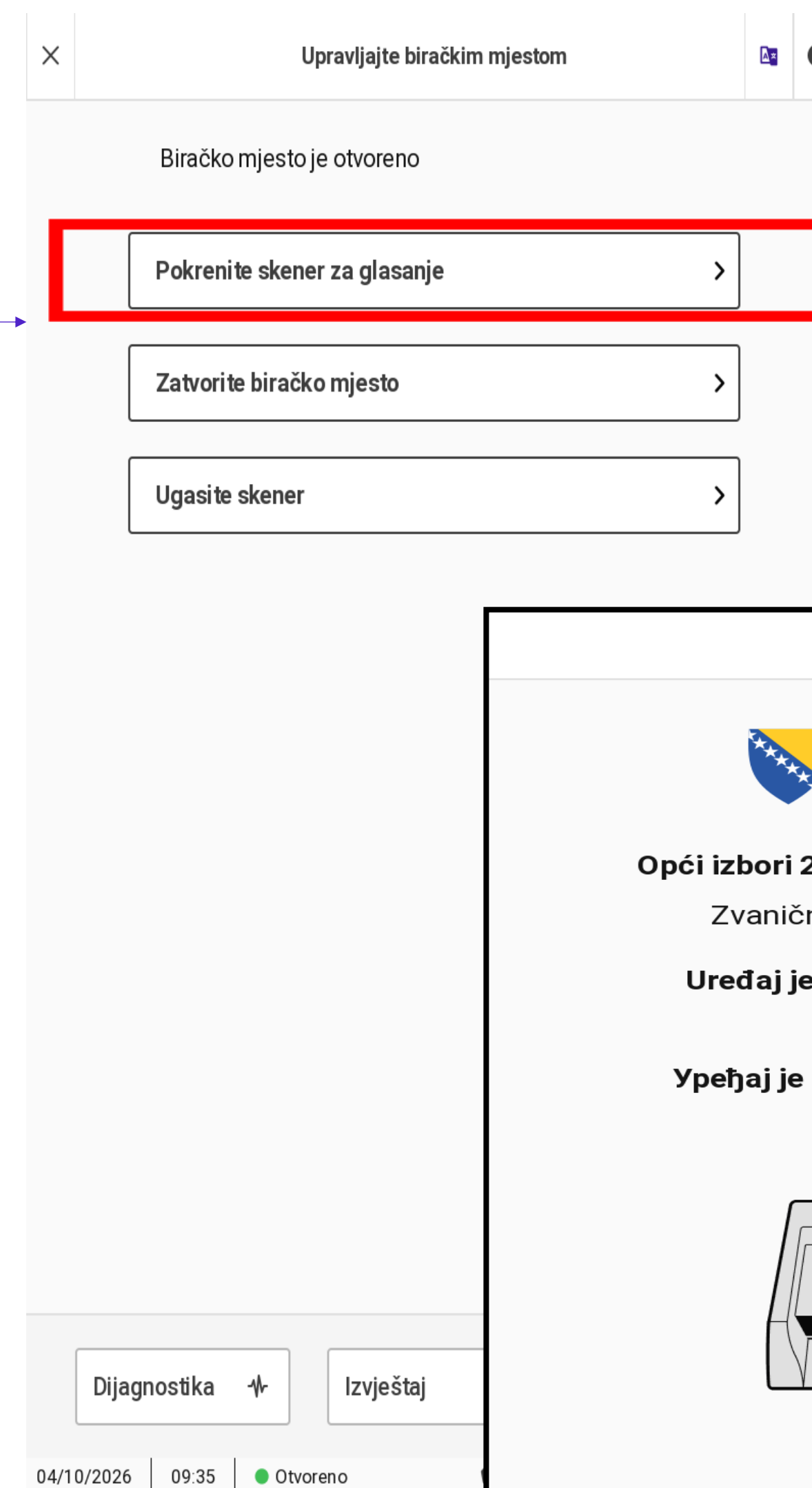
3 Nakon što je otvoreno biračko mjesto potvrđeno unosom PIN-a predsjednika, optički skener automatski ispisuje izvještaj koji potpisuju predsjednik i svi članovi.

U donjem uglu ćete vidjeti status uređaja „**otvoreno**“.



Proces pokretanja glasanja – optički skeneri

- 1 Predsjednika pokreće optički skener opcijom „**Pokrenite skener za glasanje**”.
- 2 Nakon pokretanja glasanja na ekranu se pojavljuje informacija da je glasanje dostupno na uređaju i potrebno je da se ide na opciju „Zatvorite”. Potom uređaj traži da izvadite pametnu karticu.
- 3 Optički skener za brojanje glasova će prikazati sljedeći ekran, kao potvrdu da je uređaj spreman za skeniranje.



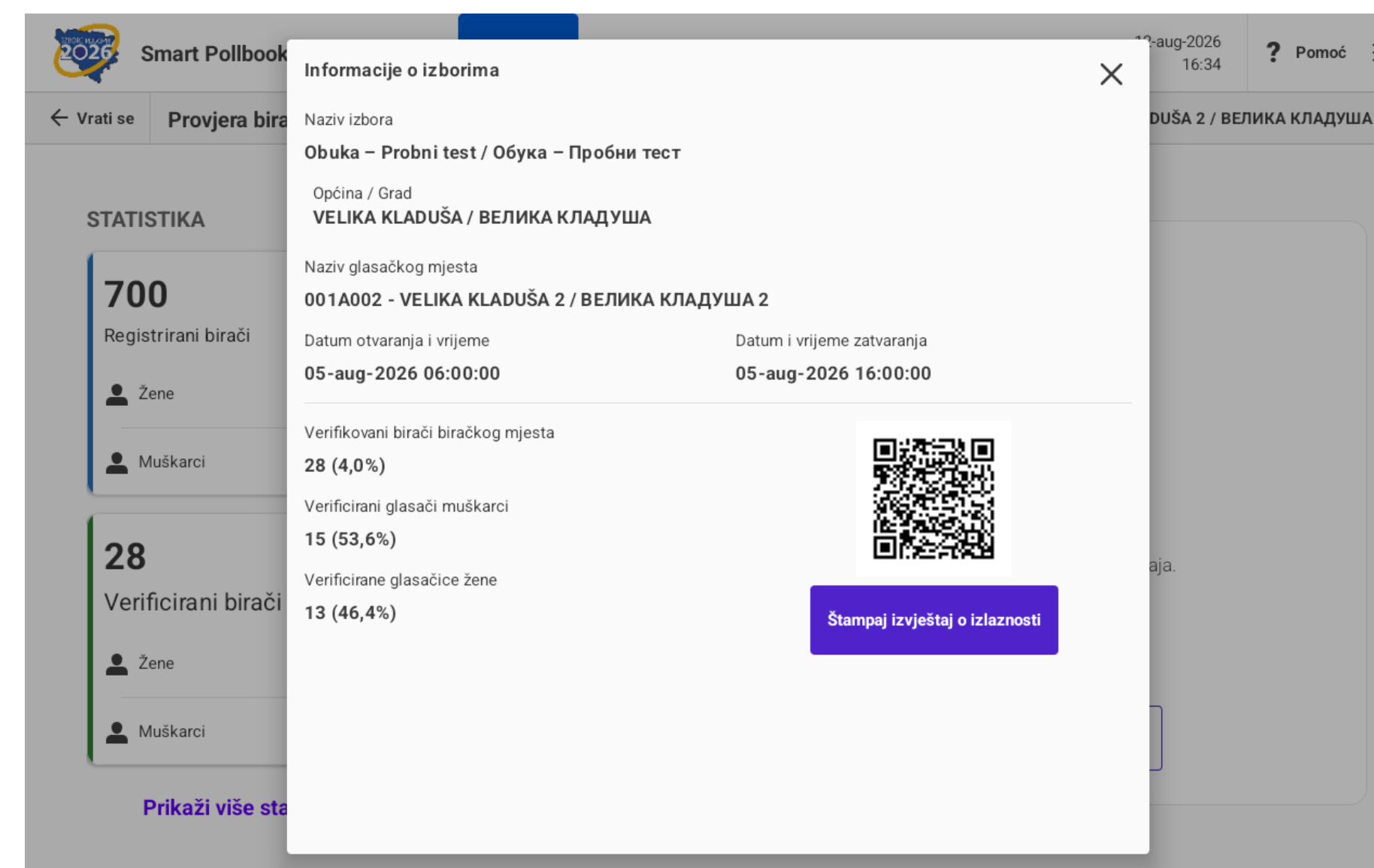
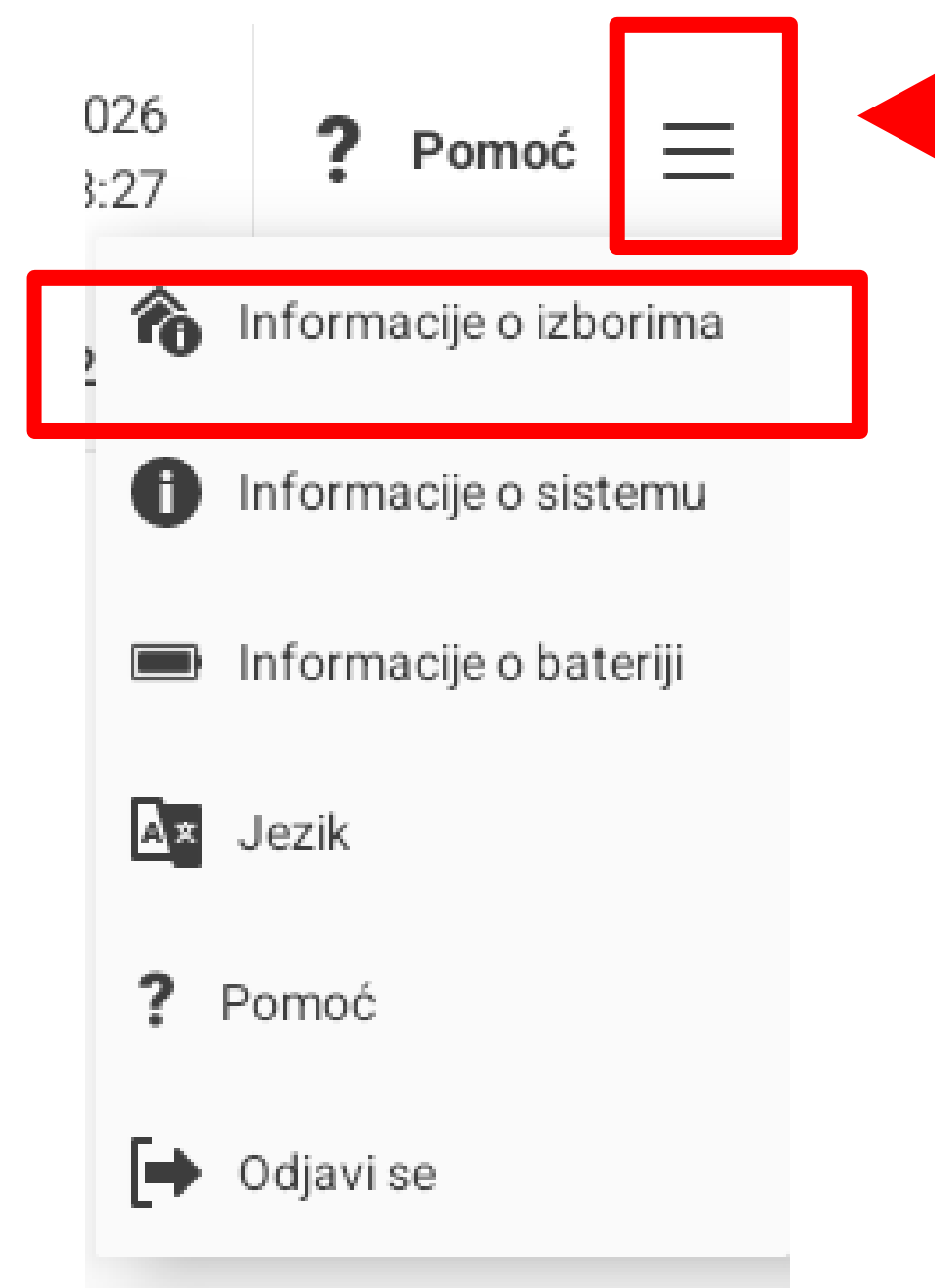
Dodatne funkcije uređaji za biometrijsku identifikaciju (Izlaznost, jezik, informacije o izborima)

Izvještaj o izlaznosti

- 1 U ikoni sekundarnog menija dodirnite Informacije o izborima. Sistem će otvoriti ekran s informacijama o izborima za konfigurisane uređaje.

Ako želite odštampati informacije o izborima, dodirnite opciju **Odšampaj izvještaj o izlaznosti** koja se nalazi u donjem desnom uglu ekrana s informacijama o izborima.

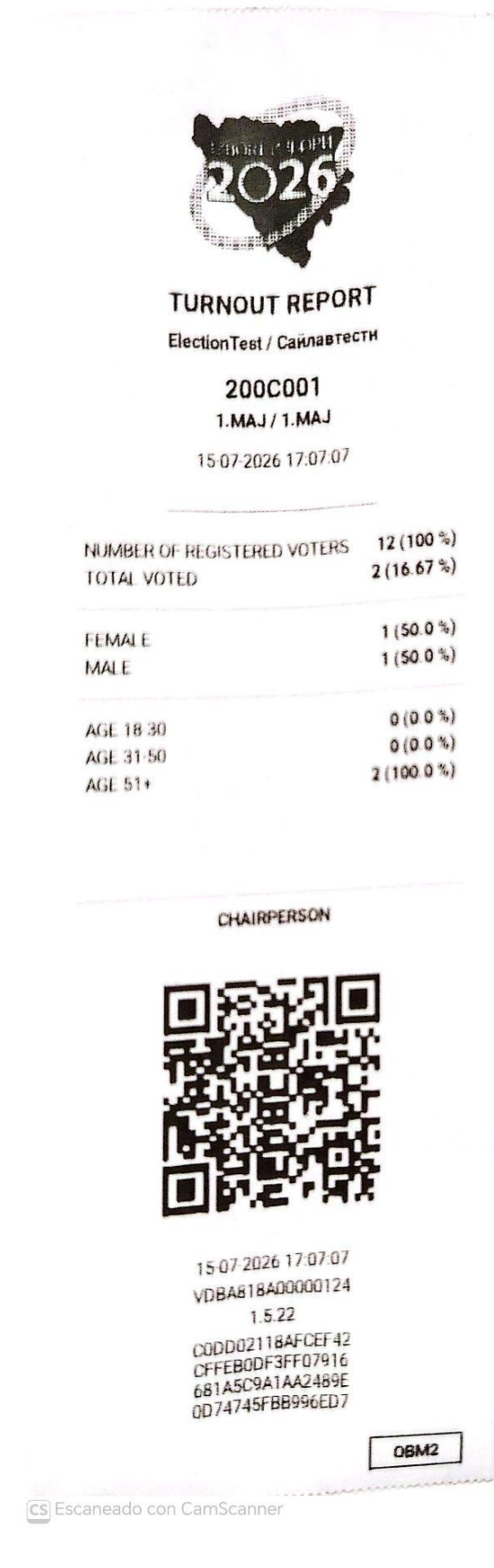
- 2 Zatvorite skočni prozor dodirom na ikonu "X".



Dodatne funkcije uređaji za biometrijsku identifikaciju (Izlaznost, jezik, informacije o izborima)

Informacije o izborima

Detalji izvještaja o izlaznosti.

	Labela - Logo
	Naziv izvještaja
	Biračko mjesto: Oznaka – Geografska identifikacija biračkog mjesta kojem je uređaj dodijeljen.
	Statistika biračkog mjesta
	QR kod
	Datum i vrijeme
	Verzija softvera
	Kodiranje

Dodatne funkcije uređaji za biometrijsku identifikaciju (Izlaznost, jezik, informacije o izborima)

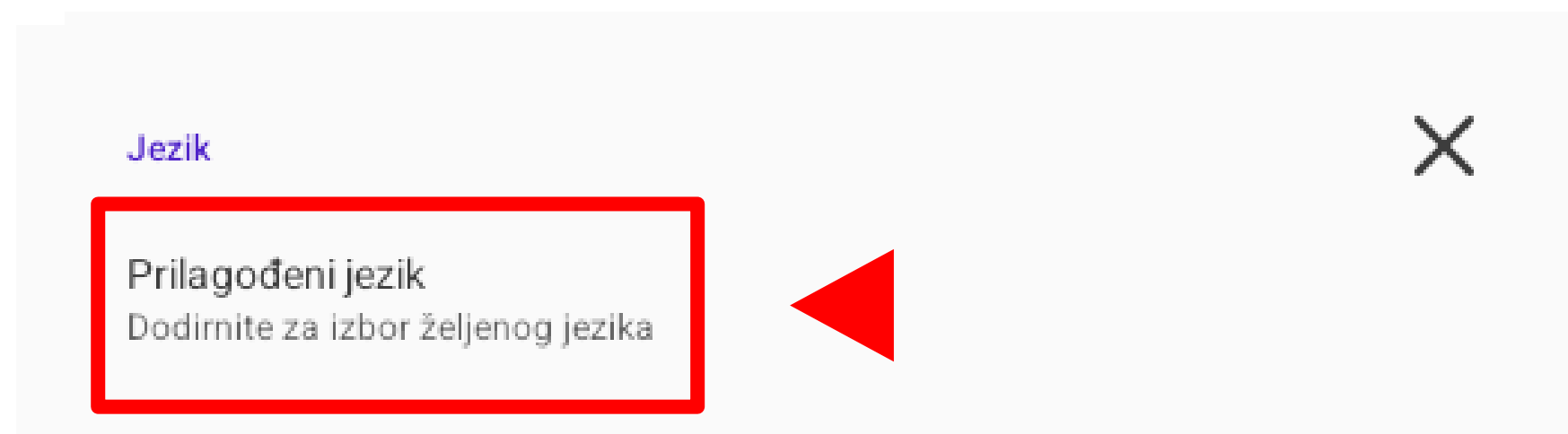
Jezik

1

Iz ikone sekundarnog menija dodirnite **Jezik**.

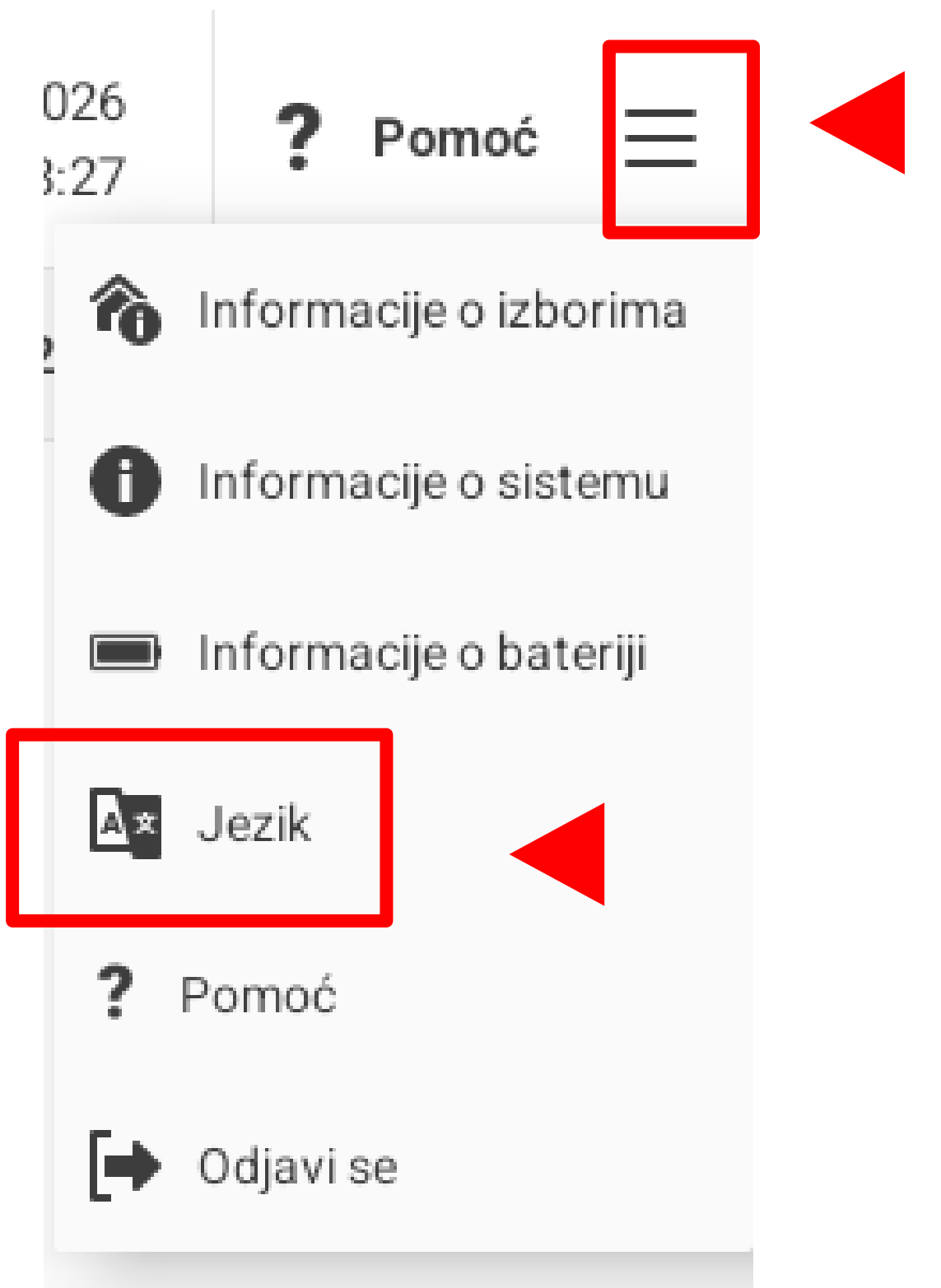
2

Odaberite **Prilagođeni jezik** da biste prikazali listu jezika dostupnih na uređaju .



3

Dodirnite željeni **prilagođeni jezik** ili **Otkazi** za povratak u meni. Sistem će biti prikazan na odabranom jeziku.



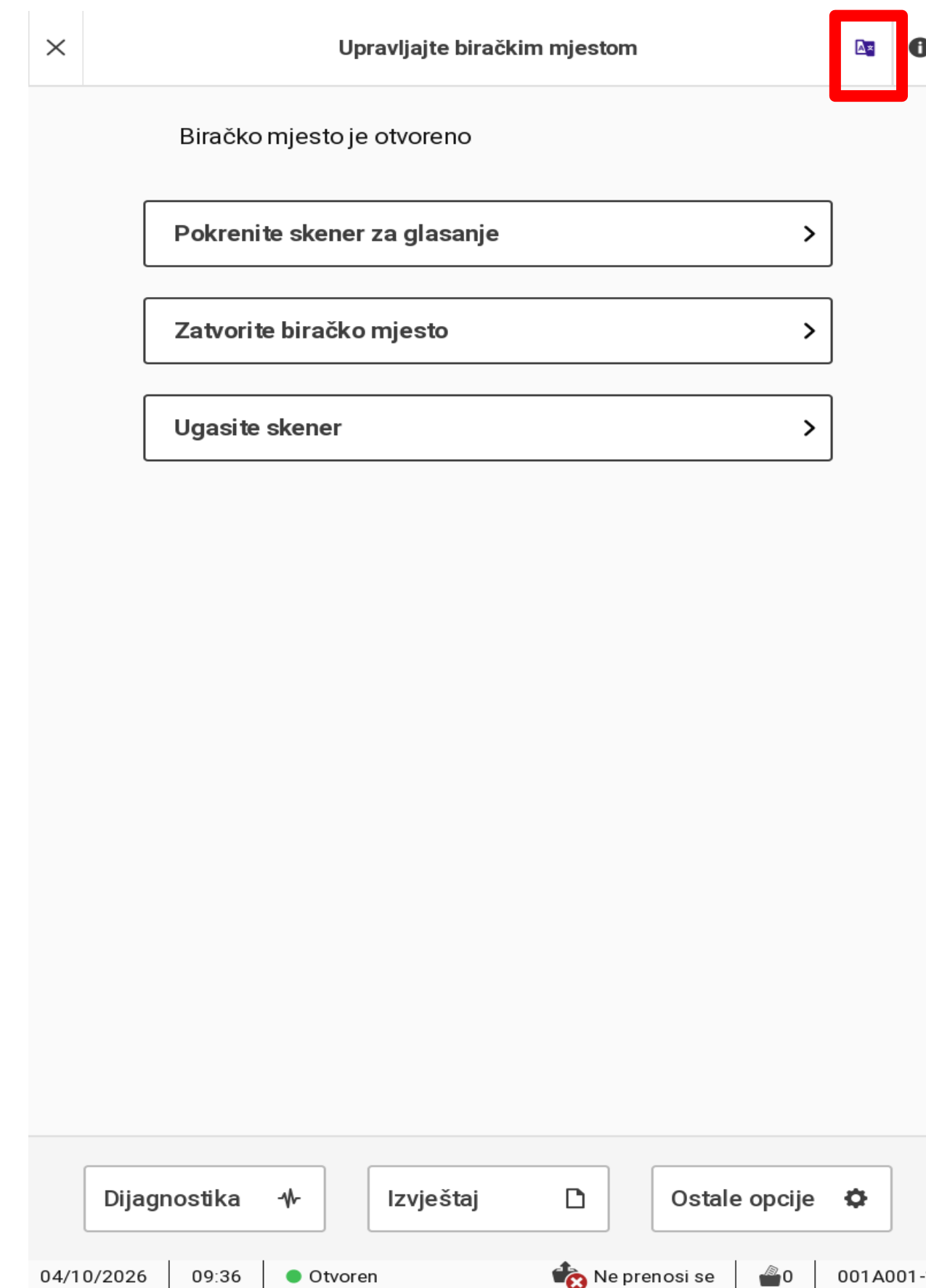
Dodatne funkcije za opetičke skenere – podešavanje jezika

1

Pritisnite tipku označenu crvenim za odabir jezika uređaja.

2

Odaberite jedan od ponuđenih jezika.



Prilagođeni jezik

- ☐ English
- ☒ Bosanski
- ☐ Српски
- ☐ Hrvatski

ODJELJAK 06

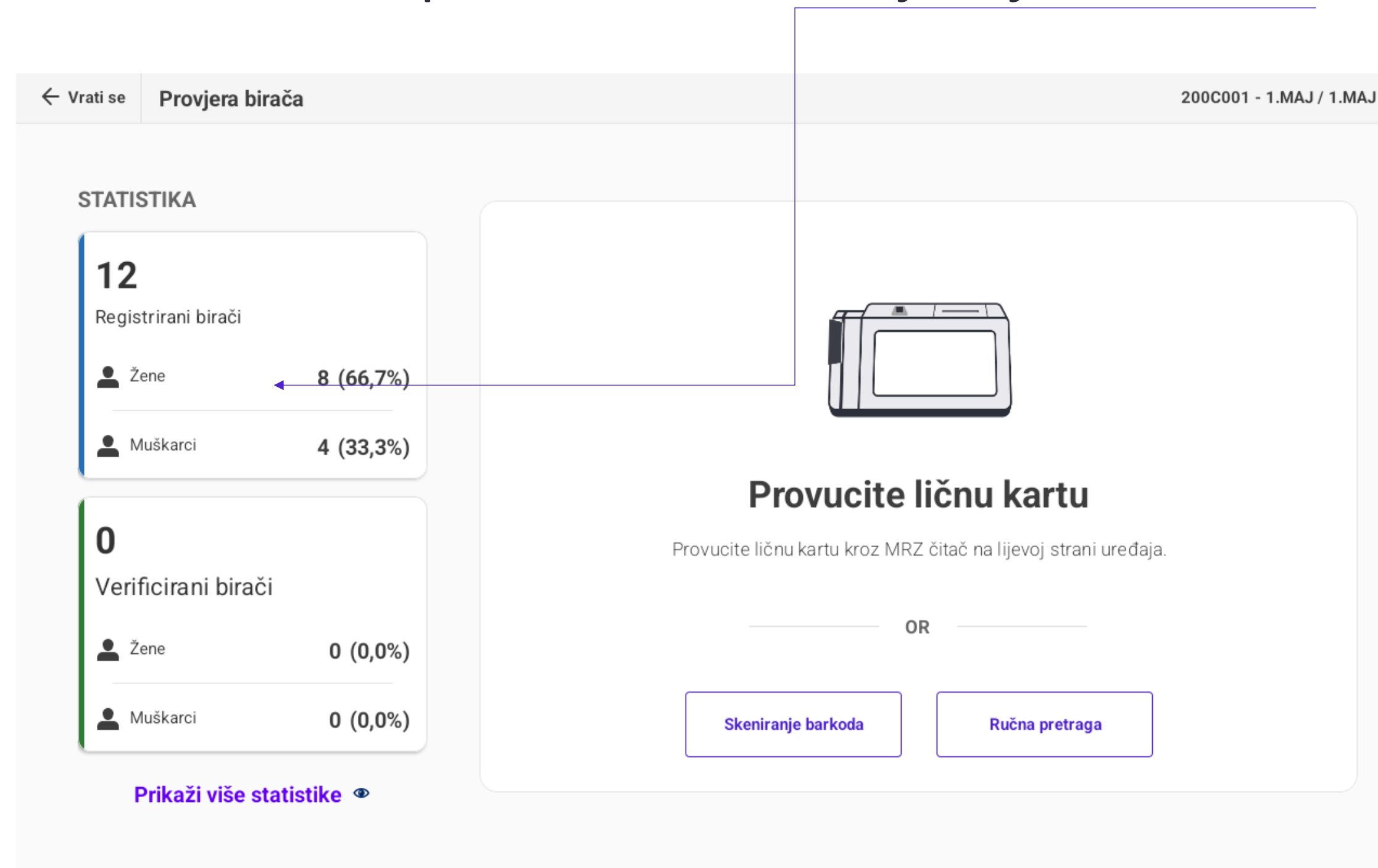
Dan izbora Dio III – Biometrijska identifikacija birača

Pretraga birača

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju, koji je već ranije prijavljen će raditi pretragu birača.

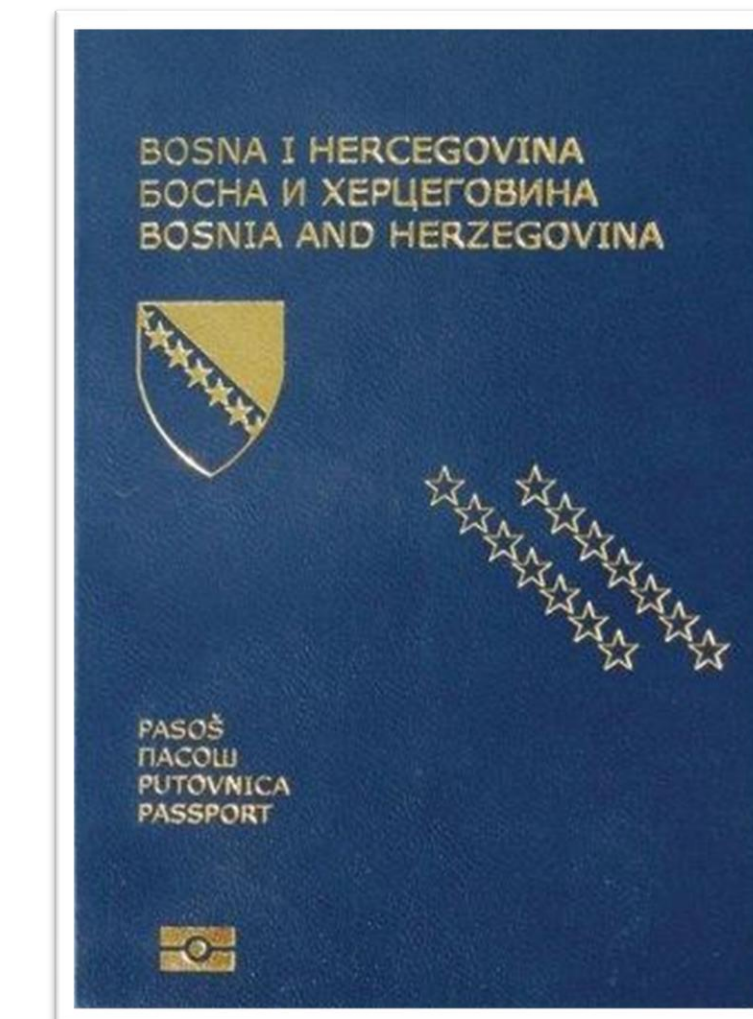
Dostupne su tri metode za pretragu birača u izornoj bazi podataka: 1. Provucite MRZ kod kroz čitač 2. Skenirajte barkod 3. Ručna pretraga unosom identifikacionog broja birača

Sistem će prvo prikazati poruku koja traži da se lična karta birača, ili pasoš birača, provuče kroz čitač. Istovremeno će biti dostupne statistike na lijevoj strani ekrana.



Biometrijska identifikacija birača

- **Kontrolor reda** provjerava važeći dokument (BiH lična karta, pasoš ili vozačka dozvola) i upućuje birača na identifikaciju.
- **Član odbora očitava dokument**, a birač daje otisak **desnog kažiprsta**.
- Nakon uspješne autentifikacije uređaj **štampa potvrdu**, koju birač potpisuje.
- Član biračkog odbora potvrdu odlaže u posebnu kutiju.
- Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju informiše člana biračkog odbora zaduženog za izdavanje glasačkih listića u slučaju promjena u kombinaciji listića (Brčko distrikt BiH i BM za glasanje u odsutnosti).
- Ako desni otisak ne uspije → **lijevi kažiprst**. Ako ni tada nije moguće očitati otisak, predsjednik i član, ako identitet nije sporan, odobravaju štampanje potvrde; slučaj se evidentira u **Z5**.
- Ako birač nije evidentiran na tom biračkom mjestu, uređaj štampa **potvrdu o njegovom biračkom mjestu** i ona se uručuje biraču.
- Ako uređaj ne radi, uz saglasnost **CIK BiH** prelazi se na identifikaciju uvidom u dokument, uz ovjereni izvod iz Centralnog biračkog spiska koji Izborna komisija dostavlja biračkom odboru.



IZBORI IZBORNI 2026

POTVRDA O VERIFIKACIJU BIRAČA /
ПОТВРДА О ВЕРИФИКАЦИЈИ БИРАЧА

200 BRČKO DISTRIKT BIH / БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
200C006
BIJELEJSKA CESTA - DIO 1 /
БИЈЕЉИНСКА ЦЕСТА - ДИО 1

КОМБИНАЦИЈА/КОМБИНАЦИЈА
K021

PREZIME (IME RODITELJA) IME
ПРЕЗИМЕ (ИМЕ РОДИТЕЉА) ИМЕ

Photo

POTPIS / ПОТПИС
ENVV818A00000819
1.5.3
A9UKMMMMMMKKKK
JKLKLKLLLLLLLLLLLLL
HJJJJJJJJJJGFDDEYIK
GHJIOIOLKOHUATUA

PV

Pretraga birača pomoću MRZ koda na pasošu i ličnoj karti

Pretraga pomoću MRZ koda

1

Provucite dokument (LK ili pasoš – vozačka dozvola ne sadrži MRZ kod). Sistem će emitovati zvučni signal koji označava rezultate skeniranja:

- Jedan (1) bip za uspješno skeniran MRZ kod. U ovom slučaju, sistem prikazuje podatke birača.
- Dva (2) bipa za MRZ kod čije skeniranje nije uspjelo; stoga se podaci ne prikazuju.
- Zvuk sirene za MRZ kod koji je skeniran i već verifikovan. Ovaj birač se ne može ponovo verifikovati, ali sistem prikazuje podatke birača.
- Tri (3) bipa za MRZ kod koji je skeniran i registrovan na drugom biračkom mjestu. Ovaj birač se ne može verifikovati na trenutnom biračkom mjestu, ali sistem prikazuje podatke birača.



© 2007 The Authors
Journal compilation © 2007 Blackwell Publishing Ltd

2

Sistem će prikazati podatke birača, ili neku od sljedećih grešaka:

<

Greška

Nema dobijenih podataka

Nevažeći kod dokumenta

Identifikacioni broj birača nije registrovan i ne može se verifikovati

Identifikacioni broj birača je nevažeći

Na sladovima se ne koriste lični podaci stvarnih osoba, već izmišljeni podaci.

Pretraga barkoda sa lične karte i vozačke dozvole

1 Dodirnite **Skeniranje barkoda.**

← Vрати se

Provjera birača

200C001 - 1.MAJ / 1.MAJ

STATISTIKA

12

Registrirani birači

Žene

8 (66,7%)

Muškarci

4 (33,3%)

0

Verificirani birači

Žene

0 (0,0%)

Muškarci

0 (0,0%)

Prikaži više statistike

Provucite ličnu kartu

Provucite ličnu kartu kroz MRZ čitač na lijevoj strani uređaja.

OR

Skeniranje barkoda

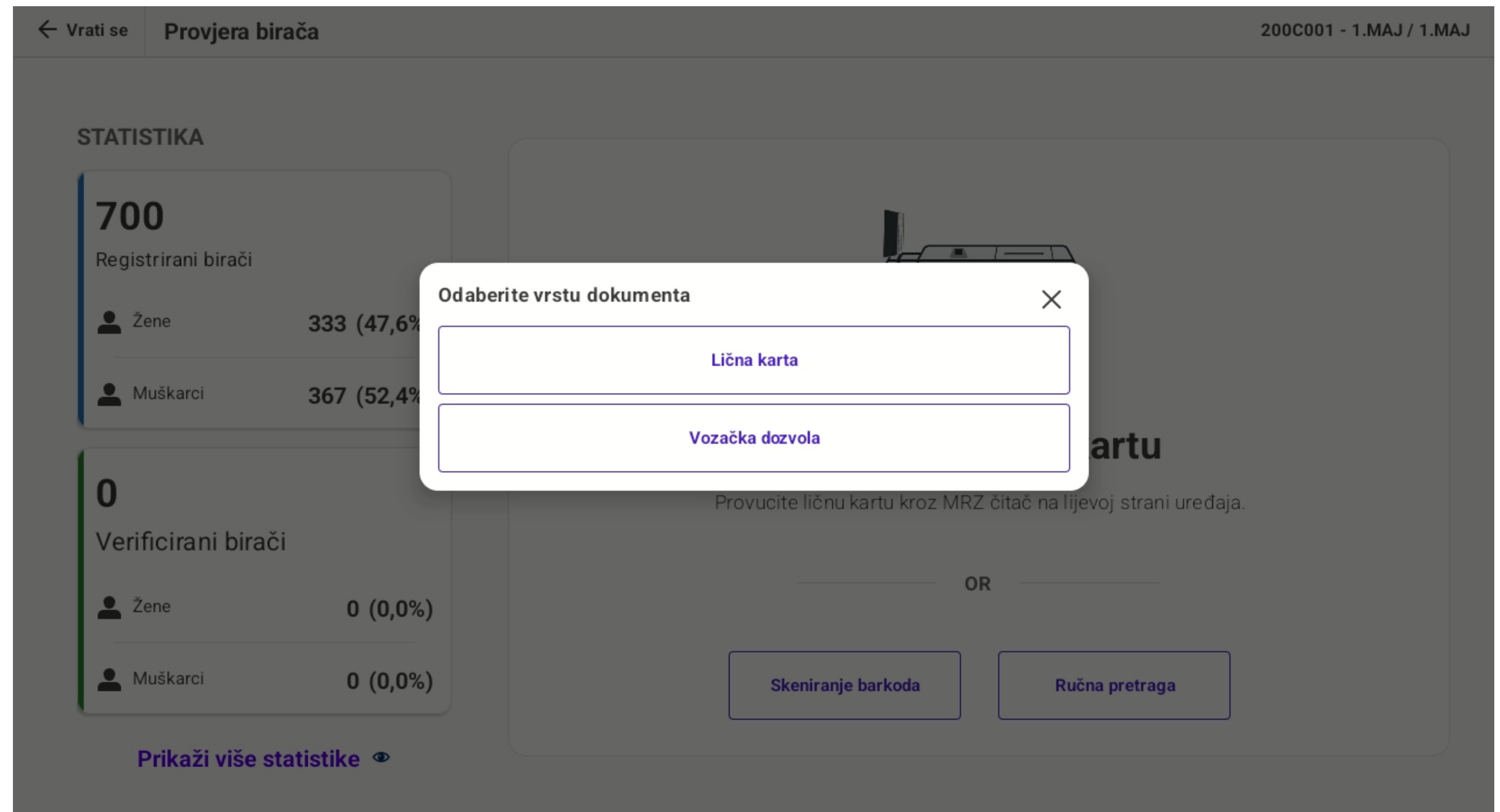
Ručna pretraga

Pretraga barkoda dokumenta

2

Provjerite vrstu identifikacionog dokumenta koju je birač dostavio, a zatim dodirnite **Lična karta** ili **Vozačka dozvola**.

Sistem će prikazati dodatni ekran koji traži vrstu dokumenta koji se skenira.



Pretraga barkoda dokumenta

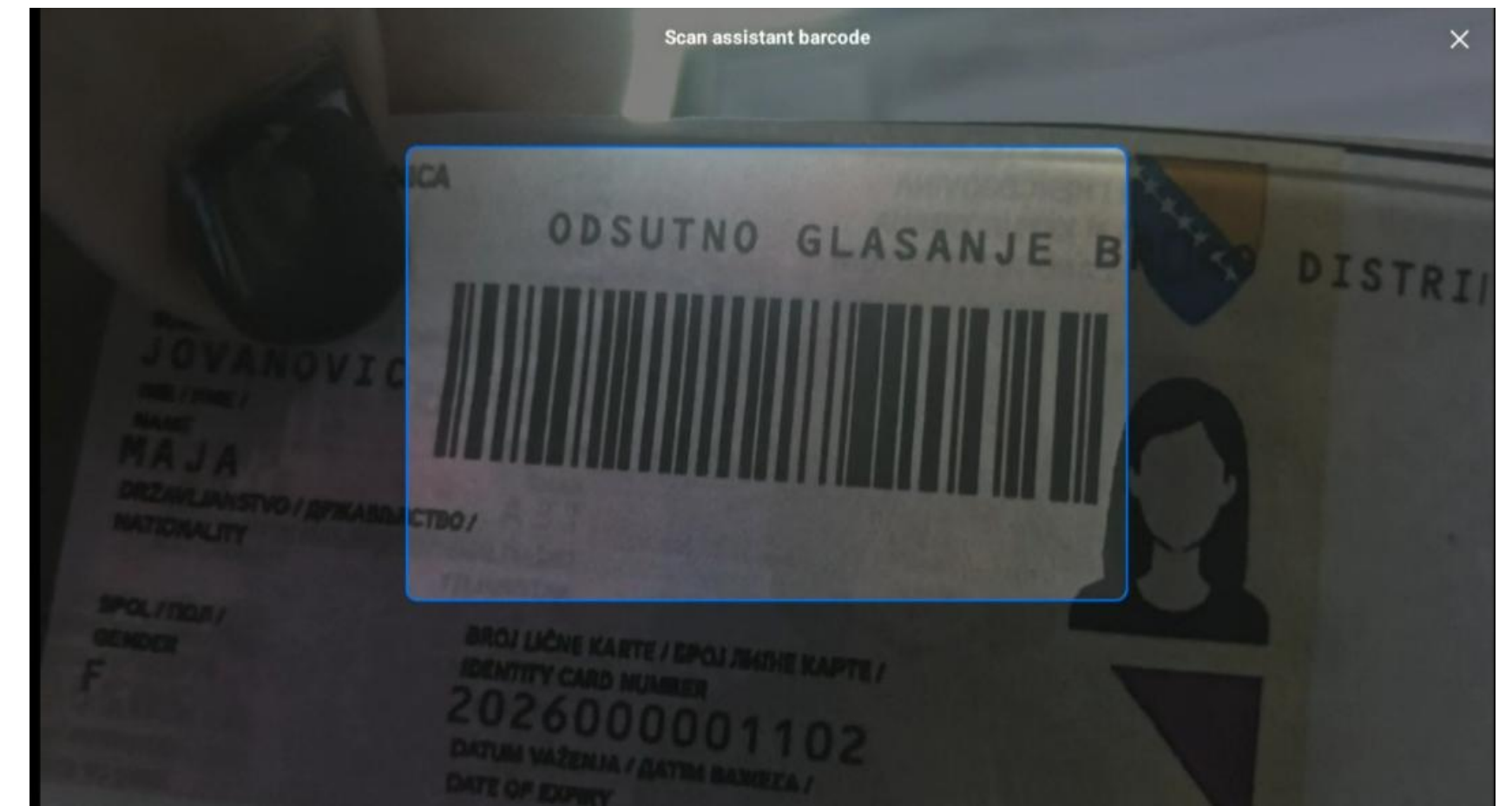
3

Sistem će prvo prikazati crni ekran, a zatim aktivirati kameru skenera.

Skenirajte dokument birača.

- Postavite barkod lične karte birača ispred uređaja identifikacije birača.
- Uvjerite se da je barkod jasno vidljiv i pravilno poravnat s uređajem za identifikaciju birača.
- *Držite ličnu kartu mirno, dok uređaj za identifikaciju birača uspješno ne pročita barkod.*

*Dodirnite **X** za zatvaranje ako skeniranje nije uspješno i nastavite metodom ručne pretrage.*



Oprez

Prilagodite postavke uređaja za identifikaciju birača dodirom na ikonu blica koja se nalazi u donjem lijevom uglu ekrana.

Podesite intenzitet svjetla radi poboljšanja čitljivosti barkoda u različitim uslovima osvjetljenja.

Pretraga barkoda dokumenta

Ako skenirani dokument odgovara biraču uključenom u izborne podatke instalirane na uređaju, sistem će prikazati sve podatke o biraču.

4

Dodirnite **Da, nastavi** za nastavak verifikacije birača.

[← Vрати се](#) **Detalji birača** 200CZ01 - ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH / ОДСУТНО ГЛАСАЊЕ БРЧКО Д...



Prezime i ime

PETROVIĆ(ANTE), MARIJAN
ПЕТРОВИЋ(АНТЕ), МАРИЈАН

Datum rođenja

20/07/1971

ID Kartice

0702159B7

Dodijeli asistenta

RB

3

Spol

MUŠKO

Status birača

Odsutni

Adresa

ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH

Kombinacija glasačkog listića

K01 (201,401,511,701/702)[← Ne, Otkazi](#) [Da, Nastavi](#)

Ručna pretraga identifikacionih dokumenata

Pređite na ručni unos ako sistem ne može prepoznati MRZ kod, barkod, ili ako lični dokument birača nema MRZ kod.

Ova opcija pretrage nudi dugme za pokretanje pretrage. Dugme Pretraži je uvijek neaktivno ako u filtere nisu uneseni parametri pretrage:

1

Dodirnite dugme **Ručna pretraga**.

The screenshot shows a web interface for voter verification. At the top, there is a navigation bar with a back arrow and the text 'Vrati se', the title 'Provjera birača', and the date '200C001 - 1.MAJ / 1.MAJ'. The main content area is divided into two sections. On the left, under the heading 'STATISTIKA', there are two summary cards. The first card, 'Registrirani birači', shows a total of 12, with 8 females (66.7%) and 4 males (33.3%). The second card, 'Verificirani birači', shows a total of 0, with 0 females (0.0%) and 0 males (0.0%). Below these cards is a link 'Prikaži više statistike' with an eye icon. On the right, there is a large box with an illustration of a scanner. Below the illustration, the text reads 'Provucite ličnu kartu' and 'Provucite ličnu kartu kroz MRZ čitač na lijevoj strani uređaja.' Below this text, there is an 'OR' separator and two buttons: 'Skeniranje barkoda' and 'Ručna pretraga'.

STATISTIKA		
12 Registrirani birači		
Žene	8	(66,7%)
Muškarci	4	(33,3%)
0 Verificirani birači		
Žene	0	(0,0%)
Muškarci	0	(0,0%)

[Prikaži više statistike](#)

Provucite ličnu kartu
Provucite ličnu kartu kroz MRZ čitač na lijevoj strani uređaja.

OR

[Skeniranje barkoda](#) [Ručna pretraga](#)

Ručna pretraga identifikacionih dokumenata

Sistem će prikazati polja za svaku vrstu dokumenta.

2 Dodirnite **Pretraži po ličnom identifikacionom dokumentu/Odaberite vrstu dokumenta**.

Sistem će prikazati dodatni meni za odabir vrste dokumenta.

- Lična karta
- Pasoš
- Vozačka dozvola

3 Dodirnite vrstu dokumenta za nastavak.

The screenshot shows a web application interface for document search. At the top, there is a navigation bar with a back arrow and the text "Vrati se", the title "Pretraga glasača", and a date range "200C001 - 1.MAJ / 1.MAJ". Below the navigation bar, there is a button labeled "Pretraga putem JMB-a". The main content area has three input fields: "Broj lične karte", "Pasoš", and "Broj dozvole". A modal dialog box titled "Odaberite vrstu dokumenta" is open, showing three options: "Lična karta", "Putovnica", and "Vozačka dozvola". At the bottom of the screen, there is a virtual keyboard with letters, numbers, and special characters.

Ručna pretraga identifikacionih dokumenata

Sistem će prikazati dodatni prozor s poljem za identifikacioni dokument.

4

Dodirnite unutar polja da unesete identifikacione podatke koje je dostavio birač, a zatim dodirnite **Pretraga**.

The screenshot displays the 'Pretraga glasača' (Voter Search) screen. At the top, there is a navigation bar with a back arrow labeled 'Vrati se', the title 'Pretraga glasača', and the identifier '200C001 - 1.MAJ / 1.MAJ'. Below the navigation bar, there is a label 'Broj lične karte' (ID Card Number) next to an input field. A modal window titled 'Pretraga putem JMB-a' (Search by JMBG) is open, featuring a text input field with the label 'JMB' and a blue 'Pretraga' (Search) button. In the background, a button labeled 'Pretraga putem JMB-a' is visible. At the bottom of the screen, there is a virtual keyboard with letters, numbers, and special characters.

Ručna pretraga identifikacionih dokumenata

Pretraga može potrajati.
Sistem će otvoriti ekran Detalji birača.

5

Provjerite i uvjerite se da se podaci birača poklapaju s podacima birača. Ako je tako, dodirnite **Da, nastavi**.

Ako nema rezultata, sistem će prikazati grešku poput „**Skenirani identifikacioni dokument nije registrovan.**“

[← Vрати se](#) **Detalji birača** 200CZ01 - ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH / ОДСУТНО ГЛАСАЊЕ БРЧКО Д...



Prezime i ime
PETROVIĆ(ANTE), MARIJAN
ПЕТРОВИЋ(АНТЕ), МАРИЈАН

Datum rođenja
20/07/1971

[Dodijeli asistenta](#)

ID Kartice
0702159B7

RB
3

Spol
MUŠKO

Status birača
Odsutni

Adresa
ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH

Kombinacija glasačkog listića
K01 (201,401,511,701/702)

[← Ne, Otkazi](#) [Da, Nastavi](#)

Nakon potvrde za nastavak verifikacije birača, sistem traži verifikaciju biometrijskih podataka.

Potvrda birača pomoću otiska prsta (verifikacija/autentifikacija)

Kada je birač identifikovan, sistem će prikazati ekran Potvrda birača. Tokom ove faze, biometrijski podaci birača (otisci prstiju) biće verifikovani u odnosu na izborne podatke instalirane na uređaju.

Sistem će zatražiti, redoslijedom i količinom, snimanje sljedećih otisaka prstiju prema konfiguraciji koju je osigurala Centralna izborna komisija BiH.

Podrazumijevani redoslijed je:

1. Desni kažiprst
2. Lijevi kažiprst

Podrazumijevani maksimalan broj ponovnih pokušaja je 3.

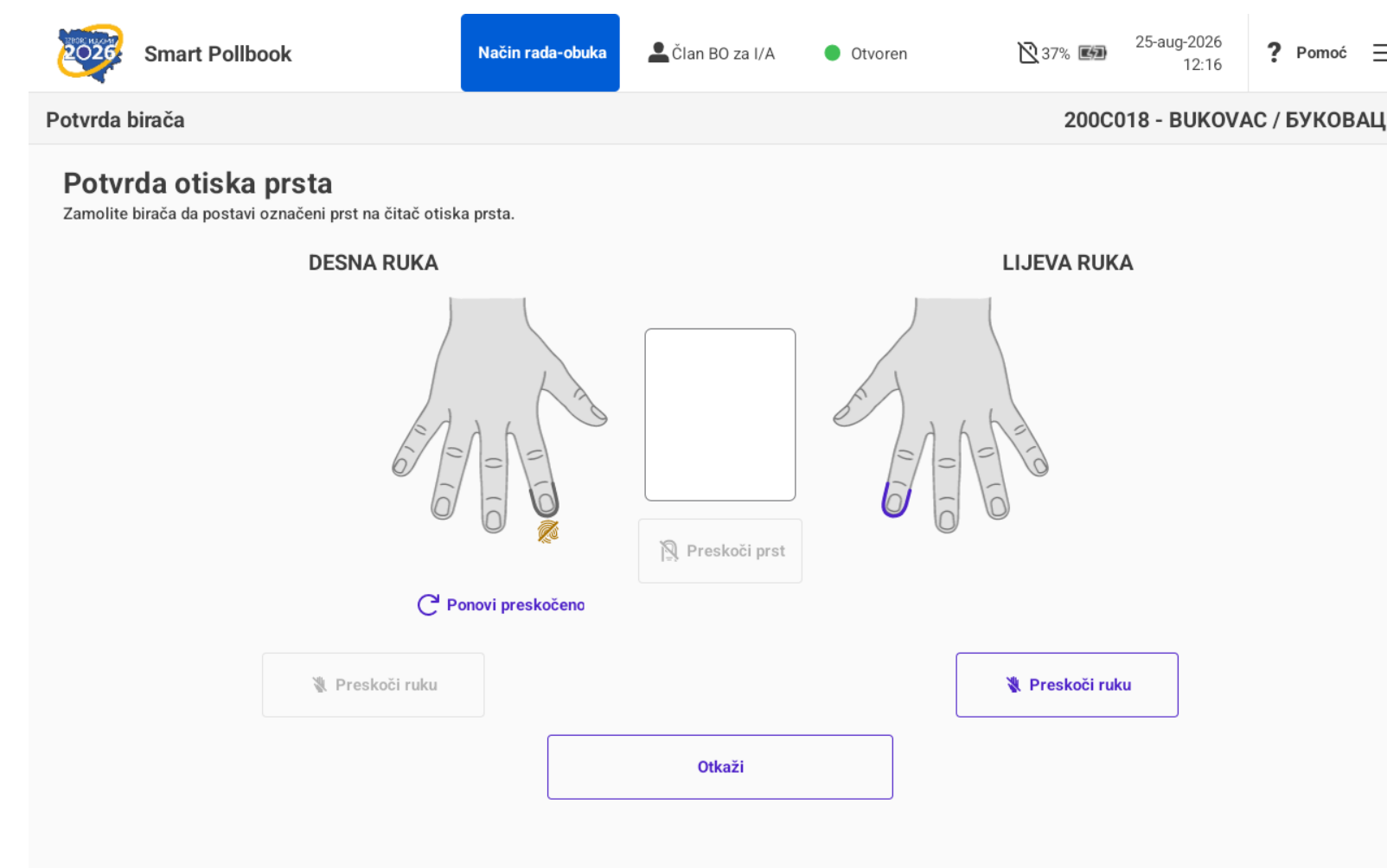
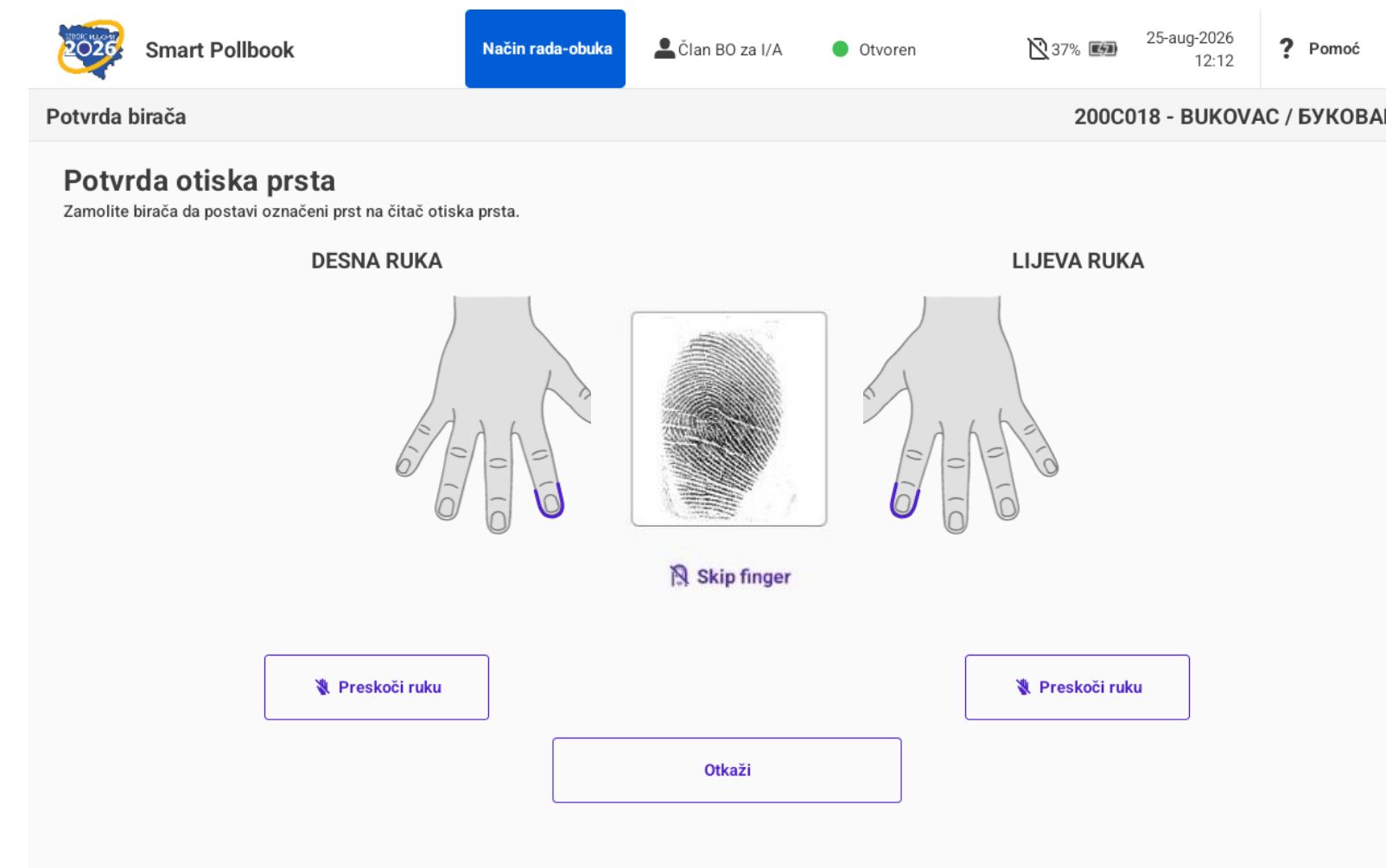
Potvrda birača pomoću otiska prsta (verifikacija/autentifikacija)

1

Zatražite saradnju birača i komunicirajte koji je prst potreban prema onom prikazanom na ekranu.

2

Zatražite od birača da stavi prst na čitač otiska prsta koji se nalazi na poledini uređaja. Sistem će prikazati uhvaćeni otisak na ekranu.



Napomena: Ako očitavanje otiska prvo desnog kažiprsta, a potom lijevog nije moguće, predsjednik biračkog odbora postupa u skladu s propisanom procedurom.

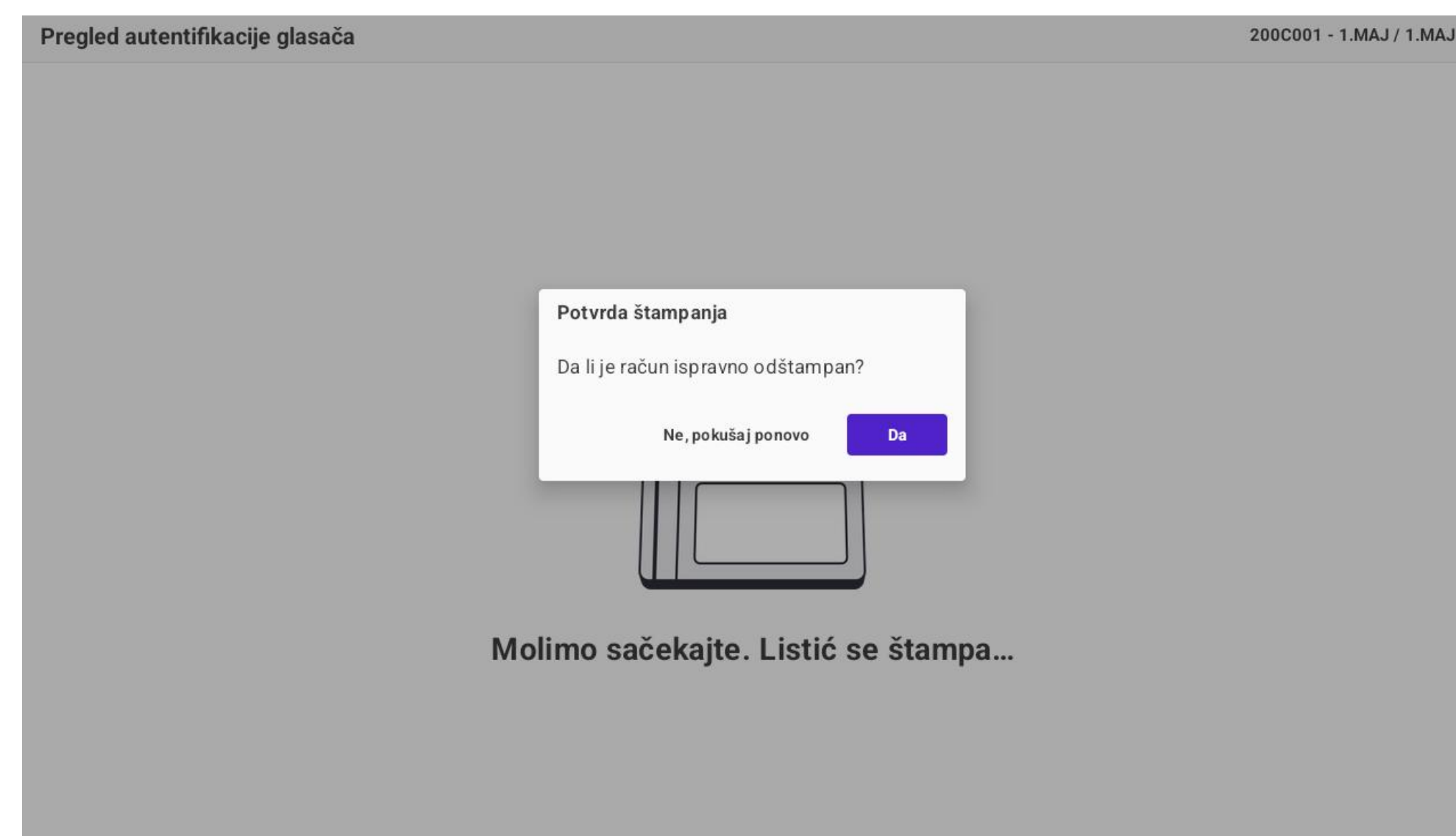
Potvrda birača pomoću otiska prsta (verifikacija/autentifikacija)

Sistem će prikazati da se potvrda o verifikaciji birača štampa.

Sistem će odštampati potvrdu o verifikaciji birača kada je proces verifikacije birača završen.

3

Dodirnite **Da** da potvrdite da je potvrda uspješno odštampana.



Detalji izvještaja o
verifikaciji/autentifikaciji birača.

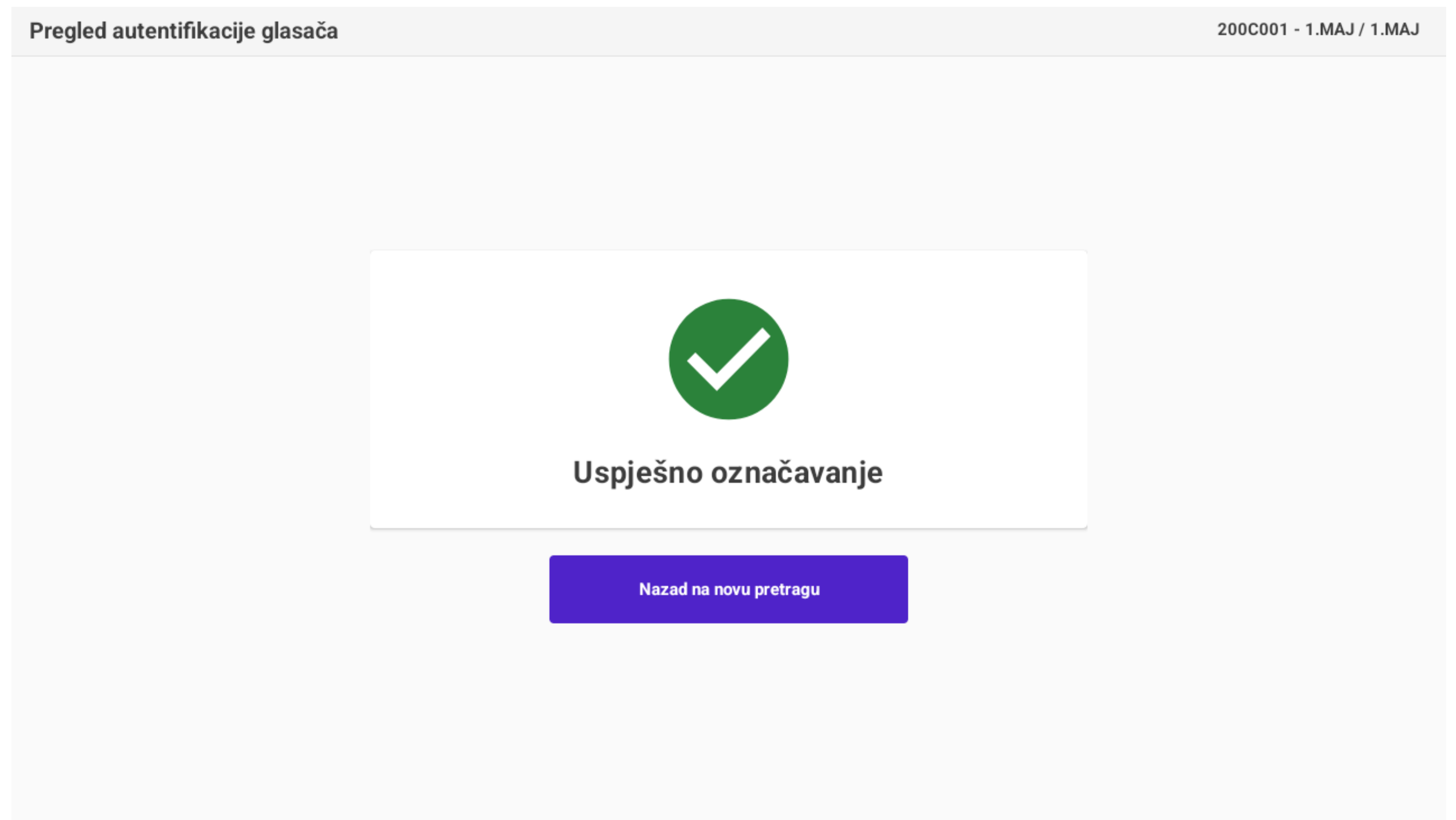
 The receipt is titled "VOTER VERIFICATION RECEIPT" and includes a logo with "2026". It contains a barcode, the text "BALLOT COMBINATION K200", the name "HODŽIĆ (IVAN) AMIRA" in both Cyrillic and Latin, a photo of a man, and a "SIGNATURE" section with a long alphanumeric string. A small "PV" box is at the bottom right.	Logo
	Naziv izvještaja
	Biračko mjesto: Oznaka – Geografska identifikacija biračkog mjesta kojem je uređaj za identifikaciju birača dodijeljen
	Barkod
	Informacije o biraču
	Datum i vrijeme
	Verzija softvera
	Kodiranje

Potvrda birača pomoću otiska prsta (verifikacija/autentifikacija)

Konačno, sistem će prikazati zelenu kvačicu koja označava uspješnu verifikaciju.

4

Dodirnite Nazad na novu pretragu kako bi se mogao verifikovati sljedeći birač.



Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima

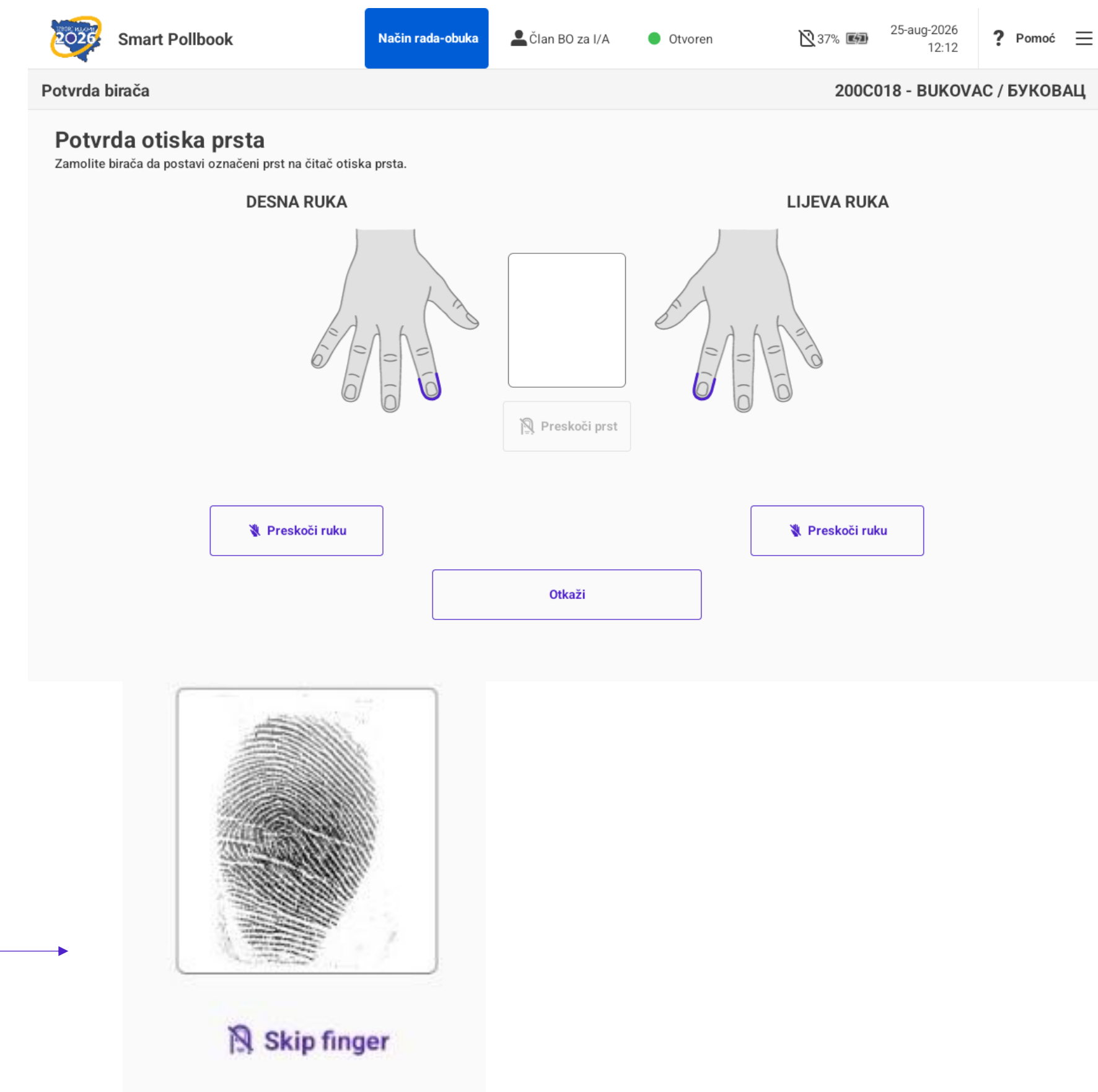
Kada se biometrijski podaci birača ne mogu potvrditi, član biračkog odbora za identifikaciju može preskočiti potrebne otiske prstiju, ali je **potrebna autorizacija predsjednika biračkog odbora** za završetak procesa verifikacije birača.

1

Zatražite od birača da stavi prst na čitač otiska prsta koji se nalazi na poledini uređaja.

2

Sistem će prikazati uhvaćeni otisak na ekranu.



Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima

- Ako nije moguće očitati otisak prst, dodirnite **Preskoči prst**.

Sistem će prikazati dodatni prozor koji traži razlog preskakanja ovog čitanja.

- Odaberite odgovarajuću opciju da naznačite da li otisak nije uključen u registrovane izborne podatke, da li je kvalitet skeniranja loš, da li birač ima fizičku prepreku koja onemogućava skeniranje prsta, ili da li se otisak ne poklapa s registrovanim.
- Zatim dodirnite dugme Autorizuj za nastavak.

Dodirnite **Ne autorizuj** za otkazivanje.

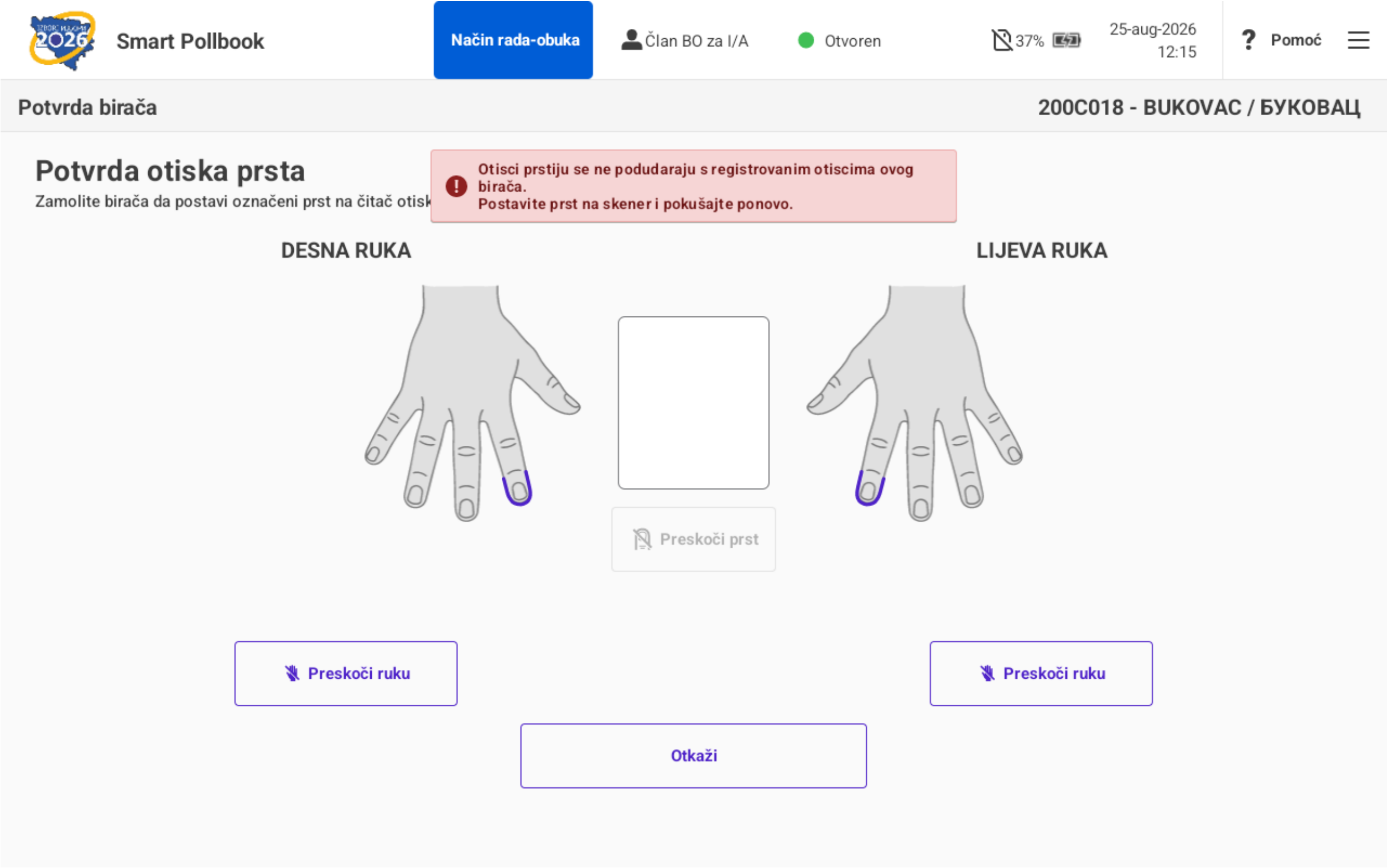
The screenshot displays the 'Voter confirmation' interface. At the top right, the text '200C001 - 1.MAJ / 1.MAJ' is visible. The main heading is 'Fingerprint confirmation', followed by the instruction 'Ask the voter to place the indicated finger on the fingerprint reader.' Below this, there are two sections: 'Right hand' and 'Left hand', each with a 'Skip hand' button. A modal dialog titled 'Izabрати razlog zašto je neophodna autorizacija' (Select the reason why authorization is necessary) is overlaid on the screen. The dialog contains four radio button options: 'Otisak prsta nije registrovan' (Fingerprint not registered), 'Previše slab kvalitet otiska prsta' (Fingerprint quality too poor), 'Fizičko ograničenje kod glasača' (Physical limitation of the voter), and 'Nema podudarnosti otiska prsta' (No match of the fingerprint). The third option, 'Fizičko ograničenje kod glasača', is selected. At the bottom of the dialog are two buttons: 'Ne autorizuj' (Do not authorize) and 'Autorizuj' (Authorize). A 'Cancel' button is also visible at the bottom center of the main interface.

Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima

Kada se otisci ne mogu uhvatiti ni na jednoj ruci, sistem će prikazati dijalog za preskakanje ruke na sljedeći način:

Dodirnite dugme **Da, preskoči ruku.**

U ovom slučaju, potrebna je autorizacija predsjednika.



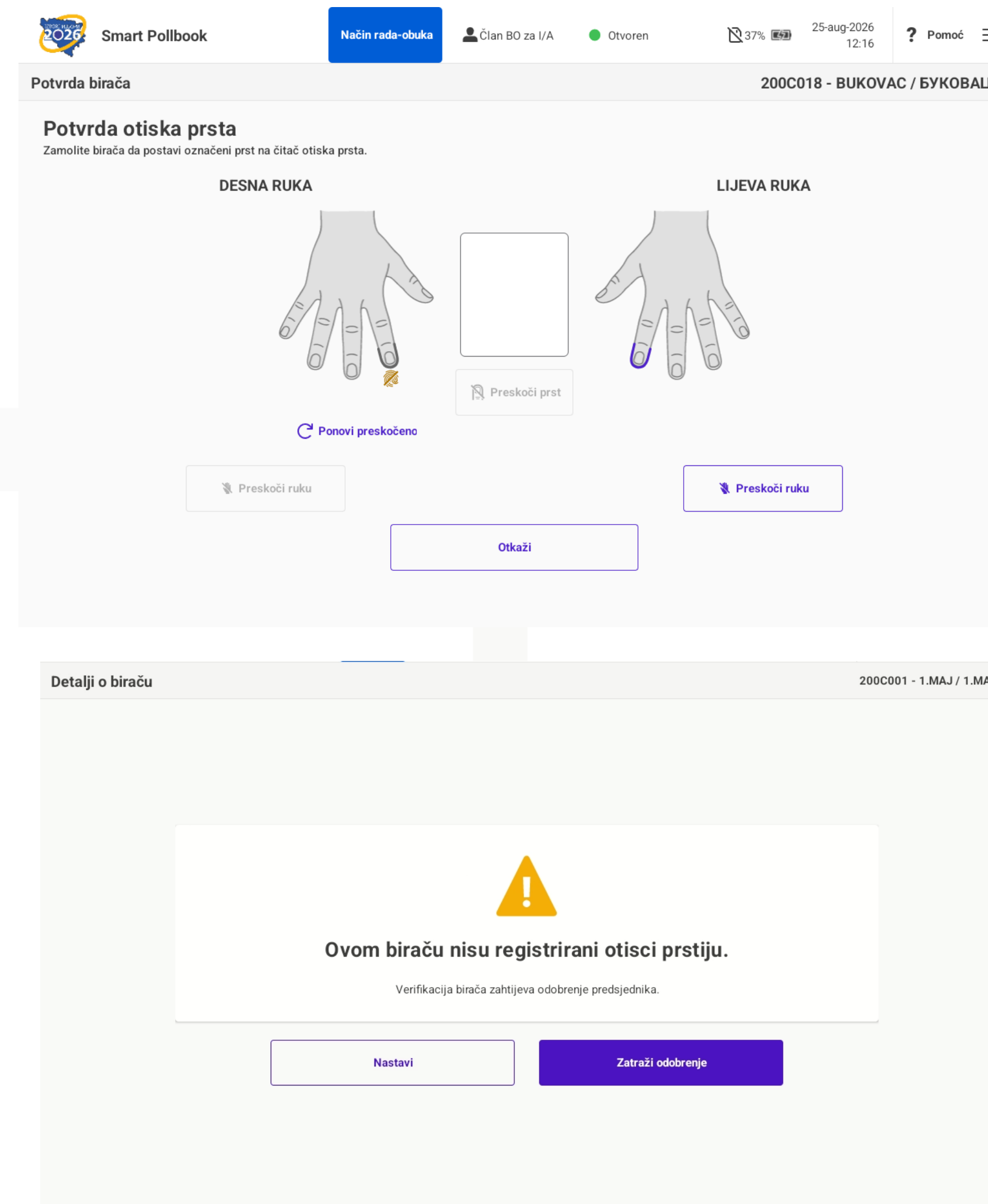
Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima

Sistem će omogućiti dugme **Odobri potvrdu.**

Dodirnite dugme **Odobri potvrdu.**

Ako sistem automatski otkrije da birač nema registrovane otiske prstiju, tražiće posebnu autorizaciju.

Dodirnite **Zatraži odobrenje.**



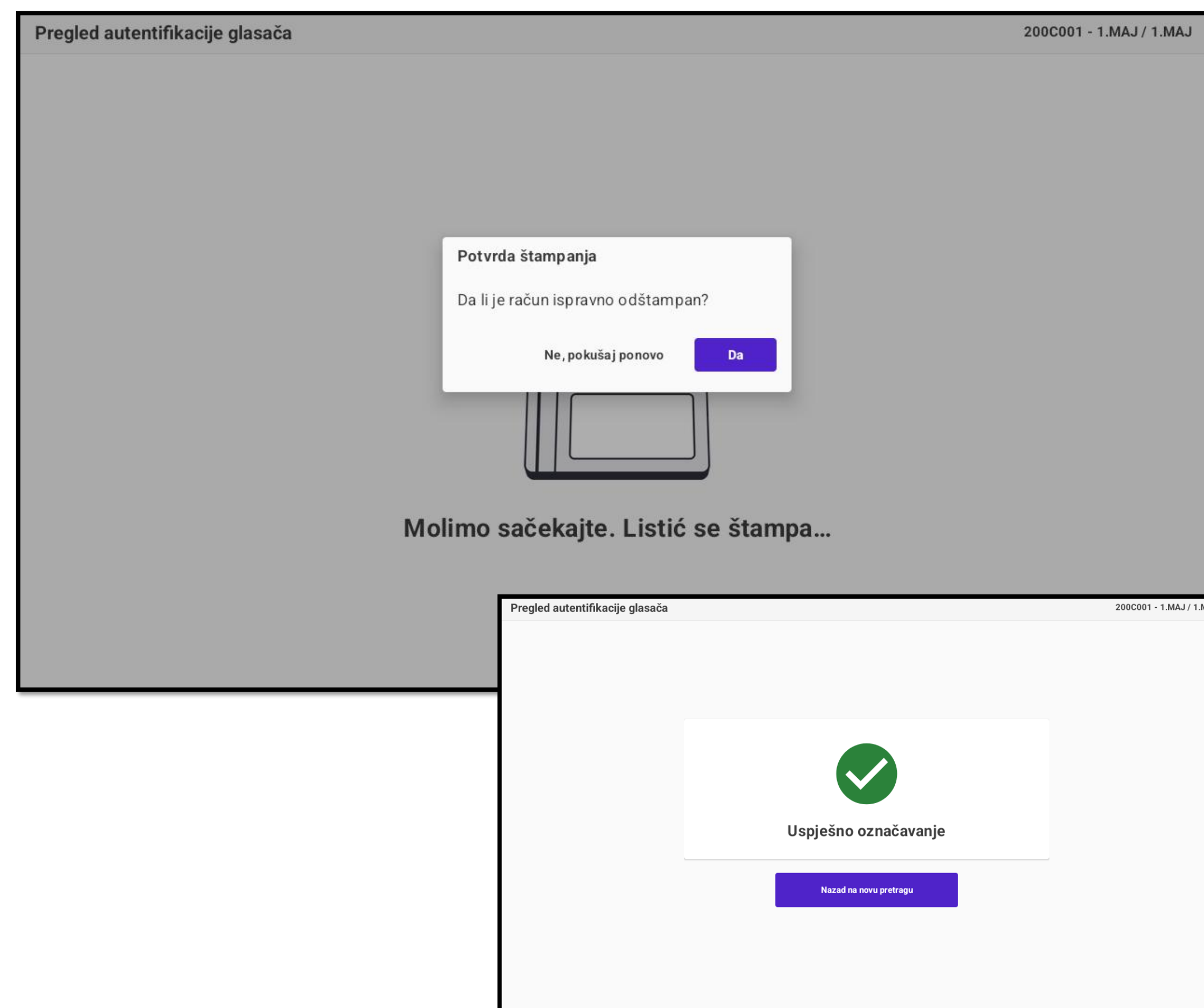
Potvrda birača s nepotpunim biometrijskim podacima

Sistem će prvo tražiti unos ovlaštene pametne kartice, a zatim odgovarajući PIN.
Predsjednik biračkog odbora mora umetnuti pametnu karticu u čitač pametnih kartica.
Predsjednik biračkog odbora mora unijeti svoj autorizacijski PIN.

Sistem će odštampati potvrdu o verifikaciji birača kada je proces verifikacije birača završen.

Konačno, sistem će prikazati zelenu kvačicu koja potvrđuje uspješnu verifikaciju.

- Dodirnite dugme „**Nazad na novu pretragu**” kako bi se mogao verificirati sljedeći birač.



Pomoć drugog lica

- Pravo na pomoć imaju slijepi, nepismeni i birači s invaliditetom.
- Birač sam bira pomagača, uz odobrenje predsjednika; pomagač ne može biti član biračkog odbora i može pomoći samo jednom biraču.
- Potrebno je priložiti dokaz o sljepoći/invaliditetu, a nepismenost se dokazuje oznakom „XX“ ili nepopunjenom rubrikom za potpis.
- Pomoć se evidentira u PDL obrascu: podaci o biraču i pomagaču, dokazu i potpisi.
- Izuzetno, predsjednik može odobriti pomoć i bez dokaza ako je očigledno da birač ne može glasati bez pomoći.

PDL/PDO/ПДЛ

Pomoć drugog lica/druge osobe/Помоћ другог лица

☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту

☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста

RB obrasca /РБ обрасца

Broj BM/Број БМ

Ime i prezime birača, ЈМБ, broj lične karte/osobne iskaznice i redni broj birača u izvodu iz CBS/izvatu iz SBP/Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте и редни број бирача у изводу из ЦБС

Ime i prezime lica koje pomaže/osobe koja pomaže, ЈМБ i broj lične karte/osobne iskaznice i potpis/,
Име и презиме лица које помаже, ЈМБ и број личне карте и потпис

☐ Slijepi birač/Слијепи бирач

☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач

☐ Lice/osoba a invalidetom/Лице с инвалидитетом

Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/Ставити ознаку Х у квадратић према категорији којој бирач припада

Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja birača uz pomoć drugog lica/osobe i broj dokaza/Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа

Predsjednik BO/Председник БО

Ime, prezime i potpis/Име, презиме и потпис

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat s odredbom člana/članka 5.19 stav/stavak (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču.
Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.

Lice/osoba koje pomaže biraču/Лице које помаже бирачу

Potpis/Потпис

Pomoć drugog lica - Fizičke prepreke za pristup biračkom mjestu

- Ako birač zbog **fizičkih prepreka ne može ući na biračko mjesto**, glasačka kabina se postavlja **ispred biračkog mjesta**.
- Pomagač donosi biračev identifikacioni dokument i potvrđuje da birač ne može pristupiti biračkom mjestu.
- Nakon provjere prava glasa, predsjednik i član **PIN-om predsjednika** odobravaju identifikaciju/autentifikaciju, štampaju potvrdu i verificiraju pomagača.
- Član odbora biraču donosi **Zapisnik, glasačke listiće, zaštitnu fasciklu, kandidatsku listu, olovku, kovertu i potvrdu**.
- Birač se potpisuje, glasa i listiće stavlja **u kovertu, a zatim u zaštitnu fasciklu**.
- Pomagač odnosi fasciklu na biračko mjesto, **skenira listiće** i vraća fasciklu članu odbora.
- Podaci i potpisi birača i pomagača evidentiraju se u **PDL obrascu**, a iskorišteni PDL obrasci pakuju se sa Zapisnikom i Izvještajima u **malu providnu vreću**.

Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Kada birači ne mogu samostalno glasati, mogu odrediti drugu osobu da im pomogne tokom ovog procesa.

Kada je identitet birača potvrđen, sistem će otvoriti ekran Podaci o biraču.

1

Provjerite i uvjerite se da se podaci birača poklapaju. Ako biraču treba pomoć, dodirnite **Dodijeli asistenta** (ova opcija se nalazi u gornjem desnom uglu kartice s podacima birača).

[← Vрати se](#) **Detalji birača** 200CZ01 - ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH / ОДСУТНО ГЛАСАЊЕ БРЧКО Д...



Prezime i ime
PETROVIĆ(ANTE), MARIJAN
ПЕТРОВИЋ(АНТЕ), МАРИЈАН

Datum rođenja
20/07/1971

ID Kartice
0702159B7

RB
3

Spol
MUŠKO

Status birača
Odsutni

Adresa
ODSUTNO GLASANJE BRČKO DISTRIKT BiH

Kombinacija glasačkog listića
K01 (201,401,511,701/702)

[Dodijeli asistenta](#)

[← Ne, Otkazi](#) [Da, Nastavi](#)

Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Sistem će zatražiti podatke o asistentu određenom da pomogne biraču.

2

Zatražite identifikacioni dokument asistenta za pretragu njegovih podataka u izornoj bazi podataka.

3

Potražite asistenta koristeći bilo koju od sljedećih metoda:

- Ako je dostupan MRZ kod, provucite ga kroz MRZ skener na lijevoj strani uređaja.
- Ako na ličnoj karti postoji barkod, dodirnite Skeniraj barkod.
- Ako nema dostupnog MRZ koda ili barkoda, dodirnite **Ručna pretraga**.

The screenshot shows a web interface for assigning an assistant. At the top, there is a navigation bar with a back arrow and the text 'Vrati se', followed by 'Detalji birača'. On the right side of the header, the identifier '001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1' is displayed. The main content area features a central card with an illustration of a biometric scanner. Below the illustration, the title 'Dodijeli asistenta' is prominently displayed. Underneath the title, a subtitle reads: 'Provucite ličnu kartu asistenta kroz MRZ čitač na lijevoj strani uređaja.' Below this, there is a horizontal separator with the word 'ILI' in the center. Under the separator are two buttons: 'Skeniraj barkod' and 'Ručna pretraga'. At the bottom of the screen, there are two more buttons: 'Otkazi' and 'Dodijeli asistenta'.

Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Sistem provjerava bazu podataka birača i prikazuje podatke asistenta kada su pronađeni.

Dodirnite **Dodijeli asistenta**.

The screenshot shows the 'Smart Pollbook' application interface. At the top, there is a header with the date '2026', the title 'Smart Pollbook', a 'Način rada-obuka' button, and user information: 'Član BO za I/A', 'Otvoren', and a battery level of 36%. The date and time '25-aug-2026 12:09' are also displayed. Below the header, there is a navigation bar with 'Vrati se' and 'Detalji birača' tabs. The main content area is titled '200C018 - BUKOVAC / БУКОВАЦ'. It shows a section 'Lice koje pomaže biraču' with a photo of a man and his details: 'Prezime i ime BARIĆ ANJA', 'Datum rođenja 05/11/1949', and 'Lična karta 6652644R2'. Below this, there is a section 'Pomoć drugog lica za' with a text input field containing 'SELMA BABIĆ'. At the bottom, there are two buttons: 'Otkazi' and 'Dodijeli asistenta'.

Sistem će zatražiti razlog za pomoć.

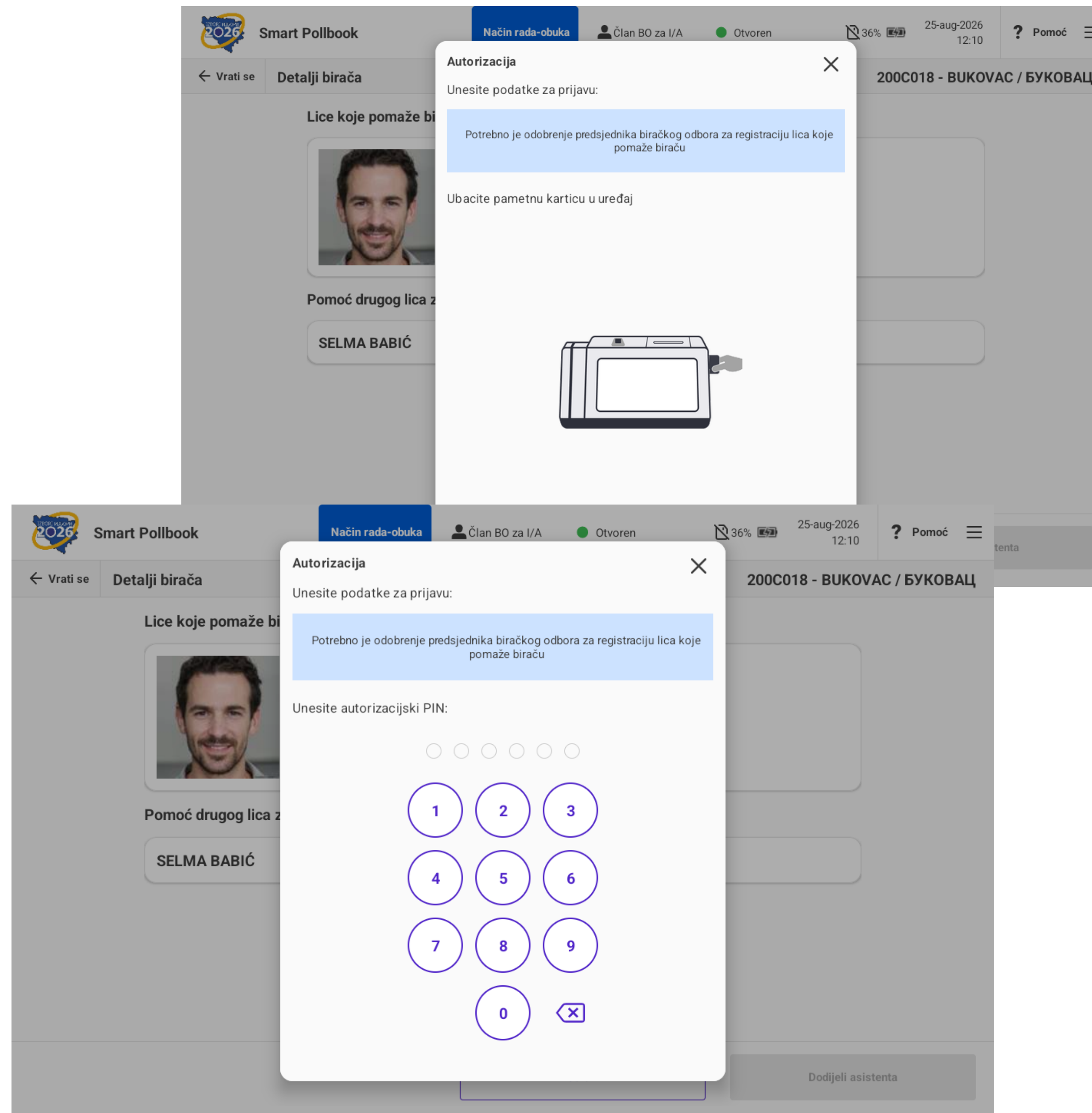
Dodirnite pored razloga koji odgovara potrebi ovog birača za pomoć.
Nakon što je razlog odabran, sistem će omogućiti dugme **Odobri**.

This screenshot shows the same 'Smart Pollbook' interface as the previous one, but with a modal dialog box open. The dialog is titled 'Razlog za pomoć drugog lica' and contains four radio button options: 'Slijepa osoba', 'Nepismeni', 'Lice s invaliditetom', and 'Izvan biračkog mjesta'. At the bottom of the dialog, there are two buttons: 'Nemoj odobriti' and 'Odobri'. The background interface is dimmed, showing the same details for 'BARIĆ ANJA' and 'SELMA BABIĆ'.

Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Sistem će prikazati poruku za umetanje pametne kartice na desnoj strani uređaja jer je neophodna autorizacija predsjednika za registraciju lica koje pomaže biraču za ove slučajeve unosom PIN-a.

Sistem će prepoznati pametnu karticu i biće mu potrebno nekoliko trenutaka da završi proces autorizacije.



Pomoć drugog lica - uređaj za biometrijsku identifikaciju

Nakon autorizacije, sistem će prikazati potvrdu dodjele asistenta biraču.

Član biračkog odbora za identifikaciju će provjeriti podatke birača i asistenta, a zatim pritisnuti opciju **Da, nastavi**.

Iza toga će završiti proceduru identifikacije i autentifikacije prateći korake na ekranu.

Ako su bilo koji podaci netačni ili je potrebno otkazati dodjelu, dodirnite **Ne, otkazi**.

Smart Pollbook

Način obuke

OPERATER

Otvoren

44%

06-aug-2026
18:29

Pomoć

Vrati se

Detalji birača

001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Prezime i ime

SAVIĆ(DRAGAN), NEDIM
САВИЋ(ДРАГАН), НЕДИМ

Datum rođenja

20/03/1966

ID Kartice

0000001Q9

RB

1

Spol

MUŠKO

Status birača

Lično

Adresa

PRVA OSNOVNA ŠKOLA

Kombinacija glasačkog listića

K01 (201,401,511,701/702)

Slijepa osoba

Asistent

Prezime i ime

TIJANA PERIĆ

Broj dokumenta

9901166U0

< Ne, Otkazi

Da, Nastavi

ODJELJAK 07

Dan izbora Dio IV – Glasanje

Proces glasanja

- **Lično i tajno** – u glasačkoj kabini nalazi se samo birač.
- Birač **samostalno označava glasački listić posebnim flomasterom**; izuzetak je *pomoć drugog lica*.
- Zabranjena je upotreba **mobitela i uređaja za fotografisanje/snimanje**.
- **Oštećeni glasački listić** može se zamijeniti novim; označava se kao „oštećeni“, odlaže u namjensku kovertu i evidentira u **Obrascu Z5**.

Većinski sistem

- Predsjedništvo BiH te predsjednik i potpredsjednici Republike Srpske.
- Označava se **jedan kandidat**.

Sistem proporcionalne zastupljenosti

- Zastupnički dom PSBiH, Predstavnički dom PFBiH, Narodna skupština Republike Srpske i skupštine kantona.
- Označava se **jedan politički subjekt**, uz mogućnost označavanja **1–3 kandidata** unutar tog subjekta.
- Imena kandidata navedena su na **kandidatskoj listi**, koja se uz glasački listić izdaju svakom biraču.

523

OPĆI IZBORI 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026.
IZBORNA JEDINICA 3B
ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 3В

MOŽETE OZNAČITI
1, 2 ILI NAVEŠTE
KANDIDATA
MOŽETE OZNAČITI
1, 2 ILI NAVEŠTE 3
KANDIDATA

OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ NEZAVISNI KANDIDAT

☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ

☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА

☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ NEZAVISNI KANDIDAT

☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4

☐ 5

☐ 6

☐ 7

☐ 8

0838004 523

600

OPĆI IZBORI 04.10.2026. ОПШТИ ИЗБОРИ 04.10.2026.
PREDSJEDNIK I POTPREDSJEDNICI REPUBLIKE SRPSKE
ПРЕДСЈЕДНИК И ПОТПРЕДСЈЕДНИЦИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

OBAVEZNO/OBVEZNO označite samo jedan politički subjekt
ОБАВЕЗНО означите само један политички субјект

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ NEZAVISNI KANDIDAT

☐ ПОЛИТИЧКИ СУБЈЕКАТ

☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА

☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ NEZAVISNI KANDIDAT

☐ ПОЛИТИЧКА СТРАНКА

☐ POLITIČKI SUBJEKT

☐ POLITIČKA STRANKA

☐ 1

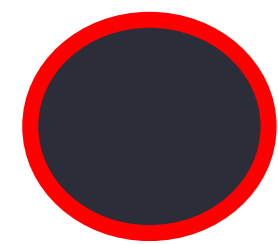
☐ 2

☐ 3

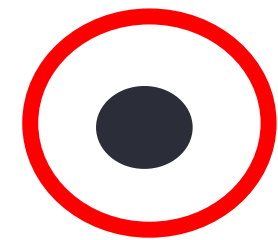
0838004 600

Proces glasanja

Slika ispod prikazuje primjere popunjavanja glasačkih listića.



Potpuno popunjen kružić: Ovo je **ISPRAVAN** način popunjavanja kružića.



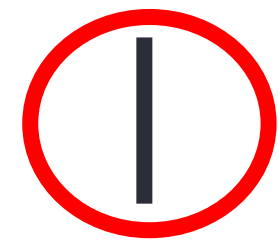
Djelimično popunjen kružić: Nije preporučljivo.



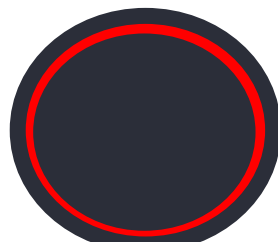
Kružić s X oznakom: Nije preporučljivo.



Kružić s znakom kvačice: Nije preporučljivo.



Kružić s linijom: Nije preporučljivo.



Prekomjerno popunjen kružić: Nije preporučljivo.

Proces skeniranja

1. Priprema

Birač glasačke listiće, okrenute prema dolje i u zaštitnoj fascikli, prinosi skeneru.

2. Skeniranje

Glasačke listiće skenira jedan po jedan. Skener glasačke listiće automatski povlači u glasačku kutiju. Birač na ekranu provjerava je li svaki listić uspješno skeniran.

3. Ako skener ne prihvati listić

- Birač obavještava predsjednika biračkog odbora i postupa prema uputama; Kod zaglavljivanja, član biračkog odbora zadužen za skener oslobađa listić, uz očuvanje tajnosti glasa, i vraća ga biraču na ponovno skeniranje.
- Birač mora skenirati sve glasačke listiće; u suprotnom predsjednik biračkog odbora situaciju evidentira u Zapisniku, uz podatke s identifikacionog dokumenta.

4. Završetak

Nakon uspješnog skeniranja birač vraća **zaštitnu fasciklu i kandidatsku listu** članu biračkog odbora zaduženom za nadzor skenera i napušta biračko mjesto.

Mogući scenarij obrade glasačkog listića

Postoje određeni scenariji u kojima će optički skener za brojanje glasova vratiti glasački listić glasaču. Ti scenariji su:

- **Pogrešno očitani listići:** Kada listić nije pravilno skeniran. (pocijepan, izgužvan ili presavijen; listić ima oznake koje ometaju određene identifikatore duž ivica ili dna listića; listić je nepravilno ubačen u otvor za unos/vraćanje listića optičkog skenera za brojanje glasova; **Napomena: Glasač može pokušati da ubaci listić u drugačijim položajima**).
- **Nevažeći listić:** Kada listić nije konfigurisan za dati optički skener za brojanje glasova (Listić ima pogrešan QR kod; listić ima QR kod koji ne može biti pročitani; listić pripada drugom biračkom mjestu).
- **Prethodno očitani listići:** Kada je listić s istim identifikacionim brojem (QR kodom) već skeniran (Optički skener za brojanje glasova prikazuje poruku upozorenja o dupliranom listiću na ekranu, kada je listić s istim identifikacionim brojem, QR kodom, već skeniran).



Vaš glasački listić se nije mogao pročitati. Pokušajte ponovo umetnuti svoj glasački listić.

Ваш гласачки листић није могао да се чита.
Покушајте поново да убаците свој гласачки листић.

Ako se ovaj problem nastavi, kontaktirajte anketara za pomoć.
Ако се овај проблем настави, контактирајте анкетара за помоћ.



Glasački listić nije mogao biti obrađen.

Гласачки листић није могао да се обради.

Molimo kontaktirajte radnika na biralištu za pomoć.
Молимо контактирајте радника на гласачком месту за помоћ.



Glasački listić sa istim ID-om je već obrađen.

Гласачки листић са истим ИД-ом је већ обрађен.

Pritisnite dugme za povratak da vratite svoj glasački listić.
Притисните дугме Ретурн да бисте вратили свој гласачки листић.

Mogući scenarij obrade glasačkog listića

Maksimalan broj registrovanih birača

Optički skener za brojanje glasova prikazuje poruku upozorenja o maksimalnom broju registrovanih birača na ekranu, nakon dostizanja konfigurisanog maksimalnog broja registrovanih birača.

Optički skener za brojanje glasova traži od korisnika da ukloni listić iz otvora skenera i ne prihvata listić.

Zaglavljivanje papira

Optički skener za brojanje glasova prikazuje poruku upozorenja o zaglavljivanju papira na ekranu, kada otkrije zaglavljivanje listića.

ODJELJAK 08

Dan izbora Dio V – Zatvaranje biračkog mjesta, konsolidacija i prijenos rezultata

Procedura zatvaranja biračkog mjesta

Prije zatvaranja biračkog mjesta

- U **18.45** predsjednik obavještava prisutne da se biračko mjesto zatvara u 19.00.
- U **19.00** pravo glasa imaju svi birači koji su tada u redu; kontrolor reda ne dopušta pristup novim biračima.

1. Zatvaranje skenera

- Predsjednik se na optičkom skeneru prijavljuje PIN-om i odabire „zatvori biračko mjesto“.
- Skener mijenja status u „zatvoreno biračko mjesto“ i više ne prihvata listiće.
- Predsjednik radi konsolidaciju rezultata, nakon čega se printa izvještaj, a potom slijedi proces prijenos podataka.
- Izvještaj potpisuju predsjednik i članovi BO; 2 primjerka se prilažu uz dokumentaciju, a 1 se javno objavljuje. Po potrebi se štampaju dodatni primjerci za posmatrače.

2. Zatvaranje biometrijske identifikacije

- Nakon 19.00 član **biračkog odbora zadužen za identifikaciju** će započeti proces zatvaranja biračkog mjesta, predsjednik će sa PIN-om i pametnom karticom odobriti zatvaranje.
- Uređaj štampa završni izvještaj, koji predsjednik potpisuje i prilaže uz Zapisnik, te automatski šalje informaciju CLK-u.
- U Obrazac Z9 upisuje broj identificiranih/autentificiranih i neidentificiranih/neautentificiranih birača (ili broj potpisa ako uređaj nije radio).

3. Ručno brojanje

- Ako je glasalo više od 350 birača, predsjednik obavještava Izbornu komisiju radi angažovanja zamjenika predsjednika i članova BO za ručno brojanje.
- Zamjenici se pozivaju i kada je otvaranje kasnilo ili je bilo prekida rada od 1–3 sata, zbog mogućeg produženja rada nakon 19.00.

Preduslov za zatvaranje biračkog mjesta – specifične izborne tehnologije

Preduslovi za zatvaranje procesa verifikacije (VIU)	Detalji
Ko zatvara biračko mjesto	Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju počinje zatvaranje, predsjednik biračkog odbora / zamjenik predsjednika odobrava PIN kodom i pametnom karticom
Zahtjevi	- Dostignuto vrijeme i datum zatvaranja – (Priprema od 18:58, zatvaranje tačno u 19:00) - Pri ruci imati PIN kod i pametnu karticu

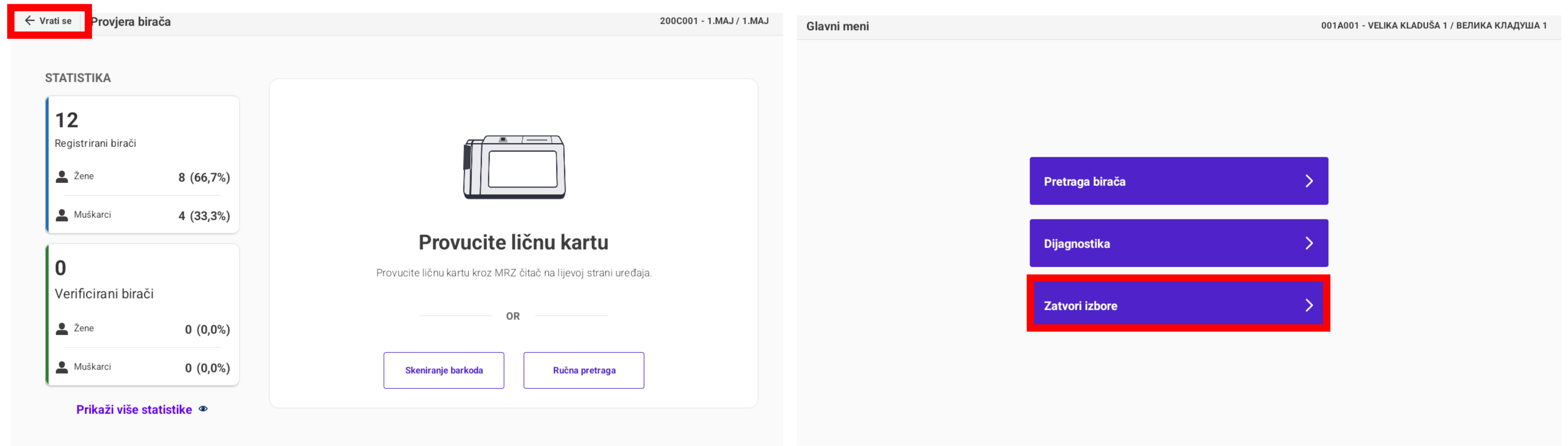
Preduslovi za zatvaranje biračkog mjesta optički skenera (PCOS)	Detalji
Ko zatvara biračko mjesto	Predsjednik biračkog odbora / Zamjenik predsjednika biračkog odbora
Zahtjevi	- Dostignuto vrijeme i datum zatvaranja – (Priprema od 18:58, zatvaranje tačno u 19:00) - Pri ruci imati PIN kod i pametnu karticu

Zatvaranje biračkog mjesta – uređaj za biometrijsku identifikaciju

1

Da biste zatvorili biračko mjesto, član biračkog odbora za identifikaciju treba prvo pritisnuti tipku „vрати se”. Nakon čega će se prikazati ekran sa tri opcije. Birajte opciju „zatvori izbore”.

:



Zatvaranje biračkog mjesta – uređaj za biometrijsku identifikaciju

2

Kada je vrijeme dostignuto, pregledajte informacije o izborima i dodirnite „Da, zatvori“.

Zatvori

001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Informacije o izborima

Naziv izbora	Datum i vrijeme otvaranja	Datum i vrijeme zatvaranja
Obuka – Probni test / Обука – Пробни тест	31-jul-2026 06:00:00	31-jul-2026 16:00:00
Općina / Grad	VELIKA KLADUŠA / ВЕЛИКА КЛАДУША	
Biračko mjesto	Adresa	
VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1	PRVA OSNOVNA ŠKOLA / ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА	
Broj registriranih glasača	Ukupan broj registriranih muških glasača	Ukupan broj registriranih ženskih glasača
712	344 (48,3%)	368 (51,7%)
Brojnost sa autorizacijom	Ukupan broj verifikovanih muških glasača	Ukupan broj verifikovanih ženskih glasača
2	1 (50,0%)	1 (50,0%)
Ukupan broj glasača verifikovan otiskom prsta		
0 (0,0%)		

Da li želite zatvoriti izbore?

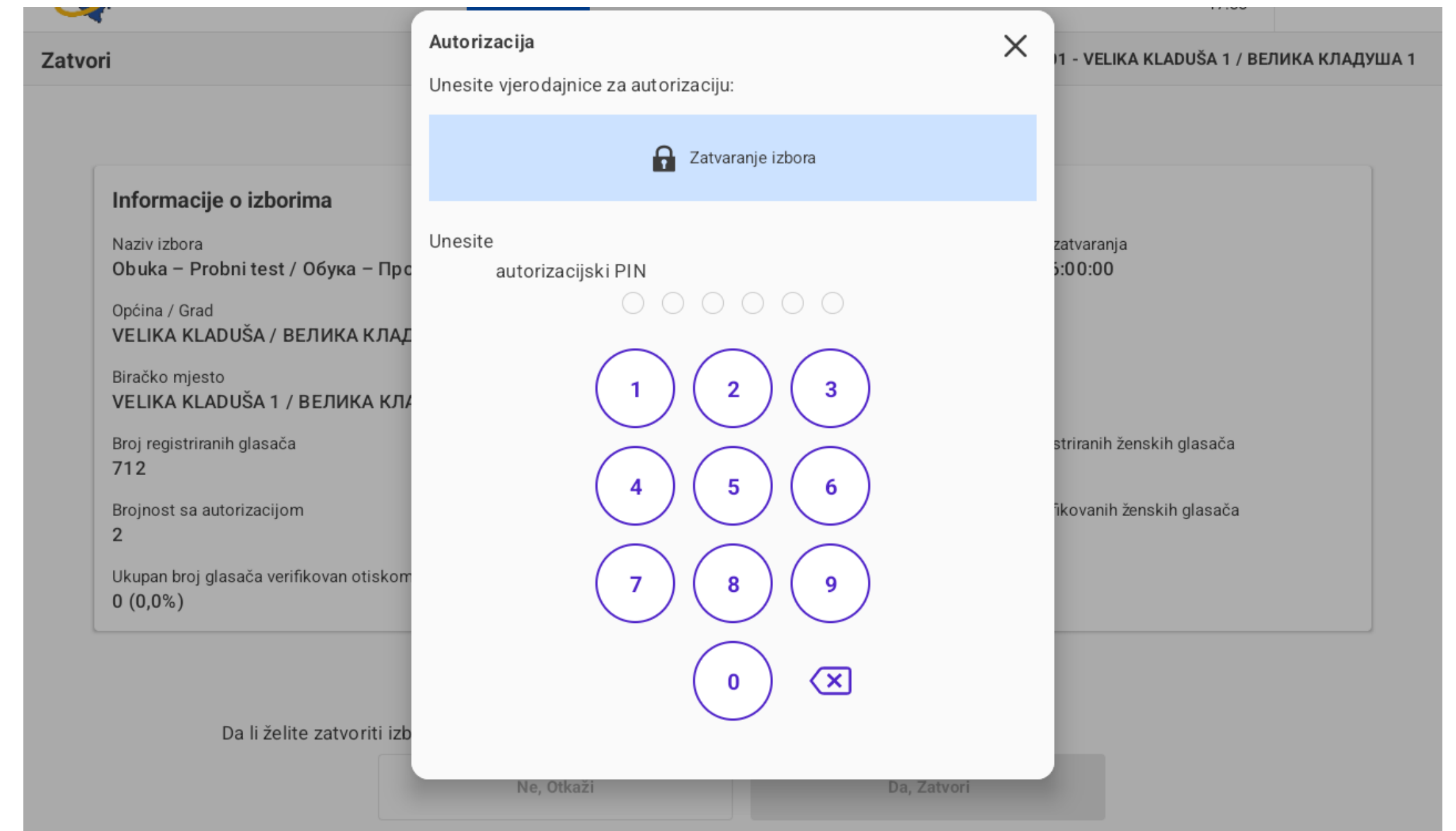
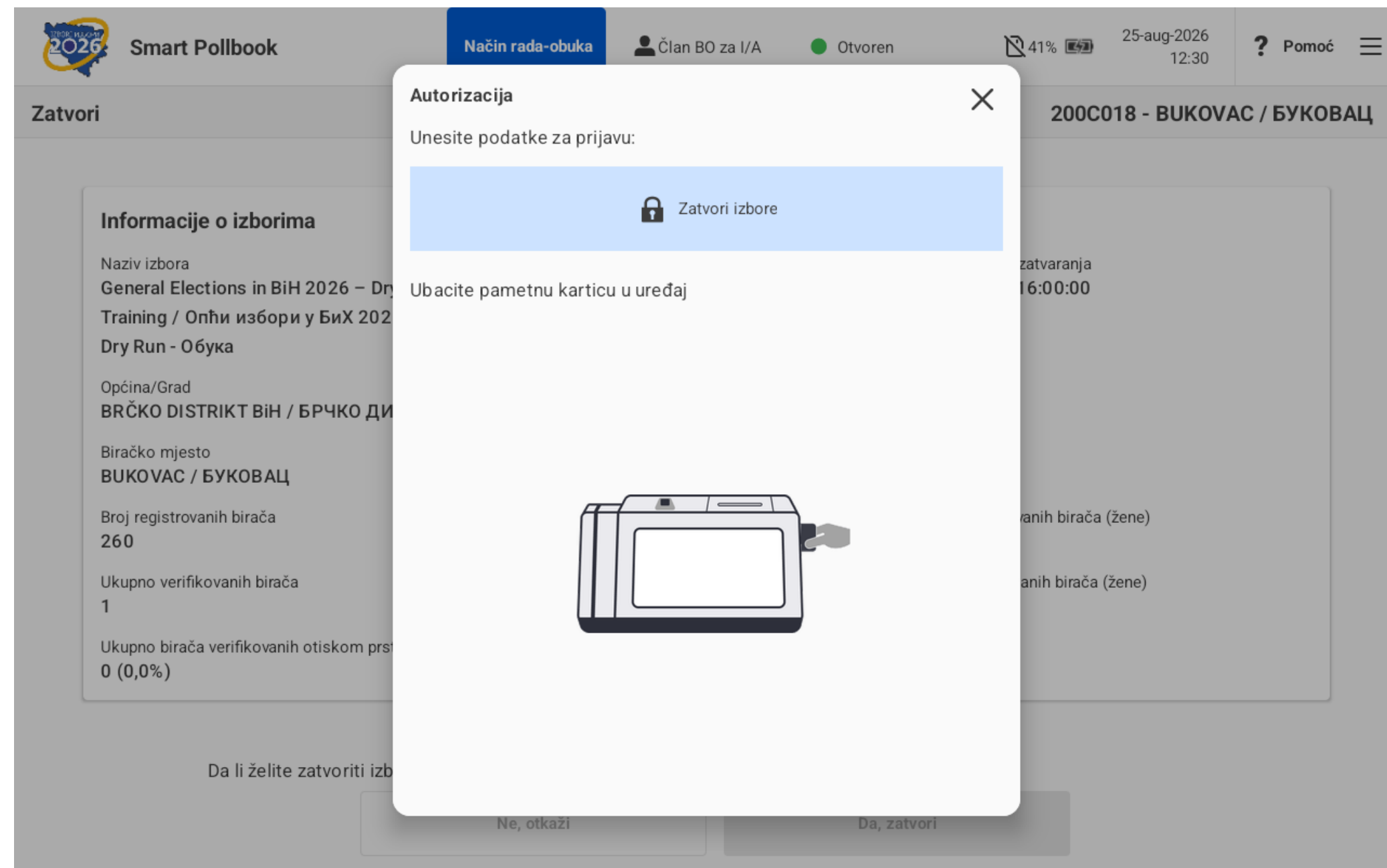
Ne, Otkazi

Da, Zatvori

Zatvaranje biračkog mjesta – uređaj za biometrijsku identifikaciju

3

Nakon što je član biračkog odbora zadužen za identifikaciju započeo proces zatvaranja, sistem automatski traži da predsjednik biračkog odbora ubaci svoju pametnu karticu, a potom unese svoj PIN. Na taj način odobrava zatvaranje biračkog mjesta.



Napomena: Ako se pokuša zatvaranje prije zakazanog vremena, sistem će prikazati poruku da je potrebno sačekati određeni datum i vrijeme.

Konsolidacija i prijenos podataka – uređaj za biometrijsku identifikaciju

- 1
- Nakon autorizacije, sistem traži potvrdu da je završni izvještaj ispravno odštampan. Ako da, pritisnite „Da”, ako ne pritisnite „Ne, pokušaj ponovo“.
- 2
- Sistem konsoliduje izborne podatke, a status uređaja mijenja se u „Zatvoreno“. Sačekajte transfer podataka i ne isključujte uređaj.

Zatvori

001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Informacije o izborima

Naziv izbora

Obuka – Probni test / Обука – Пробни тест

Datum i vrijeme otvaranja

31-jul-2026 06:00:00

Datum i vrijeme zatvaranja

31-jul-2026 16:00:00

Općina / Grad

VELIKA KLADUŠA / ВЕЛИКА КЛАДУША

Biračko mjesto

VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Broj registriranih glasača

712

Brojnost sa autorizacijom

2

Ukupan broj glasača verifikovan otiskom prsta

0 (0,0%)

Ukupan broj registriranih ženskih glasača

68 (51,7%)

Ukupan broj verifikovanih muških glasača

1 (50,0%)

Ukupan broj verifikovanih ženskih glasača

1 (50,0%)

Potvrda štampanja

Da li je račun ispravno štampan?

Ne, pokušaj ponovo

Da

Da li želite zatvoriti izbore?

Ne, Otkazi

Da, Zatvori

Zatvori

001A001 - VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Informacije o izborima

Naziv izbora

Obuka – Probni test / Обука – Пробни тест

Datum i vrijeme otvaranja

31-jul-2026 06:00:00

Datum i vrijeme zatvaranja

31-jul-2026 16:00:00

Općina / Grad

VELIKA KLADUŠA / ВЕЛИКА КЛАДУША

Biračko mjesto

VELIKA KLADUŠA 1 / ВЕЛИКА КЛАДУША 1

Broj registriranih glasača

712

Brojnost sa autorizacijom

2

Ukupan broj glasača verifikovan otiskom prsta

0 (0,0%)

Ukupan broj registriranih ženskih glasača

68 (51,7%)

Ukupan broj verifikovanih muških glasača

1 (50,0%)

Ukupan broj verifikovanih ženskih glasača

1 (50,0%)

Molimo sačekajte ...

Prenos: u toku

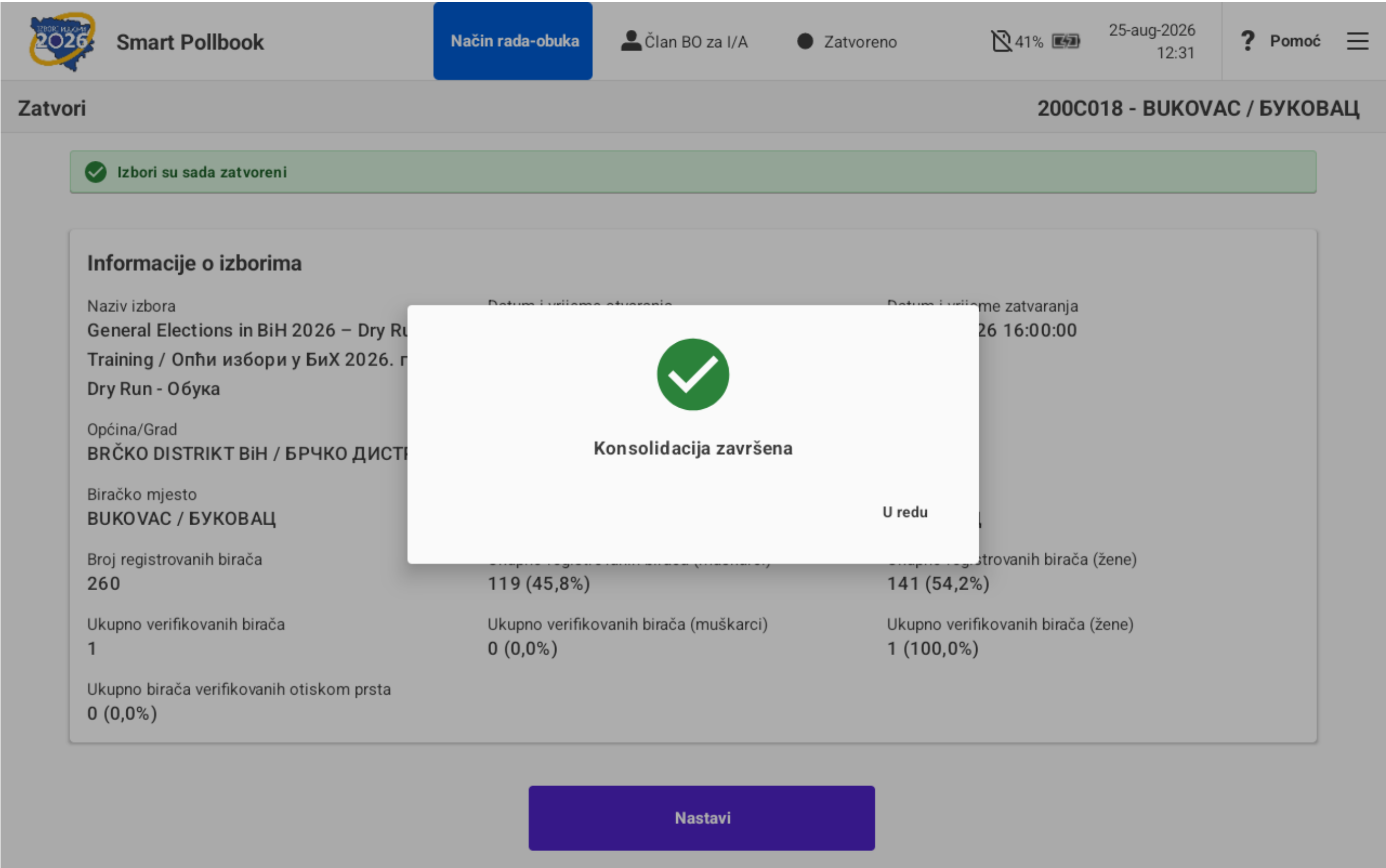
Da li želite zatvoriti izbore?

Ne, Otkazi

Da, Zatvori

Konsolidacija i prijenos podataka – uređaj za biometrijsku identifikaciju

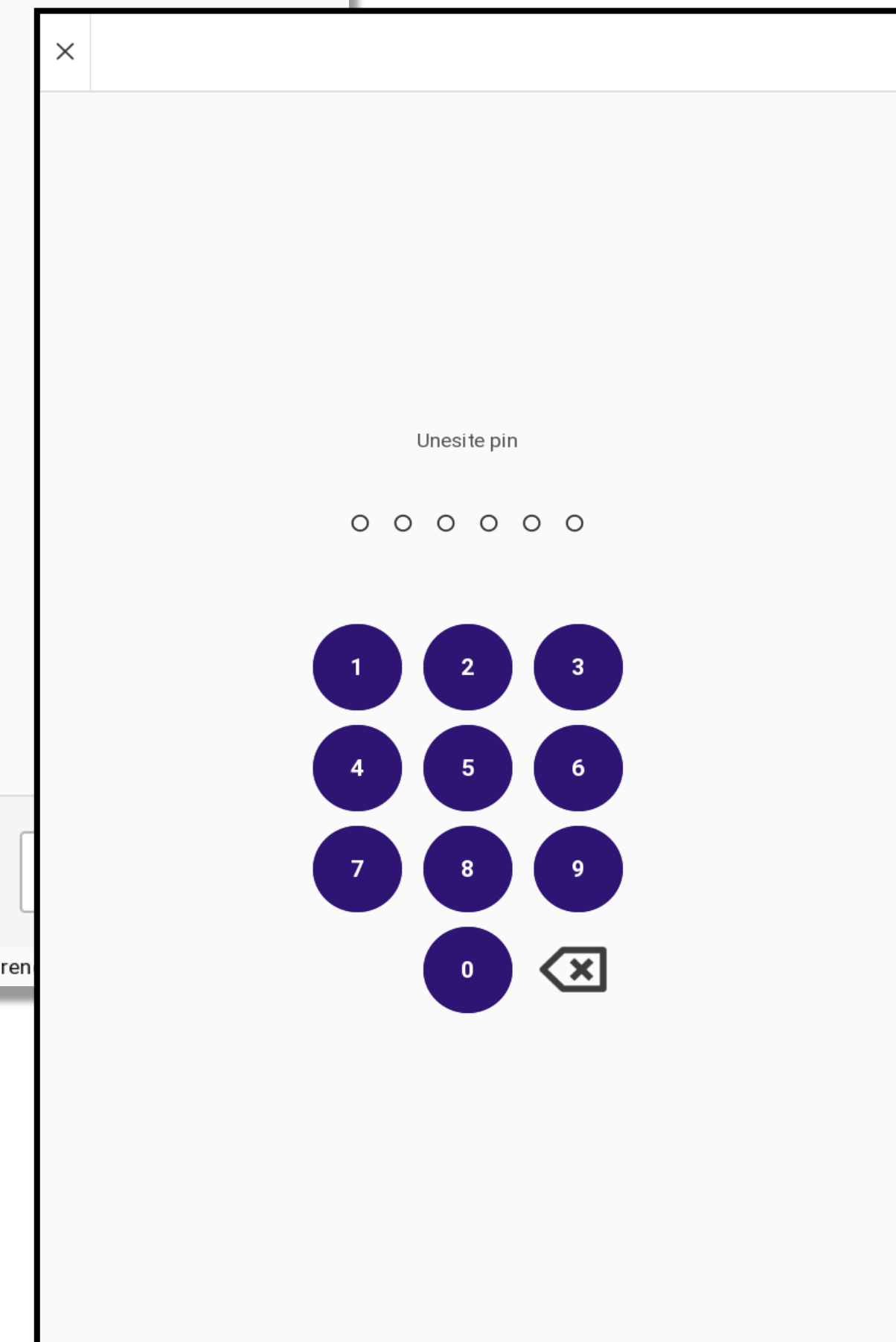
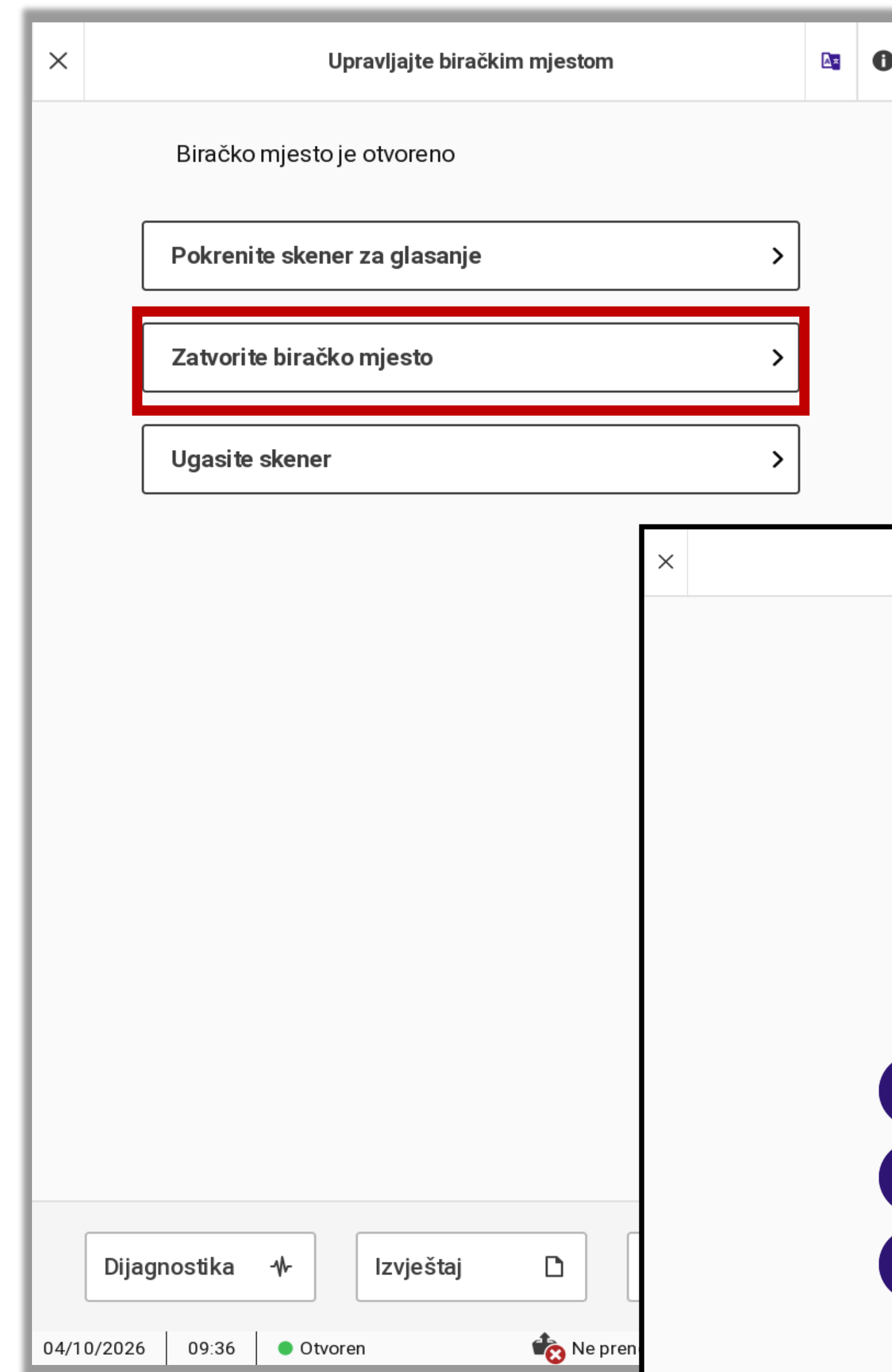
3 Kada se konsolidacija završi, sistem prikazuje potvrdu. Dodirnite „U redu“.



Napomena: Ako prijenos ne uspije, glavni meni nudi opciju „Ponovni pokušaj prijenosa“.

Zatvaranje biračkog mjesta – optički skeneri

- 1 Predsjednik se mora ponovo prijaviti (log in) ubacujući pametnu karticu. Sistem će tražiti automatski da unese svoj PIN.
- 2 Potrebno je da predsjednik odabere opciju „Zatvorite biračko mjesto“ u meniju koji će se prikazati na ekranu.
- 3 Da biste potvrdili zatvaranje glasanja, optički skener će tražiti od predsjednika da ponovno unese PIN-a za nastavak procesa.



Zatvaranje biračkog mjesta – optički skeneri

4

Nakon toga će sistem prikazati da je biračko mjesto zatvoreno i potrebno je da predsjednik klikne na tipku „Zatvorite“ čime će se zatvoriti taj prozor. Potom će se otvoriti glavni meni sa statusom da je biračko mjesto zatvoreno.

Zatvorite biračko mjesto

 **Zatvorite biračko mjesto Završeno**

Glasanje trenutno nije dostupno.

Zatvorite >

×

Upravljajte biračkim mjestom



Birališta su zatvorena. Odaberite opciju.

Prikupi rezultate na pametnu karticu >

Ugasite skener >

Dijagnostika 

Izveštaji 

Ostale opcije 

05/10/2026 | 10:13 |

Zatvoreno

 Nije preneseno |  3 | 034B001.01

Konsolidacija rezultata

×

Upravljaite biračkim mjestom

i

Birališta su zatvorena. Odaberite opciju.

Prikupi rezultate na pametnu karticu

Ugasite skener

Dijagnostika

Izveštaji

Ostale opcije

05/10/2026

10:13

Zatvoreno

Nije preneseno

3

034B001.01

Prikupi rezultate na pametnu karticu

Umetnite pametnu karticu ili pritisnite "Otkaži".

×

Otkaži

Umetnite pametnu karticu

×

Prikupi rezultate na pametnu karticu

Odaberite opciju iz donjeg menija.

Sačuvaj rezultate ovog uređaja.

05/10/2026

10:13

Zatvoreno

Nije preneseno

3

034B001.01

Sačuvaj rezultate ovog uređaja

Konsolidacija rezultata – optički skener

×

Upravljajte biračkim mjestom

i

Birališta su zatvorena. Odaberite opciju.

Konsolidiraj rezultate

>

Ugasite skener

>

Dijagnostika

Izveštaji

Ostale opcije

25/08/2026

19:06

Zatvoreno

Nije preneseno

7

050A001.01

1. Pokrenuti komandu „Konsolidiraj rezultate”

×

Upravljajte biračkim mjestom

i

Odaberite opciju iz donjeg menija.

Pokreni novu konsolidaciju

Dijagnostika

Izveštaji

Ostale opcije

25/08/2026

19:06

Zatvoreno

Nije preneseno

7

050A001.01

2. Pokrenuti komandu „Pokreni novu konsolidaciju”

Pokreni novu konsolidaciju

3. Na prikaz na ekranu potvrdite: Da

!

Konsolidirani rezultati nisu mogli biti očitani.

Želite li nastaviti?

×

Ne

Da

>

Konsolidacija rezultata – optički skener

Pokreni novu konsolidaciju

Prikaz na ekranu da je pokrenut process konsolidacije



Brisanje prethodnih rezultata konsolidacije.

Pokreni novu konsolidaciju

Prikaz na ekranu: čuvanje rezultata.



Čuvanje rezultata.

Sažetak konsolidacije

Zatvoreni i konsolidirani glasački uređaji:

• A810619B000000002 (050A001.01)

Napomena: Ako radite konsolidaciju samo za jedan uređaj pritisnete tipku “Štampaj”. Ako radite konsolidaciju za dva uređaja pritisnete tipku “Nazad”.

< Nazad

Štampaj >

Konsolidacija rezultata – optički skener

1

Ako biračko mjesto ima dva skenera, nakon što ste na prvom skeneru zatvorili biračko mjesto i konsolidirali rezultate, odaberite opciju „Nazad” kako biste nastavili postupak na drugom skeneru. Izvadite pametnu karticu iz na kojem radite (skener br. 1) i odložite je sa strane.

1

Potom se predsjednik prijavljuje na drugi uređaj koristeći pametnu karticu tog uređaja i PIN. Zatim zatvara biračko mjesto na tom uređaju. Nakon zatvaranja predsjednik vadi pametnu karticu tog uređaja i stavlja je sa strane.

2

Nakon što je izvadio karticu na drugom uređaju, predsjednik pritišće tipku „Konsolidiraj rezultate na istom uređaju. Sistem će zatražiti da umetnete pametnu karticu prvog uređaja, na kojem su prethodno konsolidirani rezultati. Umetnite karticu koju ste do tog trenutka držali sa strane.

4

Predsjednik ubacuje pametnu karticu sa prvog uređaja i pritišće tipku „Nastavite”.



Napomena:

- U slučajevima kada su samo (2) optička skenera za brojanje glasova dodijeljena biračkom mjestu, korisnik (predsjednik biračkog odbora) mora odštampati izvještaj u ovom trenutku.
- U slučajevima kada je više od 2 optička skenera za brojanje glasova dodijeljeno biračkom mjestu, korisnik (predsjednik biračkog odbora) mora nastaviti na sljedeći optički skener za brojanje glasova bez štampanja izvještaja i ponoviti ove korake sve dok ne dođe do posljednjeg optičkog skenera za brojanje glasova.

×

Prikupi rezultate na pametnu karticu

Odaberite opciju iz donjeg menija.

Nastavi te

Pregledaj rezultate

Izvršite prijenos rezultata

Sačuvaj rezultate ovog uređaja.

05/10/2026 | 08:55 | ⊘ Zatvoreno ⚠ Nije preneseno 🗑️ 5 | 034B001.02

Konsolidacija rezultata – optički skener

Nakon što je odabrana opcija „Nastavite” predsjednike će imati na ekranu sažetak konsolidacije i moći će vidjeti da li su pohranjeni podaci oba uređaja (skener br. 1 i skener br.2). Pogledajte fotografiju sa strane. Ako je sve uredu predsjednik bira opciju „Štampaj”. Ako nije bira opciju „Nazad”.

- **Opcija DA:** Izvještaj o konsolidovanim rezultatima se štampa, a konsolidovani rezultati se generišu na pametnoj kartici.
- **Opcija NAZAD:** Sistem se vraća na prethodni meni i ne generiše se izvještaj.

Odaberite opciju „DA” ako su oba optička skenera konsolidovana.
Na slici je primjer kako to izgleda.



Napomena: Nakon što su rezultati konsolidovani na pametnoj kartici, može se izvršiti prijenos rezultata.

Sažetak konsolidacije

Rezultati sačuvani na pametnu karticu

- A810619B01005940 (034B001.01)
- A810619B01005942 (034B001.02)

< Nazad

Štampaj >

Prijenos izbornih rezultata – optički skeneri

- Nakon štampanja izvještaja o rezultatima isti se osiguravaju za posmatrača.
- Nakon toga **predsjednik biračkog mjesta elektronski prenosi rezultate u CIK** i to, glasove političkih subjekata i kandidata te podatke o nevažećim listićima.
- Skener uspostavlja elektronsku vezu, **prenosi podatke i štampa izvještaj o svakom pokušaju transmisije**; uspješan prijenos potvrđuje porukom „Spremite izvještaj“.
- Ako prijenos nije uspješan, skener se označava „**Rezultati nisu preneseni**“ s brojem biračkog mjesta, a predsjednik slučaj evidentira u **Obrascu Z5**.
- Ako nema tehničke mogućnosti za prijenos, transmisija se obavlja **iz sjedišta Izborne komisije**, odnosno s najbliže sigurne lokacije s koje je prijenos moguć o čemu slijede posebne instrukcije.
- Ako je skener tokom glasanja zamijenjen, prenose se podaci **s oba skenera (podrazumijeva prenos USB stika)**.
- Nakon transmisije operater isključuje optički skener i skida ga sa glasačke kutije. Predsjednik preduzima neophodne radnje za ručno brojanje glasačkih listića u glasačkoj kutiji.
- Operater pakuje uređaje u koferu. Uz optičke skenere pakuje posebne flomaster za glasanje i pečate sa skenera i biometrije čije brojeve predsjednik prethodno evidentira u zapisnik Z10.

Prijenos izbornih rezultata putem skenera predsjednik vrši na sljedeći način:

1

Nakon konsolidacije rezultata i štampanja konsolidovanih izbornih rezultata, odaberite „Izvršite prijenos rezultata“ iz dostupnih opcija.



Napomena: Provjerite da li je pametna kartica s konsolidovanim rezultatima umetnuta u optički skener za brojanje glasova.

×

Prikupi rezultate na pametnu karticu

Odaberite opciju iz donjeg menija.

Pregledaj rezultate

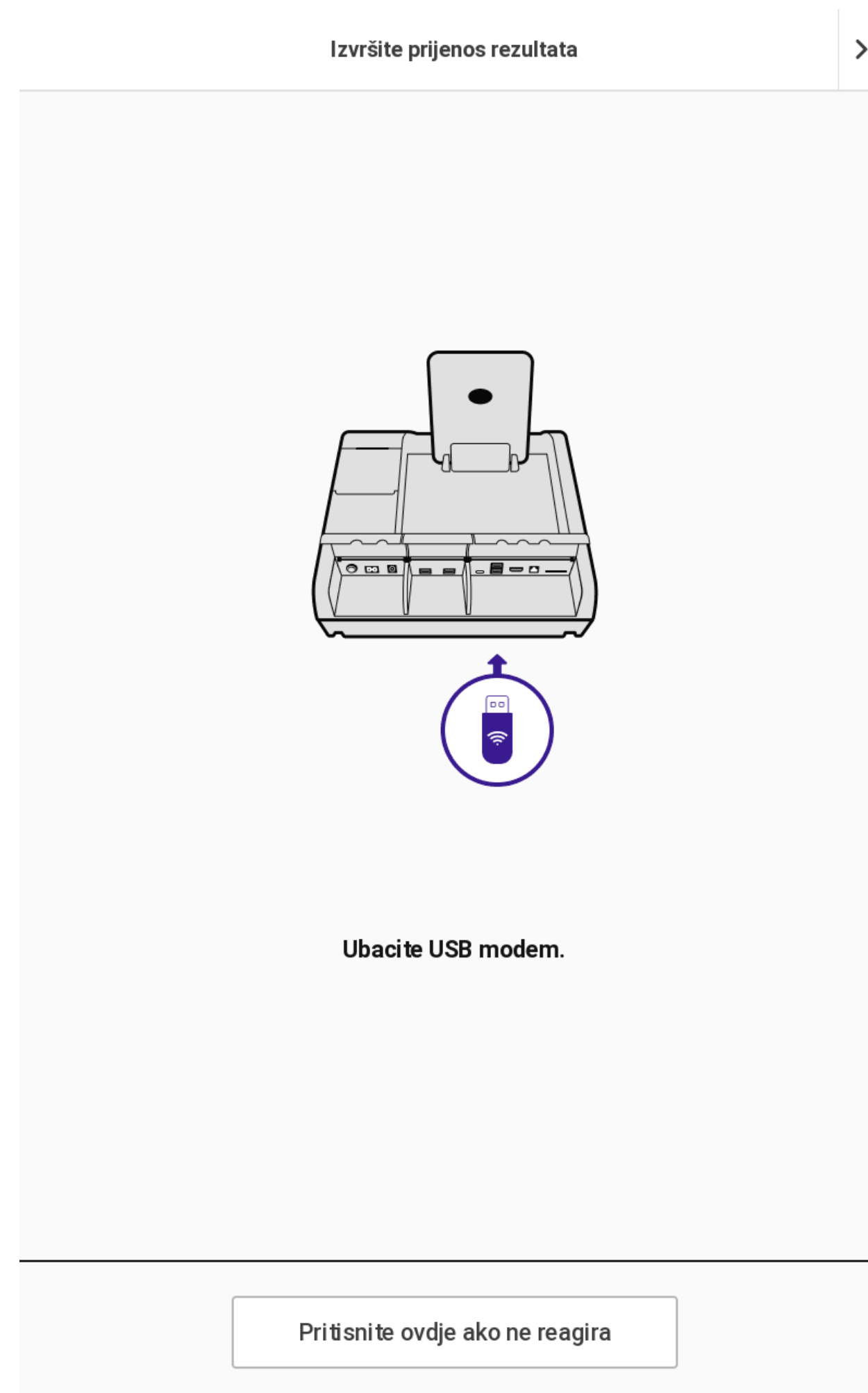
Izvršite prijenos rezultata

Sačuvaj rezultate ovog uređaja.

05/10/2026 | 10:15 | Zatvoreno Nije preneseno | 3 | 034B001.01

Prijenos izbornih rezultata

Da bi predsjednik potvrdio prijenos, optički skener za brojanje glasova prikazuje ekran na kojem traži da ubaci USB modem.



2

Ubacite USB modem.

Prijenos izbornih rezultata

3

Povežite USB modem na predviđeni priključak optičkog skenera za brojanje glasova, kada se to zatraži. Sačekajte dok modem uspostavi mrežnu vezu.

4

Provjerite indikator signala prikazan na optičkom skeneru za brojanje glasova prije pokretanja prijena.

- **Zelene trake signala:** Modem je uspostavio mrežnu vezu.
- **Crvene trake signala:** Modem nije uspostavio važeći signal ili mrežnu vezu. Ne pokrećite prijenos, dok veza ne bude dostupna.

5

Kada se uspostavi važeća mrežna veza, pokrenite prijenos.

Optički skener prenosi konsolidovane izborne rezultate u centralni izborni sistem. Držite pametnu karticu i USB modem povezanim dok je prijenos u toku. Sačekajte dok sistem ne prikaže potvrdu da su rezultati uspješno preneseni.

Prijenos izbornih rezultata

Izvršite prijenos rezultata

Prenošenje konsolidovanih rezultata na Device Transmissions Receiver server

Pritisnite ovdje ako ne odgovara

Transmisija konsolidovanih rezultata

×

Upravljajte biračkim mjestom



Birališta su zatvorena. Odaberite opciju.

Konsolidiraj rezultate

Ugasite skener

Dijagnostika

Izveštaji

Ostale opcije

25/08/2026 | 19:06 |  Zatvoreno

 Preneseno

 7 | 050A001.01

Potvrda uspješne transmisije

Prijenos izbornih rezultata

6

Nakon što su rezultati uspješno preneseni, optički skener za brojanje glasova štampa izvještaj o prijenosu. Pregledajte izvještaj da potvrdite da je prijenos uspješno završen.

7

Kada se to zatraži, uklonite USB modem i pametnu karticu.

Optički skener za brojanje glasova potvrđuje da su mediji za prijenos uspješno uklonjeni. Pritisnite „Završite” za povratak na glavni meni.

8

Nakon toga isključite uređaj i spakujte ga na isti način na koji ste ga dobili.

ODJELJAK 09

Dan izbora Dio VI – Ručno brojanje glasova

Ručno brojanje glasova

1. Priprema

- Nakon elektronske transmisije, **skener i biometrijski uređaj se pakuju i pečate** za preuzimanje od Izborne komisije.
- Broje se **oštećeni i neiskorišteni glasački listići** te podaci evidentiraju u **Obrascu Z10**.
- Priprema se velika radna površina, stolovi se spajaju i osiguravaju trakom.

2. Otvaranje glasačke kutije

- Predsjednik uklanja pečate i otvara kutiju.
- Sadržaj se u cijelosti prazni na radnu površinu, uz potvrdu svih prisutnih da je kutija prazna.

3. Razvrstavanje

- Glasački listići se razvrstavaju **po nivoima vlasti i broje**.
- Ostali listići odlažu se u označene „**Pomoćne vreće**“, vidljive svim prisutnima.
- Na stolu ostaje samo nivo koji se trenutno broji.

4. Brojanje

- **Svi članovi biračkog odbora učestvuju u brojanju**.
- Broji se **jedan nivo po jedan**, prema utvrđenom redoslijedu za FBiH, RS i Brčko distrikt BiH.
- Nakon svakog nivoa, rezultati se evidentiraju u odgovarajuću izbornu dokumentaciju.

Ručno brojanje glasova

Brojanje glasova po sistemu većinskog glasa (za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i za predsjednika i potpredsjednike Republike Srpske) vrši se u sljedećim fazama:

Korak 1: Članovi biračkog odbora broje sve glasačke listiće iz glasačke kutije u timovima (duplo brojanje) u svežnjevima po 25 glasačkih listića i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Na posljednju grupu, ako je u njoj manje od 25 listića, stavlja se samoljepljivi stiker s brojem listića u tom svežnju (ovaj način olakšava utvrđivanje ukupnog broja listića).

Korak 2: Predsjednik biračkog odbora upisuje ukupan broj glasačkih listića u SIT ZR obrazac – većinski glas.

Korak 3: Na samoljepljivim stikerima ispisuju se imena kandidata za određeni nivo vlasti s glasačkog listića i pristupa se razvrstavanju glasačkih listića po pripadajućim imenima kandidata, ali se na stikere upisuje i grupa nevažeći – neoznačeni i nevažeći – ostali glasački listići.

Korak 4: Članovi biračkog odbora uzimaju svežnjeve i sortiraju listiće pored stikera ako je kandidat dobio glas, posebno razvrstavajući i nevažeće listiće.

Važeći\Nevažeći listić većinski sistem

Važeći listić:

- Označen je **samo jedan kandidat**, a namjera birača je jasna.

Nevažeći listić:

- Označeno je **dva ili više kandidata** ili listić nije označen.
- Namjera birača **nije jasna** ili oznaka omogućava identifikaciju birača.
- **Dopisano je ime kandidata.**
- Listić nema odgovarajući **QR kod**, kopiran je, skeniran ili ne pripada biračkom mjestu.

Daljnji postupak:

- Sporne listiće predsjednik daje na uvid, a BO odluku donosi **natpolovičnom većinom**.
- Glasovi se **čitaju i broje u timovima po dva**, kandidat po kandidat.
- Predsjednik rezultate i nevažeće glasove upisuje u **SIT ZR – većinski glas**.
- Obrazac potpisuju **svi članovi BO**, a listići se zatim **pakuju prema utvrđenoj shemi** pakovanja.

Ručno brojanje glasova

Brojanje po sistemu proporcionalne zastupljenosti

(Za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, Narodnu skupštinu Republike Srpske i Skupštinu kantona) vrši se po sljedećim fazama:

- **Duplo brojanje** listića nivoa vlasti u timovima po dva, u svežnjevima po 25; broj se upisuje u **SIT ZR**.
- Listići se razvrstavaju po **političkim subjektima** i nevažećim listićima te se ponovo broje. Nevažeći/sporni listići daju se na uvid; BO odlučuje **natpolovičnom većinom**.
- Za svaki subjekt listići se razvrstavaju na: **samo subjekt / 4+ kandidata / do 3 kandidata**.
- Ponovo se broje i evidentiraju sve tri grupe. Glasovi kandidata broje se **samo za listiće s do 3 označena kandidata**, uz čitača, kontrolora i dva evidentičara (na BO s 3 člana: jedan čitač + dva evidentičara).
- Rezultati se unose u **SIT ZR**, koji potpisuju svi članovi BO. Listići se **pakuju prema utvrđenoj shemi** pakovanja.

Važeći\nevažeći – proporcionalna zastupljenost

Važeći:

- Označen **jedan politički subjekt**.
- Subjekt + **do 3 kandidata** → važi i za subjekt i kandidate.
- Subjekt + **4 ili više kandidata** → važi za subjekt, **ne broje se glasovi kandidatima**.

Nevažeći:

- Označeno **više političkih subjekata** ili listić nije označen.
- Nejasna namjera ili oznaka kojom se može utvrditi identitet birača.
- Dopisana imena kandidata.
- Nema odgovarajućeg **QR koda**, listić je kopiran/skeniran, ne pripada biračkom mjestu ili je označen suprotno propisima.

ODJELJAK 10

Dan izbora Dio VII – Pakovanje izbornog materijala

Pakovanje izbornog materijala

1. UREĐAJI

- Skener se skida s glasačke kutije i kao biometrijski uređaj pakuje u originalni kofer i pečatira; serijski broj pečata upisuje se u primopredajni obrazac.
- Skener i uređaj za biometrijsku identifikaciju/autentifikaciju preuzima Izborna komisija i evidentira razduženje u **Obrascu Z1b**.

2. VELIKA KUTIJA

- Upisati broj biračkog mjesta i šifru osnovne izborne jedinice, postaviti bar-kod i pečatiti.
- Pakuju se: pomoćni obrasci, 4 kutije iskorištenih listića i plavih SIT ZR kopija, 4 kutije neiskorištenih listića, te koverta s oštećenim listićima.
- Svaka kutija se pečatira i označava nivoom, šifrom OIJ, brojem biračkog mjesta, vrstom listića i serijskim brojem pečata.
- Velika kutija ide u plastičnu vreću koja se pečatira; serijski broj pečata upisuje se u Z10. Broj biračkog mjesta upisuje se na kutiju i vreću.

3. PROVIDNA VREĆA I KOVERTE

- U providnu vreću: original Zapisnika, rezultati sa skenera, slipovi/izvod CBS-a, PDL obrasci i original SIT ZR obrasci za CIK BiH.
- Vreća se pečatira, a serijski broj pečata prethodno se upisuje u Z10.
- Zelene SIT ZR kopije + zelena kopija Zapisnika → koverta za Izbornu komisiju.
- Žuta SIT ZR kopija + elektronski Izvještaj o rezultatima → javno izložiti na biračkom mjestu.

4. PREDAJA MATERIJALA

- Velika kutija, providna vreća i koverta za Izbornu komisiju dostavljaju se **uz obaveznu policijsku pratnju**.
- Izborna komisija materijal prosljeđuje **CIK-u BiH prema planu transporta**.

Pakovanje izbornog materijala

SHEMA PAKOVANJA IZBORNOG MATERIJALA NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU

1. TEHNIČKA OPREMA

SKENER GLASAČKIH LISTIĆA



1 Skida se sa glasačke kutije



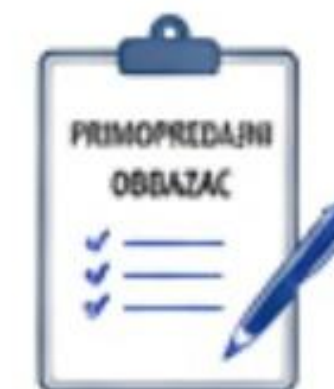
2 Pakuje se u originalnu kutiju



3 Na kutiju se stavlja pečat (samoljepljivi papirni pečat)



4 Serijski broj pečata upisuje se u primopredajni obrazac



UREĐAJ ZA BIOMETRIJSKU IDENTIFIKACIJU/AUTENTIFIKACIJU



1 Pakuje se u originalnu kutiju



2 Na kutiju se stavlja pečat (samoljepljivi papirni pečat)



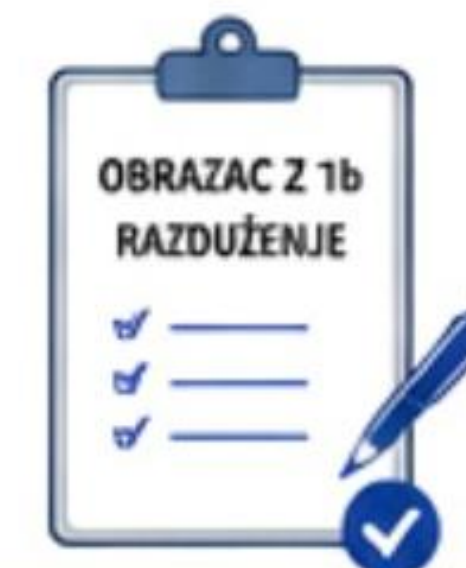
3 Serijski broj pečata upisuje se u primopredajni obrazac



PREUZIMANJE I EVIDENTIRANJE



Skener glasačkih listića i uređaj za biometrijsku identifikaciju/atuentifikaciju preuzima Izborna komisija na biračkom mjestu, a sve se evidentira kroz razduženje u Obrascu Z1b Zapisnika.



Posebni flomaster za glasanje se odmah nakon zatvaranja biračkih mjesta pakuje u originalnu kutiju skenera glasačkih listića.

Pakovanje izbornog materijala

2. VELIKA TRANSPORTNA KUTIJA



Bar-kod

Broj biračkog mjesta

Šifra osnovne izborne jedinice

Samoljepljivi pečati

OZNAKA NA SVAKOJ MALOJ KUTIJI

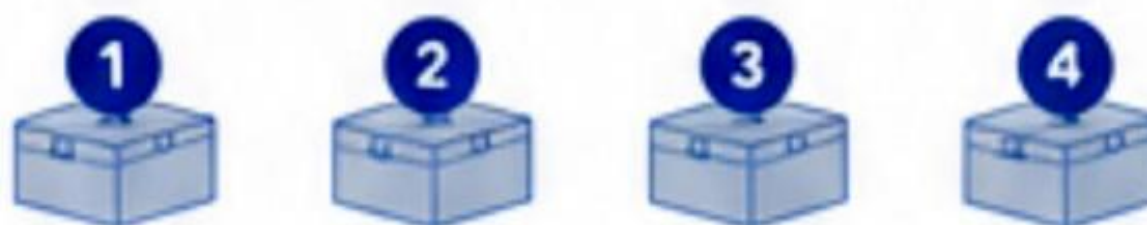
- Naziv nivoa izbora
- Šifra osnovne izborne jedinice
- Broj biračkog mjesta
- Oznaka: ISKORIŠTENI ili NEISKORIŠTENI
- Serijski broj samoljepljivog pečata

PRVI KORAK - SADRŽAJ VELIKE KUTIJE

Svi pomoćni obrasci (6 u Federaciji BiH / 4 u Republici Srpskoj)

4 male kutije - ISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL

(prebrojani glasački listići za svaki od četiri nivoa i plave kopije SIT ZR Obrasca za svaki od nivoa)



4 male kutije - NEISKORIŠTENI IZBORNI MATERIJAL

(neiskorišteni glasački listići se vraćaju u kutije u kojima su i dostavljeni, po nivoima)



Koverta sa oštećenim glasačkim listićima

PAKOVANJE VELIKE KUTIJE



Velika kutija sa materijalom

+



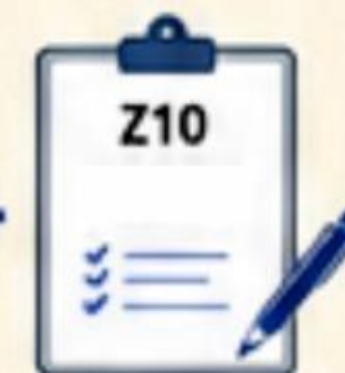
+

Kutija se stavlja u veliku plastičnu vreću i pečatira

+

Serijski broj pečata Z10 obrazac Zapisnika

+

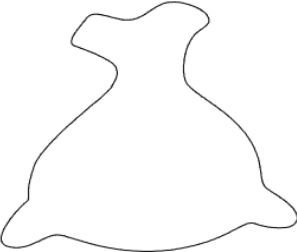
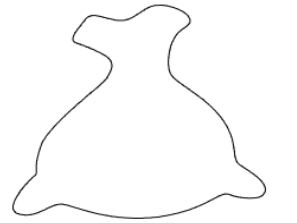


Na kutiji i na vreći se crnim markerom upisuje broj biračkog mjesta (npr. 146B012)

Pakovanje izbornog materijala



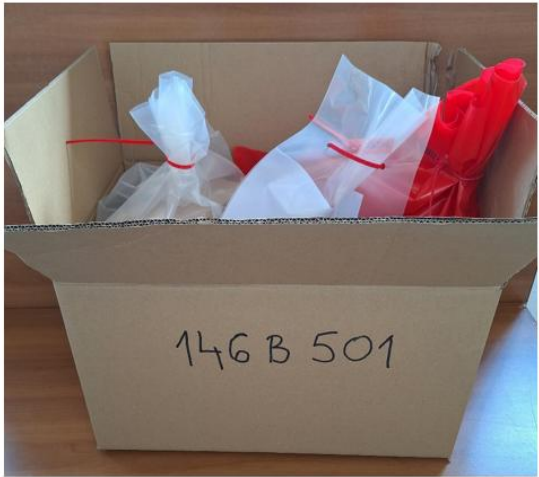
Pakovanje izbornog materijala

Crvena zaštitna vreća 	U kutiju staviti: 1. <u>Prebrojane kovert</u>e/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama 2. <u>Obrazac brojnog stanja</u> (plava kopija/preslika) NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu crvene boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (veća) 	U originalnu kutiju staviti : 1. Neiskorištene kovert/kuverte sa setovima glasačkih listića upakovane/upakirane u originalne kutije 2. <u>Oštećene kovert</u>e/kuverte sa setovima glasačkih listića NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (manja) 	1. <u>Obrazac brojnog stanja</u> (original/izvornik u koricama) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama) 3. Koverta/kuverta s izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa 4. PDL obrasci NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!
	Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora: 1. <u>Obrazac brojnog stanja</u> (crvena kopija/preslika)
	Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva: 1. <u>Obrazac brojnog stanja</u> (zelena kopija/preslika) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.
Sve vreće staviti u kartonsku kutiju !

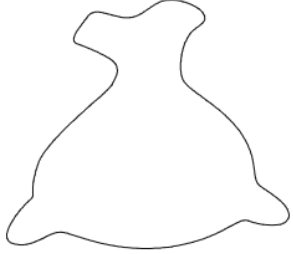
Kartonska kutija

- crvena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)



Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti

Pakovanje izbornog materijala

Zelena zaštitna vreća 	U kutiju staviti: 1. Prebrojane kovertе/kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima 2. Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika) NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu zelene boje i napisati šifru OIJ. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (veća) 	U originalnu kutiju staviti: 1. Neiskorištene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića 2. Oštećene kovertе/kuverte sa setovima glasačkih listića NAPOMENA: Na originalnu kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (manja) 	1. Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama) 3. Spisak/popis potencijalnih birača koji imaju pravo glasati/glasovati nepotvrđenim glasačkim listićima 4. PDL obrasci NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!
	Kovertа/kuvertа za predsjednika biračkog odbora: 1. Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)
	Kovertа/kuvertа za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva: 1. Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.
Sve vreće staviti u kartonsku kutiju!

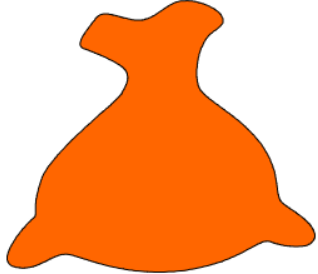
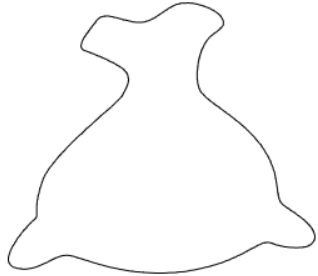
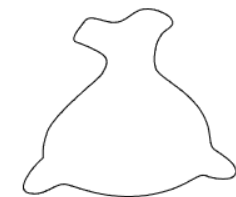
Kartonska kutija

- zelena zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)



Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih

Pakovanje izbornog materijala

Narandžasta zaštitna vreća 	U kutiju staviti: - Prebrojane koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama - Obrazac brojnog stanja (plava kopija/preslika) NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu narandžaste boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (veća) 	U originalnu kutiju staviti: - Neiskorištene koverte//kuverte sa setovima glasačkih listića - Oštećene koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića NAPOMENA: Na kutiju zalijepiti naljepnicu bijele boje i napisati šifru OIJ i biračkog mjesta. KUTIJU STAVITI U VREĆU!
Providna/prozirna zaštitna vreća (manja) 	- Obrazac brojnog stanja (original/izvornik u koricama) - Zapisnik o radu biračkog odbora (original/izvornik u koricama) - Koverta/kuverta s dodatnim izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatkom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem (ako se koristio) NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA!
	Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora: Obrazac brojnog stanja (crvena kopija/preslika)
	Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/izbornog povjerenstva: - Obrazac brojnog stanja (zelena kopija/preslika) - Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija/preslika)

NAPOMENA: Na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta.

Sve vreće staviti u kutiju!

Kartonska kutija

- narandžasta zaštitna vreća
- providna/prozirna zaštitna vreća (veća)
- providna/prozirna zaštitna vreća (mala)



Shema pakovanja/pakiranja izbornog materijala / Mobilni tim

Zapisnik o radu biračkog odbora (ZARBO) – evidencije

“ZAPISNIK O RADU BIRAČKOG ODBORA (ZARBO) vodi se za svako biračko mjesto, a sadrži niz posebnih dijelova obilježenih slovom “Z” i pojedinim brojevima, kako slijedi:

- a) Z1 Specifikacija izbornog materijala – izborna komisija evidentira izborni materijal koji predaje biračkom odboru;
- b) Z1a Glasački listići – predsjednik biračkog odbora upisuje broj primljenih i broj neiskorištenih glasačkih listića i ukupan broj birača upisanih u izvod iz Centralnog biračkog spiska za to biračko mjesto;
- c) Z1b Specifične izborne tehnologije – predsjednik izborne komisije i predsjednik biračkog odbora vrše primopredaju uređaja specifične izborne tehnologije;
- d) Z2 Zapažanja o stanju izbornog materijala i biračkog mjesta dan uoči održavanja izbora – predsjednik i članovi biračkog odbora upisuju svoja zapažanja;
- e) Z3 Evidencija o prisustvu – predsjednik biračkog odbora evidentira zaduženja koja je dodijelio članovima biračkog odbora;
- f) Z3a Zakletva – predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju zakletvu, kao i njihovi zamjenici, ukoliko su angažirani;
- g) Z4 Evidencija o akreditiranim posmatračima – predsjednik evidentira akreditirane posmatrače koji prate proces glasanja i brojanja glasačkih listića na biračkom mjestu; h) Z5 Zapažanja u toku glasanja – predsjednik biračkog odbora evidentira događaje koji su se desili u toku glasanja, kao i podatke o biraču koji je glasao ispred biračkog mjesta;
- h) Z5a Evidencija odsustva – predsjednik biračkog odbora evidentira svoje odsustvo i odsustvo članova biračkog odbora s biračkog mjesta;
- i) Z6 Mišljenje ili primjedbe člana biračkog odbora, birača ili akreditiranog posmatrača – svi navedeni u naslovu mogu unijeti svoju primjebu na rad biračkog odbora;
- j) Z7 Udaljavanje lica s biračkog mjesta – predsjednik biračkog odbora upisuje podatke o licima koja je u toku glasanja ili brojanja glasačkih listića odstranio s biračkog mjesta; l) Z8 Vrijeme zatvaranja biračkog mjesta – predsjednik biračkog odbora upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
- k) Z9 Broj potvrda birača koji su se uspješno identificirali i autentificirali te ukupan broj potvrda, kao i podatak o ukupnom broju višestrukih pokušaja verifikacije. Pored navedenih podataka, ovaj obrazac sadrži i podatak o broju birača koji su se identificirali i potpisali na izvod iz Centralnog biračkog spiska na biračkim mjestima na kojim je korištena štampana verzija izvoda iz Centralnog biračkog spiska;
- l) Z10 Naljepnice – predsjednik biračkog odbora upisuje serijske brojeve naljepnica kojima se zatvaraju kutije za neiskorištene i prebrojane glasačke listiće, kao i brojeve plastičnih pečata velike i male vreće.

Hvala na pažnji
